

fuzinar

Leto XX

Ravne na Koroškem, 15. marca 1983

Št. 3

Kljub težavam zadovoljivi rezultati v letu 1982

Lansko leto ni bilo lahko. Zaradi pomanjkanja zdaj teh, zdaj drugih reprodukcijskih materialov smo pogosto živeli iz rok v usta. Občasne redukcije električne energije so povzročile zastoje v jeklarni. 13.000 t manj proizvedenega jekla se je seveda poznalo vsem tozdom, ki to jeklo naprej obdelujejo. Še bolj kot količina pa je trpel asortiment.

Poslovni rezultati so kljub temu razmeroma dobri, saj izkazuje izgubo le tozdr Bratstvo Varvarin, razen njega pa niso uspeli pokriti manjšega dela obračunanih obveznosti samo tozdi Stroji in deli, Orodjarna, Armature in Kovinarstvo.

Če upoštevamo še vedno večje zapiranje zahodnega trga in 23 odstotno rast dolarja v primerjavi z drugimi konvertibilnimi valutami, se pokažejo tudi številke pod doseženim planom (konvertibilnega izvoza smo npr. dosegli 87,3 odst.) v precej drugačni luči. Tem več pa sta vredna podatka, da smo celotnega prihodka dosegli 7 odst. nad načrtovanim, dohodka pa 10,4 odst. več.

V železarni Ravne na srečo ni v navadi, da bi vso krivdo za manjše uspehe (npr. nekaj slabši izplen in večji izmeček) valili na zunanje dejavnike. Znamo biti samokritični in bomo morali biti letos še bolj, saj leto 1983 še ne bo nič lažje kot leto 1982.

Po eni strani si bomo morali še zelo prizadevati pri delovni in tehnološki disciplini, nadaljujoča se kriza pa bo še bolj kot doslej prisilila ves tehnični kader k iznajdljivosti, dobri organiziranosti, medsebojnemu sodelovanju in hitremu prilagajanju vsakokratnemu položaju.

zalog, ki so tako padle pod večletni minimum.

V TOZD se še vedno pojavlja problem čiščenja ingotov za kovaški stroj. Zasedenost z naročili je zadovoljiva, kljub temu da nastajajo precejšnje težave pri planiranju proizvodnje zaradi pomanjkanja fero legur v TOZD Jeklarni.

TOZD JEKLOVLEK. TOZD zaostaja za predvidenim planom za 17,3 odst. Vzrok je v prepozni dobavi vložka, in to predvsem za izvoz. Motnje v proizvodnji so nastale zaradi remonta ključnih strojev, v okvari je bil tudi mostni žerjav. Proizvodnja je bila dosežena pri

vlečenem jeklu 81,6 odst., brušenem jeklu 91,6 odst., luščenem jeklu 89,8 odst. in vlečeni žici 21,2 odst.

TOZD ORODJARNA. Za leto 1983 so v TOZD povečali plan skupne proizvodnje za 63,0 odst., vendar v januarju planiranih količin niso dosegli — zaostanek 35,1 odst., saj novi stroji še ne obratujejo. Z zagonom le-teh računa vodstvo TOZD na znatno povečanje proizvodnje. TOZD še vedno nima naročil za izvoz.

TOZD STROJI IN DELI. Doseženi le 69,7 odst. proizvodnje je vzrok

(Nadaljevanje na 2. strani)

Spoštujemo delo naših žena

Januar v številkah

Plan skupne proizvodnje v januarju je bil dosežen z 98,4 odst. Odprema je bila presežena za 3,3 odst., zaostaja pa fakturirana realizacija za 17,3 odst. Pri izvozu smo pri dolarski vrednosti zaostali za 46,5 odst., pri dinarski pa za 48,9 odst. Za predvidenim planom pa je zaostala tudi prodaja na domačem trgu, zaostanek 5,4 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

TOZD JEKLARNA. Predvidena mesečna proizvodnja je zaostala za načrtovano za 3,0 odst. Vzrok je predvsem v pomanjkanju sinter dolomita. Proizvodnja je potekala tako z improviziranim programom, daljšimi popravili in predčasnimi remontni počasnije. Med mesecem je bilo zabeleženo tudi pomanjkanje Fe Si in sintetičnih talil. Vložni materiali niso bili dobre kakovosti, predvsem je bilo precej mokrih legur.

TOZD JEKLOLIVARNA. V januarju je TOZD zaostala za predvidenim planom skupne proizvodnje za 60 odst. Vzroki so predvsem v tem, da se je za leto 1983 znatno povečal delež kompli-

ciranega asortimenta, ki zahteva glede na dosežanje poprečje tudi do dvakrat večji vložek delovnih ur, kar pa pomeni, da je potrebno za enak fizični obseg proizvodnje znatno več delovne sile.

Že tako kritični položaj se je dodatno poslabšal še z močnim izpadom delovnih ur zaradi bolniških odsotnosti na nekaterih ključnih opravilih.

TOZD VALJARNA je preseгла predvideni plan za 1,2 odst. predvsem na račun prekoračitve plana srednjih profilov za 13,4 odst. Zaostanek pri lahkih profilih znaša 10,9 odst. in pri gredicah 7,4 odst. Na težki progi je prišlo do povečanja zastojev predvsem na račun priprave proge ter nekaterih okvar, saj so samo zastoji zaradi mehanskih okvar narasli za več kot enkrat.

TOZD KOVAČNICA. V januarju je vodstvo TOZD aktiviralo vse sile, da bi bila proizvodnja čim večja. Uspeh pa je bil le delen, saj je primanjkovalo okoli 500 t vložka iz TOZD Jeklarne, odpovedala pa je tudi medsebojna dobava gredic iz TOZD Valjarne. Tako je šla vsa presežena proizvodnja 12,1 odst. na račun zmanjšanja medfaznih

(Nadaljevanje s 1. strani)

predvsem izpad dveh stiskalnic za ZSSR. Zaostala pa je tudi proizvodnja obdelanih odkovkov za 29,5 odst. in sestavljenih izdelkov za stiskalnice 77,8 odst. Medtem ko je proizvodnja sestavljenih izdelkov, strojev za predelavo in delov za vozila v januarju mirovala.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. Ker je v januarju izpadla proizvodnja gredic, je TOZD dosegla predvideni plan skupne proizvodnje le 64,9 odst. Plan proizvodnje industrijskih nožev je bil presežen za 1,1 odst., brzoreznega orodja pa za 33,3 odst.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. Ob doseženi 104,6 odst. proizvodnji je zaostala le proizvodnja orodja za pnevmatične stroje za 11,2 odst. in pri lafetah za 14,3 odst. K temu so največ pripomogli neugoden asortiment, kasnitve pri uslugah kovanja in termične obdelave ter velik izpad delovnih ur zaradi bolezenskih izostankov.

TOZD VZMETARNA. Ob neugodnem asortimentu in pomanjkanju naročil je TOZD dosegla le 79,7 odst. proizvodnjo.

TOZD TRO. TOZD je presegla predvideni mesečni plan za 3,2 odst. Težave v TOZD nastajajo predvsem zaradi neenakomerne zasedenosti posa-

meznih strojev ter pomanjkanja brusnih sredstev.

TOZD KOVINARSTVO. Ob velikem izpadu delovnih ur (lanskoletni dopusti), pomanjkanju obdelovalnega orodja ter delnega storniranja naročil je TOZD dosegla le 59,4 odst. predvidene proizvodnje.

TOZD ARMATURE. Ob motnjah zaradi neredne in nekompletirane dostave vložnega materiala ter nepravčasne dostave vijaknega in tesnilnega materiala je TOZD zaostala za predvidenim planom 9,6 odst.

TOZD BRATSTVO. TOZD je dosegla v januarju 35,7 odst. proizvodnjo. Največji vzrok za to je pomanjkanje solne kopeli za kaljenje, tako da je proizvodnja redno stekla šele po 25. januarju.

PRODAJA DOMA

TOZD JEKLOLIVARNA. Plan prodaje na domačem trgu je TOZD dosegla 99,3 odst., vrednostno pa znaša prekoračitev 2,2 odst.

TOZD VALJARNA. Načrtovano količinsko proizvodnjo je TOZD presegla za 21,2 odst., vrednostno 9,8 odst. Prodaja lahkih profilov je zaostala za 38,5 odst., ob pomanjkanju vložka pa tudi prodaja gredic za 65,3 odst.

TOZD KOVAČNICA. Predvideni plan prodaje je TOZD ob ugodnem asortimentu presegla za 29,2 odst., vrednostno 14,0 odst.

TOZD JEKLOVLEK. Ob prepozni dostavi vložka in okvari vlečno ravnalnega stroja je TOZD dosegla predvideni plan prodaje le 87,1 odst., vrednostno 76,5 odst.

TOZD ORODJARNA. TOZD je dosegla le 77,9 odst. prodajo, kar znaša 72,7 odst. realizacije. Zasedenost z zahtevnejšimi naročili je zadovoljiva, več pa je težav s prodajo orodnih plošč.

TOZD STROJI IN DELI. TOZD je dosegla 81,4 odst. prodajo in s tem 69,9 odst. realizacijo. Zasedenost z naročili je zadovoljiva, saj je precej zaostankov še iz leta 1982. Količinski plan je TOZD dosegla le pri obdelanih ulitkih in valjih, vrednostnega pa pri obdelanih ulitkih in sestavljenih izdelkih.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. Ob 7,5 odst. preseženi prodaji znaša pre-

korječev realizacije 5,5 odst. Količinski plan ni bil dosežen le pri brzoreznem orodju. Zasedenost z naročili je zadovoljiva, precejšnje težave pa povzročajo zaostanki zaradi pomanjkanja vložnega materiala.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. Predvideni plan prodaje je bil presežen za 12,8 odst., vrednostno 6,3 odst. Količinsko ni bil plan dosežen pri lafetah in orodju za pnevmatične stroje. Glede na spremenjene gospodarske razmere je opazno manjše povpraševanje po tovrstnem orodju.

Z dobro voljo

OSKRBA Z ENERGIJO

V januarju je bila oskrba z vsemi primarnimi energetskimi mediji redna, s tem pa so bili tudi vsi porabniki redno oskrbovani z vso energijo, tako da zaradi tega ni bilo motenj v proizvodnji.

V januarju je bilo dobavljeno:

— elektro energije	18.232.380 kWh
— zemeljskega plina	4.517.290 Nm ³
— butan-propana	10.825 kg
— mazuta	1.672.010 kg
— koksa	2.060 kg
— karbida	16.110 kg
— kurilnega olja	24.040 kg
— hladilne vode	938.178 kg

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V januarju je znašal izkoristek delovnega časa 78,22 odst., odsotnosti pa 21,78 odst. Odsotnosti so bile razdeljene takole:

— letni dopust	4,06 %
— izredno plačani dopust	0,61 %
— službena potovanja	0,23 %
— prazniki	8,02 %
— boleznine do 30 dni	4,55 %
— boleznine nad 30 dni	3,39 %
— druge plačane odsotnosti	0,85 %
— neplačane odsotnosti	0,07 %

TOZD VZMETARNA. Za predvideno načrtovano količinsko prodajo je TOZD zaostala za 14,2 odst., vrednostno 14,7 odst. Zaostala je predvsem prodaja listnatih vzmeti.

TOZD TRO. Ob doseženi 80,2 odst. količinski prodaji je TOZD dosegla 89,6 odst. realizacijo. Zasedenost z naročili je zadovoljiva, Precejšnji pa so zaostanki naročil iz preteklega leta.

TOZD ARMATURE. Ob 98,0 odst. količinski prodaji je TOZD dosegla 62,4 odst. realizacijo. Zasedenost z naročili po posameznih skupinah proizvodov je zadovoljiva, precej težav pa je pri oblikovanju prodajnih cen teh izdelkov.

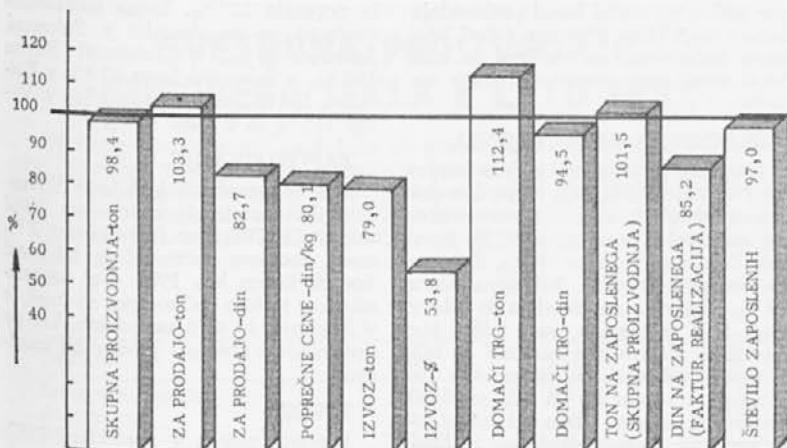
NABAVA

Dobave starega železa so potekale po pričakovanjih. Veliko večje težave pa so pri nabavi fero legur ter nekovinskih dodatkov. Vendar pa tudi nabava drugih materialov ni takšna, kot bi morala biti, saj se zaradi vse večje izvozne usmeritve vedno bolj čuti pomanjkanje posameznih proizvodov na domačem tržišču.

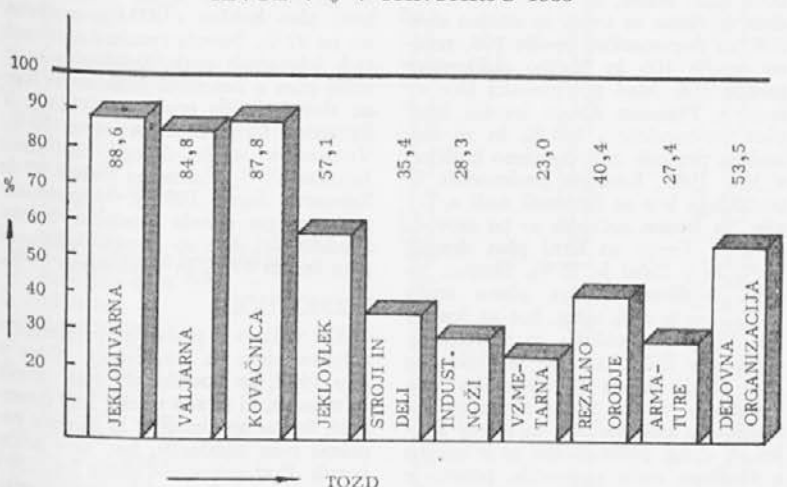
ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ %		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	januar	kumul.	januar	kumul.	januar	kumul.	januar	kumul.	januar	kumul.	januar	kumul.
	JEKLARNA	97,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	94,0	-	96,4	-	98,3	-	88,6	-	82,8	-	102,2	-
VALJARNA	101,2	-	112,0	-	101,6	-	84,8	-	78,0	-	109,8	-
KOVAČNICA	112,1	-	116,2	-	107,2	-	87,8	-	80,7	-	114,0	-
JEKLOVLEK	82,7	-	81,9	-	74,0	-	57,1	-	59,8	-	76,5	-
ORODJARNA	64,9	-	65,1	-	64,5	-	-	-	-	-	72,7	-
STROJI IN DELI	69,7	-	64,2	-	52,4	-	35,4	-	30,5	-	69,9	-
- NOŽI, BRZOREZ. OROD.	102,3	-	78,9	-	69,6	-	28,3	-	29,3	-	103,8	-
- GREVICE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	64,9	-	78,9	-	70,9	-	28,3	-	29,6	-	105,5	-
PNEVMATIČNI STROJI	104,6	-	108,8	-	100,0	-	-	-	-	-	106,3	-
VZMETARNA	79,7	-	76,5	-	69,6	-	23,0	-	22,5	-	85,3	-
REZALNO ORODJE	103,2	-	71,1	-	75,9	-	40,4	-	16,4	-	98,6	-
KOVINARSTVO	59,4	-	44,8	-	63,8	-	-	-	-	-	66,2	-
ARMATURE	90,4	-	36,6	-	45,6	-	27,4	-	33,6	-	62,4	-
BRATSTVO VARVARIN	35,7	-	36,0	-	43,0	-	-	-	-	-	47,3	-
KALILNICA	-	-	-	-	50,7	-	-	-	-	-	50,7	-
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	44,8	-	-	-	-	-	44,8	-
DELOVNA ORGANIZACIJA	98,4	-	103,3	-	82,7	-	53,5	-	51,1	-	94,6	-

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V JANUARJU 1983

IZVOZ V $\text{\$}$ V JANUARJU 1983

UVOZ

V I. kvartalu 1983 razpolagamo s 56 odst. ustvarjenih deviz ter s fizičnimi pravicami uvoza v višini lanskoletne realizacije v prvih treh mesecih. Kljub višjemu razpolagalnemu odstotku pa je oskrba z materiali kritična, saj moramo sedaj iz lastnih sredstev odplačevati anuitete. Posebej pa vpliva na slabo preskrbljenost dejstvo, da smo leto 1982 zaključili praktično brez zalog najpomembnejših materialov. Elektrode imamo sedaj zagotovljene po kreditu STEEG, in to za ves I. kvartal

1983, medtem ko je stanje pri ferolegurah kritično. Primanjkuje Fe Mo, FeV in Ni. Nekaj Fe Mo bomo dobili po kompenzaciji SCHMOLZ, vendar šele v februarju.

Težave so tudi pri neblagovnih naročilih, saj že pet mesecev nismo plačali najemnine za računalnik in nam dobavitelj grozi s tožbo. Združevanje deviz v januarju je bilo zelo slabo.

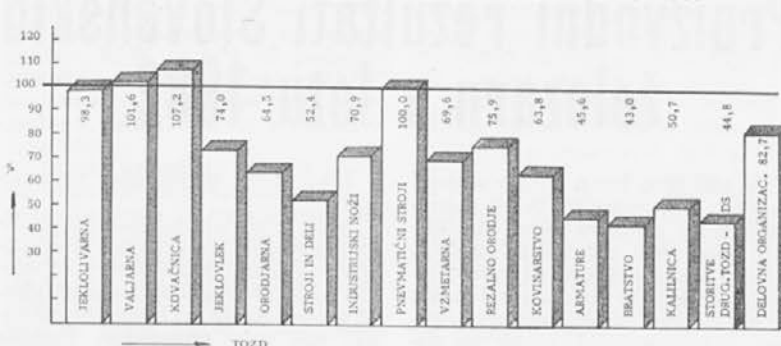
IZVOZ

Na konvertibilno tržišče je bilo v januarju prodanih za 74,6 odst. s planom predvidenih izdelkov. Največji del realizacije je bil ustvarjen z izvozom valjanega paličastega jekla, s katerim smo ustvarili okoli 91 odst. mesečnega konvertibilnega izvoza. Na TOZD Kovačnico odpade 17 odst., na TOZD Jeklolivarno 9 odst., TOZD Ind. noži 6,5 odst. in TOZD Armature 6,7 odst. Vse druge TOZD izvoznice so bile udeležene v januarskem konvertibilnem izvozu z manjšim deležem.

Vzroki za neizpolnitev mesečnega načrta so tako interne kot eksterne narave. V Zahodni Nemčiji, kamor izvažamo največ metalurških izdelkov, so naročniki pričeli z delom šele 10. januarja, tako da smo dobili prve odpoklice šele v 2. polovici januarja.

Prav tako smo že v začetku letošnjega leta začeli s prekoračitvami dogovorjenih dobavnih rokov, kar ima v današnjem kriznem obdobju za posledico, da nam naročniki nova naročila pogujejo z izdelavo naročenega materiala. Tako za nekatere izdelke še nimamo sklenjenih dovolj naročil. Zaključenih pa je nekaj novih pogodb za izvoz valjanega in kovanega paličastega jekla, brušenega paličastega jekla za ZRN in Bolgarijo, litino za Avstrijo, armature za ZRN in nože za ZDA in ZRN.

FAKTURIRANA REALIZACIJA V JANUARJU 1983

Delavski svet železarne je sprejel gospodarski načrt in akcijski program

Delavski svet železarne je 4. 2. 1983 na svoji 17. seji sprejel naslednje pomembnejše sklepe in stališča:

— Sprejel je gospodarski načrt delovne organizacije za leto 1983 in pozval vse delavce, naj si vsestransko prizadevajo za njegovo uresničevanje, posebno za doseganje izvoza. Pri tem je posebno poudarjena vloga tozda Komerciala in strokovnih služb.

— Sprejel je akcijski program nalog za doseganje in izboljšanje proizvodnih in poslovnih rezultatov, usmeritve pri uresničevanju nalog družbenega standarda ter ukrepe in usmeritve na področju invalidske problematike v letu 1983. (O slednjih pišemo posebej).

— Dovolil je najetje kredita za plačilo uvoza iz Francije v višini 2.550.000 FF za dobo 36 mesecev po 10,85-odstotnih obrestih za nabavo grafitnih elektrod in jedavca. Kredit je odplačljiv po dobavah v 2. in 3. kvartalu 1983. Poročstvo o vračilu deviz izda LB — združena banka.

— Spremeni se znesek za delovno organizacijo v ustanavljanju Težki strojni deli Ravne. Železarna ga zdaj zagotavlja v višini 500.000,00 din.

— Delavski svet je razpisal za 9. marec 1983 v vseh tozdih in

delovnih skupnostih volitve samoupravnih organov delovne organizacije. Volili bomo:

- delegate del. sveta DO
- člane odbora samoupravne del. kontrole
- člane skupne disciplinske komisije.

— Delavski svet je soglašal, da Slovenske železarne odobrijo jugoslovanskemu smučarskemu skladu za klasične discipline enkratno dotacijo, s tem da znaša delež naše železarne 156.600,00 din. Znesek gre iz sredstev, ki bi jih sozd moral vrniti delovnim organizacijam iz viškov financiranja v l. 1982 (okoli 600.000,00 din).

— V železarni Ravne bomo po sklepu del. sveta DO 4. 2. 1983 do povečanja OD (v skladu z dogovorom SRS o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v l. 1983) lahko izplačevali OD do višine poprečnih akontacij na delavca za december 1982.

— Delavski svet je sprejel pravilnik o maloprodaji.

— Razen tega je imenoval potrebno število delegatov v gospodarsko zbornico in strokovna združenja.

(Vir: sklepi in stališča 17. seje DS železarne)

DOSEGANJE DELOVNIH NORM

V januarju so bile delovne norme po tozdih dosežene takole:

- Jeklarna 119,4 %
- Jeklolivarna 115,6 %
- Valjarna 115,7 %
- Kovačnica 111,3 %
- Jeklovlek 113,2 %
- Kalinica 105,7 %
- Orodjarna 118,3 %
- Stroji in deli 120,4 %
- Industrijski noži 122,0 %
- Pnevmatični stroji 114,2 %
- Vzmetarna 118,5 %
- TRO 117,5 %
- Skupaj TOZD metalurške proizvodnje 115,3 %
- Skupaj TOZD mehanske predelave 118,8 %
- Skupaj delovna organizacija 116,8 %

Ko se megle dvignejo

Proizvodni rezultati Slovenskih železarn v letu 1982

Ko smo pred letom dni obravnavali možnosti zagotovitve realizacije načrtovanih ciljev v letnem planu, niso bili pred nami prav nič rožnati razgledi. Resnost stanja je narekovala hitro ukrepanje. V tozidih in vse navzgor do sozda so bili izdelani akcijski programi ukrepov, kako zagotoviti pogoje za dosego načrtovane proizvodnje, prodaje, izvoza in vseh drugih dejavnikov, ki vplivajo na uspešnost dela ter s tem poslovanja v tekočem letu. Sedaj so pred nami doseženi rezultati, za katere lahko trdim, da so plod izjemnih naporov in celo boljše, kot smo sprva ocenjevali, da jih bo mogoče doseči. Ze vnaprej smo namreč pričakovali, da nam bodo restriktivni ukrepi možnosti uvoza oziroma težka pot za zagotovitev potrebnih deviz za nakup manjkajočega vložka delali velike težave. Občasno so nastajali težki problemi. Toliko težki, da so bili na meji potrebe ustavitve proizvodnje v nekaterih proizvodnih obratih. O električni energiji ni niti potrebno, da vas posebej obveščam, saj ste morali večkrat in v mnogih obratih ustavljati ali vsaj omejevati proizvodnjo. Jeklarji so se morali boriti s slabo kvaliteto jeklenega odpadka, pa še tega je zmanjkalo, tako da je bilo treba tudi preusmerjati dobave. Ko je bila ladja z uvoznim jeklenim odpadkom že na poti, še vedno ni bilo jasno, ali bo mogoče zbrati za plačanje potrebne devize, ali jo bo treba preusmeriti drugemu kupcu. Kako so delav-

Kako je bil izvršen plan proizvodnje?

Načrt je predvideval okoli 10 % nižjo proizvodnjo surovega železa od dosežene v letu 1981. V marcu in polovici aprila so izvedli na Jesenicah glavni remont plavža št. 1, zato so načrtovali tudi manj proizvodnje. Uspešno popravilo je pa omogočilo v naslednjih mesecih boljše proizvodne rezultate, zato so tudi izvršili letni plan 108 %, vendar še vseeno 2 % manj kot leta 1981.

Slabša izvršitev letnega plana je pri elektro plavžu v železarni Store, kjer so proizvedli 6 % manj surovega železa kot leta 1981 in prav toliko zaostali tudi za letno načrtovano količino. Če ne bi imeli redukcij zaradi pomanjkanja električne energije, bi proizvedli okoli 1400 ton več. Seveda so nekaj nanesti še drugi zastoji, tako da letnega plana tudi ob manjših redukcijah ne bi dosegli.

Dosežena količina proizvodnje surovega jekla je v Slovenskih železarnah doslej največja, ker znaša 795.359 ton in je za okoli 350 ton večja, kot je bila dosežena leta 1975. Tolika proizvodnja je tudi 4 % večja kot dosežena leta 1981, a vendar 5 % pod letno planirano količino. Pomanjkanje jeklenega odpadka že ob pričetku leta, težave z nabavo jedavca, pomanjkanje ferolegur (nekaterih niso imeli po več tednov), redukcije električne energije so se pričele že v marcu, ponovne so bile avgusta in septembra. Okvare pečnih transformatorjev, stikal in drugi za-

nika hale jeklarne, zaradi česar sta stali obe peči in je znašal izpad proizvodnje samo v maju blizu 4000 ton. Okoli 7 % letno načrtovane proizvodnje je bilo tukaj manj samo zaradi teh dveh zastojev.

BLAGOVNA PROIZVODNJA

Blagovna proizvodnja je bila izvršena 95 % in je bila 3 % nižja, kot dosežena leta 1981. Vse tri železarne skupaj so izvršile letni plan 95 % in v tem železarna Jesenice 94 %, železarna Ravne 100 % in železarna Store 99 %. Blagovna proizvodnja je bila v vseh treh železarnah malo nižja kot leta 1981. Zadovoljivi rezultati so bili v vročih valjarnih in jeklovlekih ter livarnah, medtem ko so bili rezultati izvrševanja letnega plana pri večini izdelkov višje stopnje predelave in finalizacije skromni ali celo slabi. V primerjavi s proizvodnjo leta 1981 je podoba malo boljša, saj znaša skupni indeks izvršitve za stroje in strojne dele 108, za pnevmatično orodje 108, rezilno orodje 106 in hladno oblikovane profile 108. Med predelovalci žice so samo v Plamenu Kropa izvršili letni plan proizvodnje s 101 % in za malenkost presegli tudi doseženo količino v letu 1981. Rezultat proizvodnje iz preteklega leta so izravnali tudi v Tovilu, za letnim načrtom so pa zaostali 4 %. V Verigi so letni plan dosegli 96 % in v Žični le 55 %. Skupen indeks izvršitve letnega plana znaša 78 %, kar je 8 % manj, kot so dosegli leta 1981. Kot vidimo, je največji zaostanek v Žični, kjer se je skozi vse leto vlekla enaka problematika: pomanjkanje vložka poleg akutnega pomanjkanja delovne sile in okvar strojev. V drugi polovici leta se je oskrba z vložkom malo popravila, potem je manjkalo za posamezne izdelke naročil.

Naročila so manjkala za verige, predvsem sidrne verige tudi v Lescah, kar je menda glavni vzrok, da plan ni bil izvršen.

VREDNOST PRODAJE

Dosežena vrednost prodanih izdelkov je bila v vseh delovnih organiza-

cijah daleč večja kot leta 1981 in znaša povprečje 127 %. Letno načrtovano vrednost so pa dosegli: v železarni Jesenice 98 %, v železarni Ravne 110 %, v železarni Store 95 %, v Plamenu 117 %, v Tovilu 103 %, v Verigi 111 % in v Žični 73 %.

ZAPOSLOVANJE

Število zaposlenih je bilo v Slovenskih železarnah ob koncu leta 1982 skupno 18.208, kar je približno 2 % manj, kot smo načrtovali in 1 % več kot ob koncu leta 1981. Več zaposlenih, kot je bilo načrtovano, so imeli le v Plamenu, in to 6 zaposlenih, kar pa opravičujejo doseženi proizvodni rezultati.

IZVOZ

Posebna naloga v preteklem 1982. letu je bil seveda izvoz. V železarnah so povečali izvoz proti letu 1981 za 15 %. Količinsko je bil v železarnah letni plan izvršen s 105 %, vrednostno pa 97 %. Seveda rezultat ni v vseh treh železarnah enak. Količinsko so izvršili plan v železarni Jesenice in Ravne skoraj docela enako — 111 %. V železarni Store medtem samo 90 %. Vrednostno so pa dosegli: železarna Jesenice 90 %, železarna Ravne 99 % in železarna Store 105 %. Najpomembnejša je pa seveda vrednost izvoza. Predelovalci žice so izvršili količinski plan izvoza 87 % in vrednostno 93 %.

ZAKLJUČEK

Kot vidimo iz podanega pregleda rezultatov dela in izvrševanja plana v letu 1982, so dosežki ob vseh ovirah in težavah, ki so nas v teku leta spremljale, še kar sprejemljivi in mogoče ponekod celo ugodnejši, kot smo pričakovali. Prvi mesec planskega leta 1983 je že za nami. Težav letos ne bo prav nič manj. Upajmo, da jih bo možno prebroditi vsaj enako uspešno kot v preteklem letu in upajmo še to, da bo iz domačih jeklarov več jekla, tudi nad 800.000 ton, da bo tudi več jeklarskih izdelkov za potrebe domačega trga in za izvoz.

Milan Marolt

V čistilnici

ci v nabavnih službah reševali dobave grafitnih elektrod, katerih je že na skladišču v obratih zmanjkalo, so posebne zgodbe, pri katerih je bilo še kako pomembno zaupanje dobaviteljev zaradi dolgoletnega poslovnega sodelovanja. Še hujše težave so bile z nabavo ferolegur, tako da ni bilo mogoče izvrševati kvalitetnega programa in tudi realizirana količina proizvodnega jekla ni docela tisto, kar bi moralo biti po kvalitetnem programu proizvodnje.

Nimam namena posebej obravnavati vprašanja okvar in zastojev na proizvodnih napravah. Nekaj pa moram le omeniti, ker smo vsaj malo upali, da bo leta 1982 uspelo prekorčiti mejo 800.000 ton jekla. Če ne bi bilo okvare stopenjskega stikala pri pečnem transformatorju električne obločne peči št. 2 v železarni Store, bi ta cilj dosegli. Samo ta okvara je namreč povzročila izpad nad 5000 ton proizvodnje.

stoji, vsega se je nabralo toliko, da v nobeni železarni niso izpolnili letnega plana proizvodnje surovega jekla. Kljub težavam s popravili in slabi kvaliteto ognjevzdornih materialov so lani proizvedli v SM jeklarni železarne Jesenice blizu 3000 ton jekla več, kot so načrtovali. V elektro jeklarni so pa izvršili le 89 % letno načrtovane proizvodnje.

V jeklarni Železarne Ravne je bila večkrat proizvodnja ovirana, poleg že navedenih vzrokov tudi zaradi investicijskih del v obeh jeklarnah. Proizvodnja leta 1982 je bila 3 % manjša kot leto poprej in 6 % pod letno načrtovano količino.

V železarni Store so dosegli 90 % načrtovane proizvodnje, ki je pa 4 % večja kot leta 1981. Že v uvodnem delu je navedeno, da so imeli okvaro na stopenjskem stikalu nove električne peči, ki ni obratovala skoraj mesec dni. V maju se je udrla streha odzračeval-

PROBLEMATIKA OSKRBE S SUROVINAMI V I. ČETRTLETJU

V drugi polovici I. četrletja bo postala oskrba z nekaterimi ključnimi materiali kritična. Pomanjkanje deviz in ustavitve kreditov Hermes nam onemogoča financiranje uvoza surovin v tem trenutku.

ŽELEZOVA RUDA

Železarna Jesenice ima zalogo za proizvodnjo do konca četrletja. Ruda za železarno Store leži v pristanišču v Bakru, saj železarna nima deviz za plačilo in carinjenje te rude.

Za oskrbo v II. četrletju bi morali najkasneje do sredine februarja odpeljati tako rudo za Jesenice kot za Store. Ladijski transport traja vsaj dva meseca, zato je velika nevarnost, da bomo v II. četrletju ostali brez železove rude, če ne bomo izkoristili prevoza iz Peruja in Brazilije (ladja vozi tudi za druge porabnike).

JEKLENI ODPADKI

Začetek leta smo dočakali s primernimi zalogami jeklenih odpadkov, tako da bi ob normalnem dotoku z domačega tržišča lahko pokrili porabo do konca februarja. Pričakujemo dobave iz Bolgarije in Poljske po zaključkih bla-

govne menjave ter ladjo na osnovi kompenzacijskega posla z Uniorjem Zreče. Ta ladja že dalj časa čaka v pristanišču na nakladanje zaradi težav pri odpiranju akreditiva od Ljubljanske banke. Za marec nujno potrebujemo ladijski tovar iz ZDA, za kar bi rabili okoli 1,2 mio \$. Ljubljanska banka ni sposobna v tem trenutku brez deviznih sredstev odpirati potrjenih akreditivov, ameriški prodajalci pa brez potrjenega akreditiva ne morejo zagotoviti dobave. Pričakujemo tudi ladijski tovar odpadkov iz ZSSR. Če nam bo uspelo dobiti tudi belo surovo železo v RMK Zenica, bodo predvidene dobave vložka zadostovale do konca I. četrletja.

GRAFITNE ELEKTRODE

Oskrba z elektrodami je že za februar predvsem v železarnah Jesenice in Store kritična. Brez dodatnih deviz za financiranje elektrod ne bo možno topiti jekla v elektro pečeh. Nujno potrebujemo za ta namen okoli 1 mio \$.

FEROZLITINE

Za uvoz ferozlitin bi že za I. četrletje potrebovali okoli 1,5 mio \$. Problem oskrbe je pereč zaradi prenehanja kreditov Hermes in zato, ker zaradi

SVETOVNA PROIZVODNJA SUROVEGA JEKLA V LETU 1982

Mednarodni inštitut za železo in jeklo (IISI) v Bruslju je objavil prvi pregled proizvodnje surovega jekla v posameznih državah v letu 1982. Čeprav številke še niso dokončne, je razpredelnica s svojimi premiki zaradi rasti enih in padcev drugih sila zanimiva.

Za nas je koristno vedeti, kako se godi državam, v katere največ izvažamo.

(Vir: Železar št. 7, 1983)

Država	1981	1982	± %
Sovjetska zveza	150,0	147,5	- 1,7
Japonska	101,7	99,5	- 2,2
ZDA	111,4	65,7	-40,1
LR Kitajska	35,6	37,0	+ 3,9
Zvez. rep. Nemčija	41,6	35,9	-13,7
Italija	24,7	24,0	- 2,8
Francija	21,1	18,4	-12,8
Poljska	17,5	25,0	+42,8
Čehoslovaška	15,5	15,0	- 3,2
Velika Britanija	15,5	13,8	-11,0
Španija	12,9	13,2	+ 2,3
Romunija	13,6	13,0	- 4,4
Brazilija	13,2	13,0	- 1,5
Kanada	14,8	11,9	- 2,5
Južna Koreja	10,8	11,8	+ 9,3
Indija	10,5	11,0	+ 4,8
Belgija	12,3	9,9	-19,5
Južnoafriška republika	8,8	8,3	- 5,7
Nemška dem. rep.	7,5	7,1	- 5,3
Mehika	7,6	7,1	- 6,5
Avstralija	7,6	6,4	-15,8
LR Koreja	4,0	5,8	+45,0
Nizozemska	5,5	4,3	-21,8
Avstrija	4,7	4,3	- 8,5
Taiwan	3,2	4,1	+28,1
Švedska	3,8	3,9	+ 2,6
Jugoslavija	4,0	3,9	- 2,5
Madžarska	3,7	3,8	+ 2,7
Luksemburg	3,7	3,5	- 5,4
Argentina	2,6	2,9	+11,5
Turčija	2,4	2,8	+16,7
Bolgarija	2,5	2,6	+ 4,0
Finska	2,4	2,4	0,0
Venezuela	2,0	2,3	+15,0
SVET SKUPAJ	710,7	643,6	-10,4

Za leto 1983 so SZ sklenile z RMK Zenica pogodbo za 9790 t (še ni točno določena količina valjev in specialnega grodja), RMK pa je s SZ podpisala pogodbo za 11.200 t vlečene in 15.000 ton valjane žice. Podpisali bodo še pogodbo o dobavi rude ter belega surovega železa.

Delegati delavskega sveta iz jeseniške železarnice so pripomnili, da se je treba dogovoriti za ceno žice in vseh materialov, ki jih Jesenice dobijo iz RMK. Ravenski delegati so predlagali, da naj bi v prihodnje dali RMK toliko jekla, kolikor oni nam. Največji problem je v tem, da je jekla premalo, komu ga dobavljati in komu ne, pa se ne moremo dogovoriti. Komercialna služba SOZD mora nujno začeti z usklajevanjem.

Poslovodni svet SOZD je ugotovil, da moramo dobave RMK Zenici in tudi drugim kupcem v BIH vezati na njihove dobave belega surovega železa iz Železarnice Zenica, da je treba čimprej dobiti odgovor Gospodarske zbor-

nice Slovenije o načinu pokrivanja stroškov proizvodnje za kupce v BIH in da morajo prodajne službe ponovno oceniti največje možne količine naših izdelkov za BIH.

Delavski svet SOZD je soglašal s prizadevanji poslovodnega sveta.

Na seji so obravnavali tudi predlog za soglasje k investicijskemu programu v Verigi Lesce za dopolnitev in modernizacijo proizvodne opreme, uvedbo sodobne tehnologije obdelave, posodabljanja tehnične izvedbe elementov industrijske pnevmatike in hidravlike ter povečanje proizvodnje za dva in polkrat v TOZD TIO. 75 % bo krila Veriga, 25 % pa bo sovlaganja in kreditov.

Delavski svet je na tej seji tudi soglašal s predlogom poslovodnega sveta SOZD, da se Slovenske železarnice predstavijo v posebni publikaciji ob poslovni konferenci Evropske gospodarske skupnosti marca 1983.

(Vir: zapisnik 5. seje DS SOZD)

Odlično, prav dobro, dobro

Medsebojne ocene lanskega dela

Komisije za gospodarjenje tozdom in delovnih skupnosti so v drugi polovici januarja 1983 obravnavale poročila o delu tozdom spremljajočih in skupnih dejavnosti in delovnih skupnosti ter jih ocenile. Največ ocen je 1,00, nekaj jih je 1,005, malo 1,02, le ena pa 0,99 (tako je tozdom ETS ocenil delovno skupnost KSZ). Povzemamo bistvo pri-pomb.

JEKLARNA — ob taki količini gradiva je nemogoče kritično in objektivno oceniti delo kogarkoli.

JEKLOLIVARNA

● Tozdom Energija jim je v času pomanjkanja kisika zelo učinkovito pomagala.

● Tozdom SGV — vzdrževalci so bili vedno hitri in učinkoviti. Livarji v prihodnje želijo le preciznejše razmejitve med sprotnim in drugimi vrstami vzdrževanja.

● Tozdom Transport je delal zadovoljivo.

● Tozdom PII — priprava in izvajanje investicijskih programov zasluži

visoko oceno, kritiko pa le način reševanja filtrov za odpraševanje lahke strani v čistilnici (dobavitelj SOP Krško). Posledica so zastoji in ogroženo zdravje delavcev.

● Tozdom RPT — zadovoljni so s službo za ponudbe in koordinacijo, niso pa ugotovili nobenega napredka, ki bi izhajal iz rezultatov raziskav, čeprav so pripravljani vsak izsedelek takoj vključiti v proizvodnjo.

● Tozdom Komerciala — zadovoljni so z delom vseh oddelkov.

● Tozdom Kontrola kakovosti — dobro sodelujejo.

● Tozdom Družbeni standard — rekreacija in kultura sta v redu, problemi družbene prehrane pa ostajajo nerešeni. Z delom tozdoma ne bodo zadovoljni vse dotlej, dokler ne bo prisluhnil tudi delavcem v neposredni proizvodnji in njihovim problemom v zvezi z boljšo prehrano.

● Z delovnimi skupnostma za računovodstvo in KSZ so zadovoljni.

VALJARNA

● Tozdom Energija in ETS — dobro sodelovanje.

sporazuma o združevanju dela in sredstev za realizacijo razvoja rudarsko-metalurške proizvodnje v RMK Zenica.

V letu 1982 so SZ izpolnile svoje obveznosti po SaS do RMK samo s 24,7 %, RMK do SZ pa z 52,4 %.

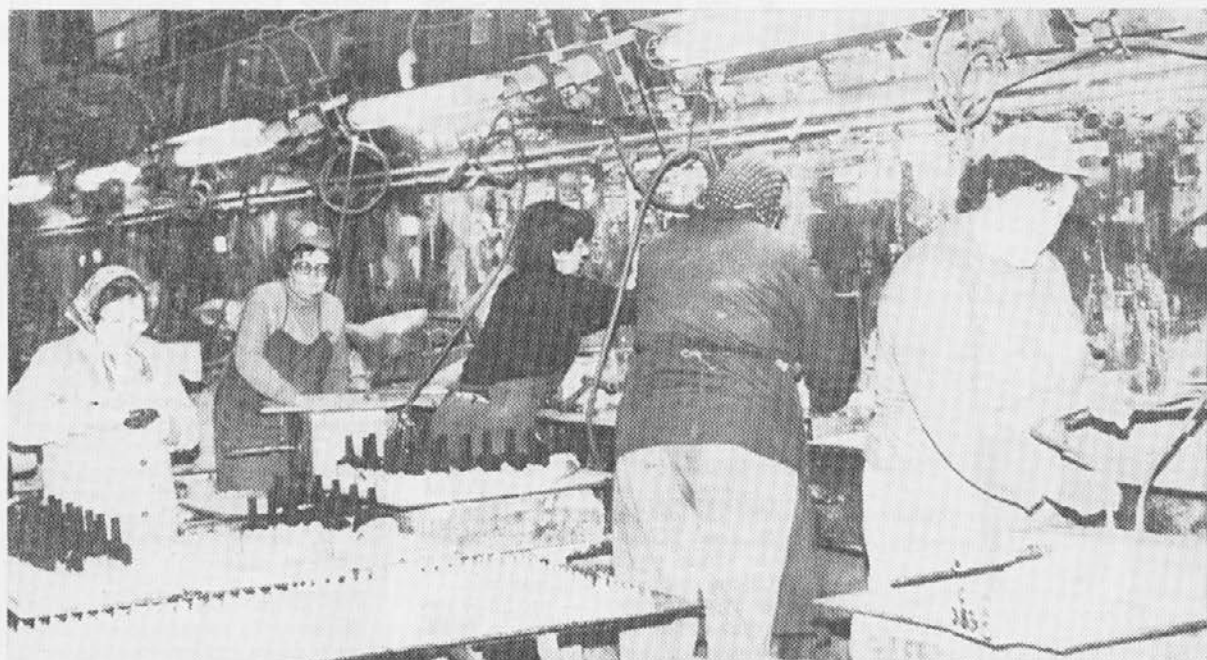
redukcij električne energije domači proizvajalci ne dobavljajo pogodbenih količin. Železarna Jesenice bo morala uvoziti silicij, metal in ferrosilicij ali pa ustavititi proizvodnjo dinamov jekla. Podoben problem pomanjkanja domačih zlitin se kaže tudi na Ravnah in Štorah. Zato bi kazalo s TD Ruše urediti možnost dobave večjih količin ferrosilicija in ferrokroma z devizno participacijo.

Večina izvoza Slovenskih železarn v lanskem četrtletju je bila vezana na razne aranžmane blagovne menjave in maloobsejnega prometa. Zato so lastni prilivi v tem času minimalni in vidi edini vir financiranja potrebnega dimo uvoza v deviznih sredstvih od združevanja. V republiki je sprejet dogovor v okviru SISEOT, da se lastni prilivi razporejajo: 44 % za skupne potrebe in energijo ter 56 % za reprodmaterial in za plačilo anuitet posameznih članic. Naši kupci imajo tako na razpolago več deviznih sredstev, kot so jih imeli lani, zato bodo lažje našli sredstva za združevanje in devizno participacijo za naše dobave. Seveda pa bomo morali take zahteve učinkoviteje vezati na naše dobave.

(Vir: gradivo za 5. sejo DS SOZD SZ)

Z ZADNJE SEJE DS

Na 5. seji delavskega sveta SOZD Slovenske železarnice 4. 2. 1983 v Tovilu v Ljubljani so delegati med drugim analizirali izvajanje samoupravnega

Naše sodelavke v jeklolivarni

Prihranek — za novi prihranek

V tehnoloških laboratorijih službe za kemijo in kemijske raziskave se je konec lanskega leta delo več mesecev uspešno končalo: prišli so do domačega fluorescenčnega praška za označevanje površinskih razpok gredic na mehanizirani kontroli v valjarni. Oa septembra 1981, ko so novo kontrolno linijo uvedli, je požirala velike količine uvoženega praška zahodnonemške firme Tiede, s tem pa tudi deviz.

Ravnatelj tozda Kontrola kakovosti je začel s poskusi za izdelavo domačega praška že pred petnajstimi leti, ker je kazalo, da uvoženega za takratno linijo ne bo. Poskusi so uspeli, prašek je bil uporaben, a še zelo pomanjkljiv, zato ga niso izdelali v večji količini.

Stari recepti so prišli ponovno v poštev, ko so se na ravnateljevo pobudo naloge v tehnoloških laboratorijih spet lotili. S strojnimi napravami pa z mnogimi laboratorijskimi poskusi so iskali vzorce uvoženih praškov in uspeli. Zadostili so celotni porabi.

Za triizmensko delo kontrolne linije gre mesečno okrog 20 kg fluorescenčnega praška, kar v nemških markah nanese na leto 36.000. Pri domači proizvodnji bo

treba še za edino uvoženo surovino, fluorescenčno barvilo, odšteti okrog 2.000 mark letno, in prihranek za železarno bo okrog 80 starih milijonov deviznih dinarjev, pri štiriizmenskem delu pa že okrog 100.

Uspela raziskava je veliko vredna. Prašek je namreč osnova kontrolne linije v valjarni, samo z njeno pomočjo pa so gredice visoko kvalitetne. Ko bomo podobne linije uvedli še v druge naše tozde in ko jih bo mogoče uvedla še kakšna železarna, bomo prašek lahko tudi prodajali. Na domačem tržišču bomo z njim zagotovo uspeli. Pomembna pa je »iznajdba« tudi zato, ker je eden izmed vidnih uspehov vztrajnega raziskovanja v Kontroli kakovosti.

Uspeh je tudi zgleden primer dobre akcije, idejno in že praktično začete pri ravnatelju, nadaljevana pa pri drugih strokovnjakih. Nedvomno jih je v železarni še veliko, ki bi prav pritegnjeni s svojim znanjem in delavnostjo mogli mnogo prihraniti. Za spodbudo, pravi ravnatelj Kontrole kakovosti, pa bi morali iti tudi prihranki uspešnih domačih raziskovanj.

Helena Merkač

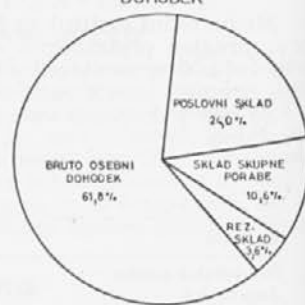
STRUKTURA DELITVE CELOTNEGA PRIHODKA IN ČISTEGA DOHODKA ZA ŽELEZARNO RAVNE ZA LETO 1982

CELOTNI PRIHODEK

	Mio din
CELOTNI DOHODEK	15.001
PORABLJENA SREDSTVA	11.532
OBEŽ IZ DOHODKA	1.197
ČISTI DOHODK DOSEŽEN	2.272

RAZPOREJEN ČISTI DOHODEK

	Mio din
RAZPOREJEN ČISTI DOHODEK	2.272
OSEBNI DOHODKI	1.406
POSLOVNI SKLAD	545
REZERVNI SKLAD	81
SKLAD SKUPNE PORABE	241

delave kovin in drugih materialov je malo storjenega. Tozdr RPT si je pre malo prizadeval, da bi kaj spremenil. Nimajo skupine konstrukterjev ne tehnologov za to področje, katerim bi bila to edina naloga, zato tudi ni pomembnejših rezultatov. Eden glavnih razlogov za ustanovitev tozda Orodjarna je bil hitrejši razvoj preoblikovalne tehnologije, saj bi tako ustrezno kompletirali ponudbo strojogradnje. Tozdr RPT v kratkem času res ne more vsega razrešiti, ne strinjajo pa se s tem, da že tako majhne kapacitete na področju konstrukcij namenja za druge in tako zavira naš skupni razvoj.

● Tozdr Komerciala — naj priskrbi naročila za držaje nožev in klešč ter plasma proizvodov na zahodno tržišče.

● Tozdr Družbeni standard — pri hladni malici ne kakovost ne količina ne ustrezata ceni.

STROJI IN DELI

● K poročilu o delu tozdrav spremljajočih in skupnih dejavnosti ter delovnih skupnosti imajo iste pripombe, kot so jih že dali k njihovim programom dela za l. 1983.

● Tozda Komerciala in RPT — prezasedenost z naročili za obdelane odkovke povzroča prekoračevanje pogodbenih rokov in prevelike zaloge vložnega materiala. Čeprav roke dobav določa tozdr RPT, bi tozdr Komerciala pri sklepanju pogodb moral upoštevati planirane količine proizvodnje. Tozdr RPT je prekoračeval vse dane roke za predajo tehnične dokumentacije, posebej kosovnic, in ni realiziral zahtev tozdrav po bistvenem povečanju kadrov v konstrukcijskem biroju ter po sprostitvi prostorov za potrebe priprave dela tozdrav Stroj in deli v skladu z dogovorom.

Izrekajo priznanje konstrukterjem stiskalnice DEE 1000.

Ne strinjajo se z ugotovitvami tozdrav Komerciala, ki v svojem poročilu navaja, kako je močno prisotna miselnost, da moramo prodati to, kar želimo. Prevladati bi moralo spoznanje, da moramo prodati to, kar lahko proizvedemo ali pa (dolgoročno gledano) spremeniti sestav naših osnovnih sredstev. Ob obnavljanju strojnega parka bi bilo to postopno možno, vendar Komerciala ne da sugestij za specializacijo strojnega parka. Premalo tudi naredi za zamenjavo uvožene opreme z domačo za proizvodno stiskalnice.

PNEVMATIČNI STROJI

● Kontrola kakovosti — zadovoljni so z delom končne kontrole, ne pa z delom kontrole odlitkov in obhodne kontrole.

● Komerciala — izpad prodaje vrtnih vozov za l. 1983 bi bistveno vplival na neizvrševanje letošnjega finančnega plana.

VZMETARNA

● Tozdr SGV — vedo, da so njihovi stroji že precej iztrošeni, vendar zahtevajo več kvalitetnega preventivnega vzdrževanja.

Menijo, da ni dovolj povezovanja med tozdrav SGV in ETS. Ti nespozorazumi povzročajo daljše zastoje v proizvodnji in večje stroške. Pričakujejo, da bo tozdr SGV to letos odpravil.

● Komerciala — izvozni oddelek ni priskrbel dovolj izvoznih naročil. Več pozornosti naj posveti tržišču npr. v Iranu, Iraku, Keniji itn.

KOVINARSTVO

Od tozdrav RPT pričakujejo v prihodnje več sodelovanja pri razvojni usmeritvi Kovinarstva, od Komerciala pa pridobivanje izvoznih poslov.

ARMATURE

● Tozdr ETS — vzdrževanje je v redu, le vzdrževalca v Armaturah naj bi usposobili tudi za popravila strožnice MDW in rezkalnega stroja GVR.

● Tozdr SGV — v glavnem so zadovoljni, želijo le več prizadevanja pri nabavi ključnih rezervnih delov in pri bistvenih posegih.

● Tozdr Transport — sodelovanje je dobro, zahtevajo pa večji pregled računov, ki jih plačujejo zunanjim prevoznikom.

● Tozdr PII — še vedno ni urejeno odpravljanje v ročni brusilnici, tudi ne odprodaja osnovnih sredstev, ki niso potrebna ne primerna za njihov proizvodni program.

● Tozdr RPT — še vedno ni dokončno oblikovan oddelek za razvoj armatur. Konstrukterji RPT, tehnologji v Armaturah in livarni bi morali bolj sodelovati. Zaradi premajhnega sodelovanja se kar naprej spreminjajo dokumentacija in modeli.

● Tozdr Komerciala — nimajo dovolj repromateriala: vijakov, krogel, tesnil in trde kovine. Želijo več sodelovanja med nabavo in pripravo dela v Armaturah. Do 20. 1. 1983 so bili še zelo slabo preskrbljeni z naročili za ZRN, za ZSSR pa jih še sploh niso imeli.

● Tozdr Kontrola kakovosti — sodelovanje je v redu, želijo pa več kontrole materialov, ki jih dobavljajo drugi tozdrav.

● Delovna skupnost KSZ — v redu, le več sodelovanja z oddelkom za zdravstveno varstvo delavcev.

Šiht

● Tozdr SGV — pohvalili so delo zidarjev.

● Tozdr Transport — nujno bo treba izboljšati transport na relaciji Jeklarna — težka proga in adjustaža profilov — špedicija.

● Tozdr PII — želijo pospešitev prehoda na plin ogrevalnih peči in angažiranje pri projektu »modernizacija valjarne«.

● Tozdr RPT — tehnologija se večkrat dejansko ustvarja ob delu, kar ni najboljšje.

● Tozdr Komerciala — nabava in prodaja sta doma uspešni. Bolj bo treba paziti na asortiment in strukturo naročil doma in v izvozu. Očitki o rokih niso najbolj primerni in sprejemljivi.

● Tozdr Kontrola kakovosti — dobro.

● Tozdr Družbeni standard — vztrajajo pri zagotovitvi toplega obroka ob sobotah, nedeljah in ponoči.

● Delovna skupnost PFS — uspešno delo da rezultate. Takega si pri projektu »modernizacija valjarne« še želijo.

KOVAČNICA

Z zelo dobro so ocenili tozdrav ETS, SGV, RPT, Kontrola kakovosti in delovne skupnosti za računovodstvo, gospodarjenje in PFS.

KALILNICA

V letu 1982 so bili še najmanj zadovoljni s tozdrav PII, ki ne najde časa in možnosti za projektiranje dozdave kalilnice.

ORODJARNA

● Tozdr SGV — popravila strojev so še vedno predolga. Zato naj bi v Orodjarni namestili ključavničarja.

● Tozdr Transport — urediti je treba prevoz gotovih izdelkov v špedicijo.

● Tozdr RPT — pri razvoju orodij in tehnologije za posamezno vrsto pre-

ENERGIJA

● Tozd ETS — sodelovanje je dobro, le na področju merjenja in regulacij ga bo treba še več.

● Tozd SGV — vse v redu, prav tako Komerciala in del. skupnost KSZ.

● Tozd PII — pomanjkljivosti po razširitvi kotlarne je treba odpraviti, intenzivneje pa delati pri projektih za izkoriščanje odpadne toplote in boljše toplotno izolacijo stavb.

ETS

Pozivajo vse tozde in del. skupnosti k varčni porabi električne energije in k skrbnemu ravnanju z delovnimi pripravami. Iz uvoza je vedno težje dobiti rezervne dele, kar lahko (tudi zaradi neodgovornega ravnanja) povzroči nepredvidene zastoje.

● Tozd PII — oddelek za izvajanje investicij jim ne zagotovi dovolj izvodov tehnične dokumentacije.

● Del. skupnost KSZ — že lani so prek delavskega sveta in DPO službi za sistem OD dostavili vprašanje ustrežnejšega vrednotenja nadur. Kljub večkratnemu opominjanju še zdaj niso dobili odgovora oz. niso obveščeni, kaj je bilo storjeno.

PII

● Tozd Družbeni standard — v redu.

Z delovnimi skupnostmi se je sodelovanje izboljšalo in racionaliziralo. To velja predvsem za usklajevanje planiranja, računalništva, financiranja in obračunavanja investicij ter reševanje kadrovske problematike v tozdu.

RPT

Tozdi in del. skupnosti ne bi smele izhajati samo iz kratkega letnega poročila in akcijskega programa, ampak iz opravljenih storitev v ocenjevanem obdobju. Menijo, da bi moralo biti ocenjevanje obojestransko. Hkrati dvomijo, da ocene morejo izražati objektivnost težav, slabosti in drugega in zato ne bi smele vplivati na dohodek.

DRUŽBENI STANDARD

Del. skupnost KSZ naj s svojim komunalnim oddelkom letos posveti več pozornosti nasadam in okolici objektov družbenega standarda. Vsi tozdi, ki imajo avtomate za napitke, naj skrbijo za čisto okolico pri njih.

KSZ

● Del. skupnost za računovodstvo — ker bodo letos nekatere stroške vnaprej porazdelili na stroškovna mesta služb, bo kontiranje doslednejše.

● Del. skupnost za gospodarjenje — dokončno bo treba urediti mikroorganizacijo — razvide del. Težava je v tem, ker sta služba za sistem OD in kadrovska služba večkrat vključeni v nastajanje opisov že pred izdelavo organizacije.

● Del. skupnost PFS — želijo usklajeno evidenco o vračanju denarnih obveznosti delavcev in študentov iz naslova izobraževanja. Izterjava bo lažja, odpravljena pa tudi neprijetnost, da kdaj terjamo poravnano obveznost od človeka, ki jo je že poravnal.

Povzetke izdelal referent za samoupravo Slavko Rosc

2. Polariziran vzorec na osnovi 6. vprašanja

6. vprašanje je v bistvu referendumsko, in predstavlja grobo delitev tistih, ki sistem sprejemajo oz. odklanjajo. Delavci, ki sprejemajo sistem, so v večini primerov zadovoljni z obrazložitvijo (79%). Anketiranci, ki sistema ne sprejemajo, so bili samo v 51% zadovoljni z obrazložitvijo, kar 33% teh pa obrazložitve ni bila jasno razložena oz. je niso razumeli.

Možna je dvojna razlaga:

— odklonilen odnos je posledica slabe informiranosti

— delavci z odklonilnim odnosom so manj dovzetni za razlago in jo tudi bolj kritično ocenjujejo.

II. Stališča do novega sistema

42% anketirancev je obkrožilo odgovor »nič mi ni všeč v tem predlogu«, to so delavci z negativnim odnosom do novega sistema. To jasno kaže na vnaprejšnje odklanjanje novosti.

Ravno tako visok odstotek anketirancev — 42% — meni, da so se navadili starega načina dela. V glavnem so to isti delavci.

Kaj je delavcem v novem predlogu všeč?

- 40%: kratek nočni cikel
- 28%: skrb za lastno zdravje
- 26%: manj utrudljivo delo
- 26%: da bi bil več z družino
- 22%: v toplotnem valu bi bil manj izpostavljen

IZ GRADIVA INDOK CENTRA**Urejanje cest letos**

Osnutek načrta KS in predlog SKIS za urejanje cest za l. 1983 predlaga skupno 95 del pri ureditvah cest, pločnikov, parkirišč, mostov, križišč ... Največkrat gre za dodatno plast asfalta ali razširitev ceste. Odpraviti bo treba tudi posledice neurja na cestah: Reht-Mežica, Brančurnikov graben, v Koprivno in Strojnska Reka.

Združenemu delu več odgovornosti za zdravje delavcev

Osnutek aneksa k SaS o temeljih plana obč. zdr. skupnosti Ravne predvideva prenos stroškov zdravljenja posledic nesreč pri delu, poklicnih boleznih ter denarnih nadomestil v združeno delo. S tem bodo tozdi prevzeli večjo odgovornost in skrb za zdravje svojih delavcev, del sredstev pa bi solidarnostno združevali v skupnosti. Zato bi se zmanjšala prispevna stopnja iz dohodka in BOD.

Denarne pomoči za otroke

Skupščinam OSOV v regiji je predlagan naslednji sklep o mesečni denarni pomoči za otroke v družinah z dohodki:

— do 3.900 din na druž. člana:	1.350 din
— 3.900 do 4.200 din na druž. člana:	950 din
— 4.200 do 4.700 din na druž. člana:	450 din

Poprečno 500 din mesečno se prizna otroku iz kmečke ali druge socialno ogrožene družine, če letni katastrski dohodek ne presega 2.800 din na družinskega člana. Socialno ogroženi otroci edinih hranilcev in otroci z motnjami v razvoju imajo pravico do povečane denarne pomoči.

Zdravstvo brez izgub

Iz poročila obč. zdr. skupnosti Ravne za l. 1982 povzemamo:

Skupnost je leto zaključila s 3.755.960 din presežka, ki se bo presel v letošnje prihodke. Zdravstvene organizacije so zastavljeni program uspešno izpolnile. Zmanjšalo se je število bolniških izostankov z dela.

KZD TOZD Zdravstveni dom Ravne: delovni program je bil presežen za 3%.

KZD TOZD Reševalna služba: 1,7% presežen plan.

Koroška lekarna Ravne: pomanjkanje zdravil pri izdaji na recept.

Splošna bolnišnica Slovenj Gradec: dotrajanost in zastarelost medicinske opreme, zmanjšal se je obseg bolnišničnega zdravljenja.

Razvoj delegatskih odnosov v občini je zadovoljiv

To je ocena družb. pravobranilca samoupravljanja v poročilu za l. 1982. Skupno je pravobranilec lani obravnaval 459 zadev s področja samoupravnih pravic in 21 zadev s področja kršitev družbene lastnine. Da so zahtevki neutemeljeni, je ocenil v 196 primerih. Največkrat je uvedel postopek na pobudo delavcev — posameznikov.

Lani več prekrškov

Iz letnega poročila postaje milice Ravne za l. 1982 povzemamo:

1. Splošna in gospodarska kriminaliteta: porast kaznivih dejanj za 25%.

2. Mladoletno prestopništvo: alkoholizem in narkomanija med mladimi naraščata.

3. Javni red in mir: narašča število prekrškov (lani 522).

4. Varnost prometa: slabo prometno vedenje, 64 nesreč s 7 smrtnimi žrtvami.

5. Promet čez državno mejo: zmanjšanje meddržavnega povečanje obmejnega prometa.

(Vir: Referalne informacije INDOK centra občine Ravne št. 2/83).

Anketa v valjarni

V kadrovske službi smo v januarju izdelali vprašalnik na željo vodstva Valjarne o poskusno uvedenem ritmu izmen $3 \times 2 + 2$, o katerem se je v tem glasilu že pisalo. Zdaj podajamo še rezultate ankete, ki pa zaradi okrnjenega vzorca nima splošne veljave. Zeleni smo zajeti celotni vzorec delavcev na 4. izmeni (241), a smo jih le 211; od teh vprašalnikov pa smo lahko vključili v obdelavo le 150, ker ostali niso bili zadovoljivo izpolnjeni.

Vsebinska vprašalnika

Odvisne spremenljivke (vprašanja):

1. zadostnost informiranja o novem sistemu izmen
2. dobre in slabe strani novega ritma izmen

3. prednosti in slabosti starega načina ritma izmen

4. opredelitev za enega od obeh sistemov.

Neodvisne spremenljivke

— Starost, delovna doba v železarni, zakonski stan, zaposlitev zakonskega tovariša, kako je urejeno varstvo otrok in prosti čas anketirancev.

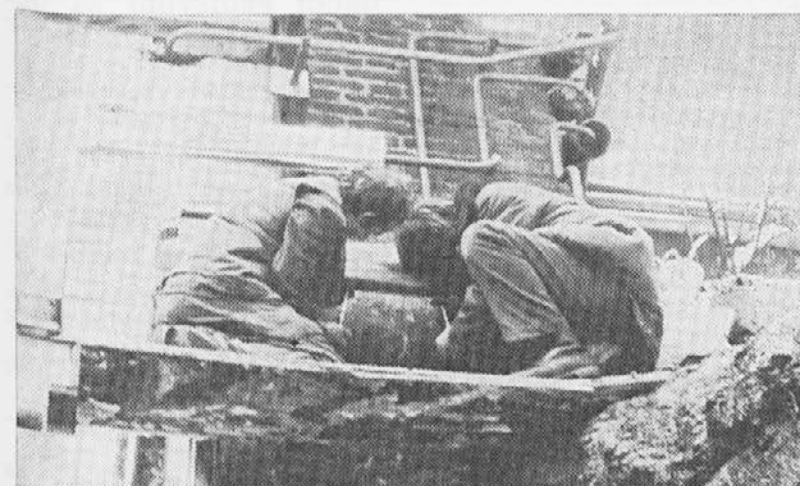
Interpretacija vprašalnika

I. Informiranje:

1. Celotni vzorec

61% anketiranih je popolnoma zadovoljnih z obrazložitvijo novega sistema dela.

21% pa ni razumelo razlage oz. ni bilo zadovoljnih z obrazložitvijo.

Nekdo mora tudi v blato in mraz

— 18,7 %: da bi več naredil in s tem več zaslužil

— 12,7 %: več prostega časa

— 11,3 %: udeležba na družabnih prireditvah

— 8,7 %: da bi imel med tednom več prostega časa.

Pomembna je razlika med tistimi s pozitivnim stališčem in delavci z odklonilnim stališčem do novega sistema. V glavnem delavci s pozitivnim stališčem ugotavljajo prednosti novega sistema, medtem ko 35 % delavcev z negativnim stališčem kljub temu navaja nekatere dobre strani novega predloga.

V novem sistemu delavcem ni všeč:

— 42 %: navadili so se starega načina dela

— 38 %: ne bi imeli urejene prehrane

— 33 %: krajši vikendi

— 33 %: jih nič ne moti

— 32 %: neurejeno otroško varstvo

— 10 %: otežkoča jim delo doma

— 5,3 %: manj bi zaslužili, ker bi bilo manj nočnega dela.

Delavci, ki odklanjajo novi sistem, navajajo predvsem tri enakovredne vzroke:

a) ker so se starega navadili (62,3 odst.)

b) ker ne bi imeli urejene prehrane (61 %)

c) in ker ne bi imeli urejenega otroškega varstva (51,9 %).

Od delavcev, ki sprejemajo novi sistem, jih 19 % navaja slabosti. Med temi je na prvem mestu problem krajših vikendov. Problem krajših vikendov pogosto navajajo seveda tudi delavci, ki novost odklanjajo, vendar šele na četrtem mestu (45,4 %).

III. Stališča do starega sistema

58,7 % delavcev pravi, da stari sistem nima slabosti, 89 % od teh pa ima odklonilen odnos do novega sistema. To govori o neobjektivnem ocenjevanju.

Delavci s pozitivnim odnosom do novega sistema so starega bolj nepri-

stransko ocenjevali. Kot glavno slabost navajajo daljše nočno delo, pogosto slabo počutje, da so bili premalo z družino in da se niso mogli udeleževati družabnih prireditev.

Varstvo otrok in odnos do novega sistema

1. Skupina delavcev, ki jim otroke varuje druga oseba, edini močno izpostavljajo problem varstva otrok v novem sistemu dela.

2. Tisti, ki imajo otroško varstvo urejeno (vrtec) ali pa ga ne potrebujejo, sistem sprejemajo, kdor ga pa odklanja, ga pa predvsem iz navajenosti na star sistem. Sprejemajo pa ga zaradi krajšega nočnega ciklusa in ker bodo več z družino.

Dokler ne bo urejeno varstvo otrok, ta skupina delavcev ne more razmišljati o prednostih novega sistema.

Vpliv delovne dobe v železarni na stališča

Delavci z malo delovne dobe (do 5) odklanjajo sistem predvsem zaradi kratkih vikendov, srednja skupina (6—10) poudarja moč navade, otroško varstvo in kratke vikende, skupina z delovno dobo nad 11 let pa najpogosteje navaja neurejeno prehrano.

Značilno za delavce s krajšo delovno dobo je, da pogosteje vnaprej odklanjajo spremembo, medtem ko delavci z daljšo delovno dobo bolj poglobljeno razmišljajo o novem sistemu.

Prosti čas in stališča

1. Tisti, ki delajo na kmetijah, pravijo, da jih novi način dela manj utruja.

2. Skupina »gospodinjec« je pestra glede družinskih obveznosti in odnosa do novega sistema. Ugotavljamo polarizacijo.

3. Največ anketiranih delavcev svoj prosti čas porabi za zabavo in počitek. Tisti, ki sprejemajo sistem, navajajo predvsem krajši nočni cikel, več z družino in manj bi bil izpostavljen toplotnemu valu.

Delavci, ki novost odklanjajo, pa navajajo neurejeno prehrano, navade in vikende.

Sledijo manj pogostne pripombe: (3, 2, 1)

— organizem se na nočno delo privadi

— večja je bila pripravljenost za delo

— nočni šiht je bil le enkrat mesečno

— novi sistem nam je bil vsiljen

— družabne prireditve tako ne pridejo v poštev

— več družabnih prireditev je bilo prej

— lažje smo planirali življenje.

DELAVCI PIŠEJO:

NESTABILIZACIJSKO RAZBIJANJE VRAT

Najbrž vsi poznamo vrata tipa IKARUS. Mnogi od vas pa verjetno tudi že poznajo nekaj delavcev, ki iz dneva v dan »visijo« na vratih, in se trudijo, da bi jih čimprej popravili in da bi vrata lahko normalno služila svojemu namenu. Teh naših ljubih ikarusov pa se razbije in pokvari toliko, da jih delavci montažne skupine pri TOZD SGV komaj popravljajo sproti. Večino teh vrat se razbije in pokvari zgolj iz malomarnosti. Povečini so »krivci« šoferji viličarjev, traktorjev in tovornjakov, ki vrat ne dvignejo dovolj visoko, nato pa s svojim vozilom v obrat ali pa iz njega. Nemalokrat se zgodi, da z delom tovara, ki sega malo više, zadenejo v krila vrat, in takrat začne ropotati. Ponavadi pa je že prepozno, tako da šoferji praktično ne morejo ukreniti ničesar.

Za informacijo nekaj podatkov, ki pa veljajo samo za montažno skupino, in to od 1. 1. 1982 do 1. 2. 1983, torej za zadnjih 13 mesecev. V tem času je bilo razbitih 24 vrat, za popravilo je bilo porabljenih 1626 delovnih ur, to pa znese okroglih 64 starih mili-

To so odgovori delavcev, ki so odklanjali novi sistem, ostali skoraj niso komentirali.

Kot smo že na začetku dejali, ta anketa ne daje celovite podobe. Znano pa je, da smo do sprememb nezaupljivi in da že vnaprej dajemo prednost staremu. Prvi pogoj uspešnega uvajanja novosti je, da ga večina sprejme, kar pa se tokrat ni zgodilo.

Za objavo pripravil Samo Šavc

jonov. Vendar v to vsoto še niso vračunana razna materialna sredstva, kot so pločevina, jeklene vrvi, verige in podobno. Zavedati se moramo, da pri teh delih pomagajo tudi delavci Hidromontaže, ki nam popravljajo vrata na veliko. Tu so še električarji in tudi obratni ključavničarji, ki manjše okvare na mehanizmi popravljajo kar sami. Če bi kdo izračunal vse to, bi bil kup denarja še dosti večji kot tistih »smešnih« 64 milijonov, kar za našo železarno verjetno ni neka velika vsota, vendar vsi vemo, milijon tu, milijon tam, pa se kup vztrajno večja.

Ker gospodarstvo ni moja stroka, se v to ne bom več spuščal, saj imamo plačane delavce za to. Vprašal bi samo še, kje so odgovorni, kajti ni mi znano, da je bil že kdo zaradi vrat poklican na odgovornost in bil tudi kaznovan za svojo nemarnost.

Kje je zavest tistih, ki povzročajo iz čiste nepazljivosti škodo, ki jo trpijo tudi sami, a se tega še ne zavedajo? In kje je naša zavest?

Goran Rapuc, TOZD SGV

KAJ LAHKO DELAVEC KUPI V ŽELEZARNI

Osnutek pravilnika o maloprodaji je doživel zares široko obravnavo po tozdih in del. skupnostih, zato je bilo pripomb veliko. Odbor za poslovanje je večino upošteval, delavski svet železarne pa je 4. 2. 1983 pravilnik sprejel in odtlej velja. Iz njega povzemamo najvažnejše.

BETONSKO ŽELEZO SAMO ZA DELAVCE IN UPOKOJENCE ŽELEZARNE

Pravico do nakupa betonskega železa imajo samo delavci in upokojenci železarne, ki stanujejo v krajih (okoliših), do koder ima železarna Ravne organizirane pogodbenne prevoze, in v krajih, za katere železarna odobri nadomestilo za prevoz na delo in z dela.

V primeru elementarnih nesreč lahko komisija za gospodarjenje tozda Komerciala odobri nakup betonskega železa tudi delavcem, ki niso zaposleni v železarni.

Prošnji za nakup je treba priložiti veljavno gradbeno dovoljenje (to ne sme biti starejše od 24 mesecev) in specifikacijo po-

treb po betonskem železu, ki je razvidna iz gradbene dokumentacije.

Enaki pogoji veljajo tudi za adaptacije. Zanje je treba predložiti soglasje za izvajanje obrtniških del.

DRUGI PROIZVODI ZA DELAVCE IN UPOKOJENCE ŽELEZARNE

Samo delavci in upokojenci železarne lahko prejema-

— betonsko železo po veljavnem ceniku

— acetilensko apno, odpadna olja in maziva brezplačno

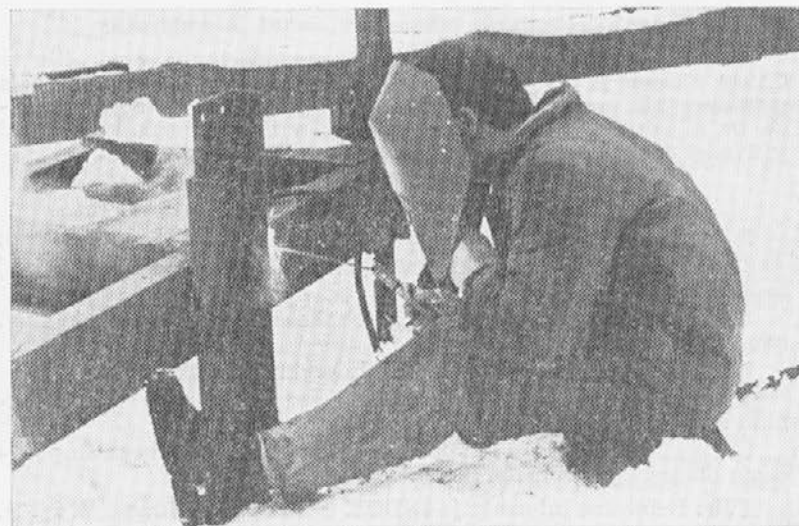
— apno v prahu — 10 % nabavne vrednosti

— odpadni les — za drva 30 % tržne vrednosti, odpadne deske in žagovina 50 % vrednosti

— odpadna opeka — 10 % vrednosti

— embalaža po posebnem ceniku

— proizvodi z napakami — na podlagi zapisniško ugotovljene vrednosti

Minus koliko stopinj?

Pazljivost

ZELEZARJI MORAMO SAMI OBLIKOVATI DOLGOROČNE SMERI RAZVOJA ČRNE METALURGIJE

Tov. Marinc je na koncu poudaril pomen dohodkovnega povezovanja v celotni reprodukcijski verigi, posebno pa sporazumevanje pri združevanju deviz. Železarji morajo biti ustvarjalni pri oblikovanju dolgoročnih usmeritev in strategije razvoja v črni metalurgiji. Dati morajo svoj delež pri nadaljnjem združevanju dela in sredstev. Ne

smejo se zanašati na to, da bo strategijo izdelala administracija.

O organiziranosti, novih metodah in učinkih dela ZK je dejal, da ni stvar forumov, da bi jih ocenjevali, saj člani ZK ocenjujejo vsi delavci glede na učinke njihovega dela v praksi.

O obiskih delovnih skupin CK je razprava oblikovala dobro mnenje, saj komuniste spodbujajo k dejavnosti. Morali pa bi težiti k poglobljenim obravnavam vprašanj, kar v nekaj urah ni mogoče.

M. Kolar

OB OBISKU ANDREJA MARINCA

Dan pred obiskom Andreja Marinca, predsednika CK ZKS, se je sestel aktiv komunistov neposrednih proizvajalcev in obravnaval poročilo delovne skupine CK ZKS, ki je bilo tudi sicer na dnevnem redu občinskega komiteja naslednji dan. Seznanili pa so se še z gospodarsko situacijo v občini, pri čemer so se odločno zavzeli, da je treba delati še več in boljše, odpraviti tozovsko miselnost, posebej pri

v svojih delovnih organizacijah sprožili pobudo za pravičnejše rešitve v sistemu nagrajevanja po delu.

Naslednjega dne, 3. 2. 1983, so člani komiteja tovarišu Marincu poročali o političnih in gospodarskih razmerah v občini.

Andrej Marinc se je pohvalno izrazil o zdravstvu kot o primeru, ki dokazuje, da se z znanjem in vztrajnostjo da preseči krizno obdobje. Nadalje je tov. Marinc

— storitve mehanske obdelave, obdelave lesa in elektrotehnične storitve po opravljenih urah in planskih stroških.

— kokilne lomnine po tržni ceni

— škarje — 10% vrednosti jeklenih odpadkov

— kisik, acetilen po ceniku Tovarne dušika Ruše

— nekurantni material razreda 3 na podlagi komisijskega zapisnika.

— Osnovna sredstva se prodajajo po posebnem pravilniku na licitacijah.

Z maloprodajo ustvarjeni dohodek prejme tozd, iz katerega so ti proizvodi ali storitve.

(Vir: Pravilnik o maloprodaji)

VSE FIZIČNE IN PRAVNE OSEBE LAHKO KUPIJO

— odpadni ognjevzdržni materiali — 10% vrednosti

— ostanke jekel po ceniku OUCM

— odpadne barvne kovine in papir — cene določimo vsako leto skupaj s Surovino in Dinom

— brusne lomnine — 5% vrednosti

— brusne plošče

IZ DELA ZK

NE FORUMI, DELAVCI OCENJUJEJO ČLANE ZK PO UČINKIH NJIHOVEGA DELA

Rezultati našega dela so naš kruh, zato jim zmeraj odmerjamo prve strani v naših glasilih. Zgoščene smo povedali tudi predsedniku CK ZKS tov. Andreju Marincu na začetku razgovora s člani akcijske konference železarne Ravne 3. februarja 1983. Vendar ne pogoji gospodarjenja ne izvoz tokrat niso bili v središču pozornosti, sploh pa ne v podrobnostih. Tako trije sekretarji osnovnih organizacij ZK v svojih diskusijah kot tov. Marinc v svoji razpravi so zastavljali besedo širše, čeprav seveda še vedno v okviru zmeraj enako aktualne teme, kako prerasti sedanje gospodarske težave.

PRIDOBITVE SAMOUPRAVNEGA SOCIALIZMA SO NAJMOČ- NEJŠI ARGUMENTI ZA UTRJEVANJE ZAUPANJA

Padeč življenjske ravni in napovedi novih podražitev so glavni vzrok za to, da se marsikje pojavlja črnoglednost. Delavcem večkrat ne znamo razložiti, zakaj so naši proizvodi dragi, naša produktivnost nizka. Tudi nimamo podatkov, ali smo npr. z ustanovitvijo tozdov in sisov kaj prihranili ali le podražili. Tudi članom ZK je treba dati več opti-

mizma. — To so bile glavne misli sekretarja OO ZK tozda Kovačnica.

Potem ko je tovariš Marinc postavil tri vprašanja in dobil odgovore, je navezal svoje misli na podatke o naši stanovanjski gradnji, na to, da vsako leto brezplačno letuje okoli 350 železarjev, da imamo pregled nad socialnim stanjem delavcev, potrebnim pa pomagamo solidarnostno. Dejal je, da smo že s samimi temi podatki našli tudi dejstva, ki najlaže pobijajo sleherni pesimizem. Naše pridobitve, objekti in vsakomur dostopne dobrine družbenega standarda so dokazi za pravilnost naše usmeritve in rasti.

Tozdov in sisov ne smemo obravnavati izključno z ekonomskega vidika, saj smo z njimi izredno veliko pridobili pri razvoju samoupravljanja. Res pa vsi tozdi niso v enaki meri opravičili svojega obstoja, saj se nekateri preveč zapirajo v svoje okvire. Osem let izkušeni imamo in morda bodo kje potrebne tudi reorganizacije.

V boju proti malodušju je treba še povečati politično dejavnost, ne nasedati poenostavitvam, slabosti obravnavati odkrito, kritizirati pa samo konkretno.

Andrej Marinc je 3. 2. 1983 obiskal železarno

izvoznikih. Hitreje navezovati stike s partnerji, ki imajo dobre razvojne službe in nasploh težiti k trajnim rešitvam, izogibati pa se začasnim. Sklenili so tudi, da bodo bolj dosledno kot v preteklosti spremljali uresničevanje v resoluciji zapisanega. Opozorili so na napake v svojih okoljih, ki utegnejo prerasti ali pa so že prerasli v resne ovire dobremu gospodarjenju. Ponovno pa bodo

dejal, da moramo še več vlagati v kmetijstvo, v industriji pa izrabiti rezerve, ki so v dohodkovnem povezovanju. Nasploh pa je poudaril, da je treba v občini upoštevati skupne dogovore, pri čemer se morajo komunisti zavedati, da nosijo odgovornost za učinkovitost dela v politiki in tudi v gospodarstvu.

Z. S.

TEDEN MARKSISTIČNIH RAZPRAV '83

Od 7. do 12. 2. je bil v Portorožu teden marksističnih razprav '83 v organizaciji centra za družbeno raziskovanje CK ZKJ s sodelovanjem republiških marksističnih centrov. Predavali so visoki funkcionarji našega družbenopolitičnega življenja, med njimi tudi Mitja Ribičič.

Teden je bil namenjen marksističnim teoretikom, predavateljem marksizma in teorije na srednjih, višjih in visokih šolah, organizatorjem marksističnega in idejnopolitičnega usposabljanja v SFRJ. Tema je bila: družbena

zavest socialističnega samoupravljanja. Poseben poudarek je bil dan tudi 100-letnici Marxove smrti na temo »Marx in sodobni marksizem«.

Iz naše občine se je udeležil tedna Andrej Logar, predstojnik medobčinskega študijskega središča, politične šole pri CK ZKS za Koroško, ki je ocenil teden marksističnih razprav kot izredno dragocen prispevek k temeljitejšemu poznavanju teorije in prakse marksizma.

Z. S.

Proizvodnja po komponentnem načelu

Stroji za pridobivanje rudnin, gradnja objektov — nizke gradnje itd. so vedno bolj sodobni — visoko produktivni, ekonomični in zahtevni tudi glede ekologije in varstva pri delu. Vključene so v veliki meri hidravlika, elektronika, mikroelektronika in računalniška tehnika.

Zaradi tega se je treba lotiti proizvodnje drugače kot običajno. Uvesti je treba komponentni princip proizvodnje celotnega stroja.

Različne komponente proizvajajo različni proizvajalci, stroj kot celota pa je izdelek enega proizvajalca.

Ta princip lahko zadosti upošteva individualne potrebe kupca. Te so pa vedno prisotne, kajti svoje zahteve imajo npr. kamnolomi, dnevni kopi rudnikov, graditelji cest, rudniki z jamsko eksploatacijo itd.

Pri tem je treba upoštevati lahko upravljanje, vzdrževanje in zanesljivo funkcioniranje strojev. Vse to lahko dosežemo s pomočjo komponentnega principa.

Moderni proces pridobivanja, posebno še v rudnikih, zahteva od vrtalne naprave gospodarnost in zanesljivost.

Gospodarsko delovanje vrtalnega voza se odraža

- v zmogljivosti,
- v fleksibilnosti,
- v dobri prilagodljivosti pri raznih razmerah na delovišču.

Zanesljivost opreme pa se odraža

- v zanesljivem delovanju,
- v lahkem upravljanju in vzdrževanju,
- v fleksibilnosti, sposobnosti in uporabnosti vrtalne naprave, ki mora biti za določeno delovišče najboljša.

Komponentno načelo pa omogoča tudi prilagajanja in na ta način lažje reševanje obstoječih situacij. Stroj se izdelava iz standardnih komponent osnovnih verzij, k tej pa se dodajajo druge komponente.

Tako bo s serijsko proizvodnjo (kar je prednost in korist) izdelan s poznano in testirano tehniko.

Kupci kupujejo verzije

Poznati moramo razne posebnosti pri gradnji cest, odpiranju kamnolomov, rudnikov in eksploatacijo le-teh, da bi lahko upoštevali pri načrtovanju vrtalnih vozov individualne — temeljne zahteve kupcev.

Tako je lahko vsaka naprava svojstvena ali večstranska, ker so različne kombinacije komponent z različnimi lastnostmi. Tako je razpon sestave in tipov vrtalnih vozov lahko zelo širok.

Osrednjo točko v komponenti izbiri tvorijo:

- hidravlično vrtalno kladivo,
- lafeta za pomik kladiva,
- hidravlična vrtalna veja in
- spodji stroj — okvir z osnovnimi komandami.

Tem osnovnim komponentam pa se lahko dodajajo še druge naprave, kot npr. razni avtomatični sistemi, zaščita za vožnjo, od stropa (jamska izvedba) pred miniranjem itd. To pa omogoča hitrejšo, točnejšo, lažje, varno delo za uporabnika.

Uporaba tako ustvarjenega modula je omejena, a se te komponente uspešno vežejo z ostalimi stroji.

Princip komponent omogoča tudi preureditev starega pnevmatičnega vrtalnega stroja na hidravlični pogon. To bo pa vedno bolj aktualno, kajti ti stroji porabijo največ komprimiranega zraka, torej energije.

Tržišče se razlikuje drugo od drugega po predpisih in uvedeni metodi pridobivanja substance. Tako je treba skrbeti za značilne in važne predpise in naloge od načrtovanja naprej, da bo montaža enostavna in zanesljiva.

S tako metodo so tudi roki dobave kratki, pa četudi gre za posebne verzije.

Prihranjeni stroški zaradi enostavne uporabe in vzdrževanja

Uporaba in vzdrževanje izdelka morata biti enostavna in učinkovita. S tem tudi ni težav pri šolanju delavcev. Tudi vezani kapital v skladišču delov ostane neznan, ker se važni deli komponent različnih naprav zamenjujejo.

Deli komponent našega vrtalnega voza, kot so ventili, hidravlična črpalka, motorji in merilne naprave, so večji del mednarodno poznani deli. Tako je vzdrževanje enostavno, preskrba nadomestnih delov pa je organizirana prek ustreznega predstavnštva.

Komponentni sistem je tudi za transport enostaven, ker razstavljane različnih delov ni komplicirano, saj so komponente med sabo neodvisne in fleksibilne. Razstavljane je enostavno z odvijanjem vijakov na večini modulov.

TOZD DRUŽBENI STANDARD V LETU 1983

Delavski svet železarne je na svoji seji 4. 2. 1983 med drugim obravnaval tudi poročilo o delu tozda Družbeni standard v l. 1982 in potrdil za letos naslednje usmeritve:

1. Investicijska izgradnja objektov družbenega standarda v letu 1983 naj bi, ne glede na zaostrene pogoje gospodarjenja in omejitve pri investicijski izgradnji te vrste, šla v tej smeri, da bi zgradili kegljišče in trafo postajo v Portorožu.

2. Usmeritev do leta 1985 naj bi bila dograditev objekta B v Portorožu in sedežnice s progo Ivarčko—Ošven.

3. Do leta 1990 naj bi uresničili načrt povezave rekreacijskega kompleksa Rimski vrelci, Ivarčko jezero, Ošven, s tem, da bi morali intenzivno razmisliti tudi o zagotovitvi primernih počitvenih kapacitet (npr. Smučarska koča). V tem obdobju naj bi po možnosti zgradili tudi nov letni bazen na Ravnah.

4. Letos bi bilo treba zagotoviti vso dokumentacijo za povezavo Ivarčko—Ošven.

5. Ob stalni skrbi za širitev objektov družbenega standarda moramo zagotoviti tudi ustrezna finančna sredstva, da bi te objekte ustrezno vzdrževali.

6. Ugotavljamo, da so na področju družbene prehrane doseženi kvalitetenjši premiki, zgrajena bo jedilnica; glede na kritike in mnenja v zvezi s tem vprašanjem pa je treba ponovno reči, da trenutno ni objektivnih pogojev za gradnjo kapacitet, ki bi omogo-

Zanesljivo delovanje

Zaradi modulnega načela naprave zanesljivo delujejo. Zato to pričakujemo tudi pri namenskem produktu. Tako lahko kupci dobijo z manjšo naložbo stroj posebne izvedbe na visoki tehnološki ravni. Ta modularni princip omogoča tudi uporabo komponent na strojih, ki jih imamo na vseh koncih sveta.

Zanesljivo delovanje naprave se poveča še naprej, kot pravzaprav povsod, če dobimo z določenih področij izkušnje, pripombe, predloge ter sugestije po kateri koli poti.

Fleksibilno razvita proizvodnja

Razvijanje vrtalnega voza v njegovi celoti je velika naloga in zahteva 3 do 5 let izvajanja. Po 10 letih sledi obnova modela.

Razvoj tehnike pridobivanja (rudarstvo, gradbeništvo itd.) rudnin je hiter, saj so potrebe stalne in velike. Zato morata razvoj in produkcija naprav slediti tem potrebam. Proizvode je treba stalno razvijati in obnoviti za različne projekte, ki so potrebni kupcem. Ta stvar pa je hitro uresničljiva s pomočjo komponentnega načela. Fleksibilnost je važen dejavnik za uspeh.

Proizvajalec se mora prilagoditi okoliščinam

Upoštevati je treba kupčeve zahteve, proizvajati njemu primerne naprave in take, ki omogočajo gospodarno in zanesljivo uporabo. Izhodišče proizvodnje so kupci s svojimi problemi pri pridobivanju rud, gradnji itd. ter skupno razreševanje le-teh.

Tako bo proizvajalec uspel s pomočjo natančnega komponentnega principa zadovoljiti tržišče.

Avugst Knez, dipl. inž.

pacitet v zdraviliščih, za kar je velik interes delavcev.

12. Ugotavljamo, da imajo nekateri uporabniki rekreacijskih objektov in naprav do njih slab odnos. Tozd Družbeni standard bi moral zagotoviti način, da morebitno storjeno škodo povrnejo, pa tudi sicer moramo pozivati delavce h kulturnemu odnosu do teh sredstev.

13. Še vedno je največ zanimanja za letovanje v počitniških mesecih. Z ustreznim razporejanjem dopustov, s cenami v počitniških kapacitetah in na druge načine je treba zagotoviti, da bodo kapacitete izkoriščene tudi pred sezono in po njej.

14. Prek listov internega obveščanja je treba pozivati delavce, da bodo bolj uporabljali obstoječe športno-rekreacijske objekte (npr. bazen) in bolj obiskovali organizirane rekreativne ter kulturne prireditve.

15. V novem domu ob Suhi je po ustanovitvi vratarske službe zagotovljen red, medtem ko se je v starem samskem domu na Čečovju povečalo število družin. Delovna skupnost KSZ in tozd Družbeni standard morata, takoj ko bo to mogoče, organizirati vratarsko službo tudi v starem samskem domu. Pri izvajanju politike stanovanjske izgradnje pa moramo težiti za tem, da bi v blokkih poleg stanovanj gradili tudi več garsonjer za samske moške in ženske.

16. V starem samskem domu je treba nujno urediti sanitarije in nekatere druge prostore, saj je sedanje stanje teh prostorov skrajno neprimerno.

17. Pozivamo vse delavce železarne, da se tudi v letu 1983 množično udeležujejo prostovoljnih akcij pri urejanju objektov družbenega standarda.

(Vir: zapisnik 17. seje DS železarne)

DOKUMENTI ZA IZVAJANJE GOSPODARSKE STABILIZACIJE PO 20 DO 50 DIN

Dokumenti za izvajanje gospodarske stabilizacije niso dragi. Delavska enotnost jih v zbirki Aktualne teme ponuja po naslednjih cenah:

Izhodišča dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije 40 din.

Protiinflacijski program 20 din.

Primerjava rezultatov gospodarjenja, njih izboljšanje ter vloge sindikatov 50 din.

Sindikat v sedanjem trenutku ekonomske stabilizacije 20 din.

Elementi politike in sistema ekonomskih odnosov s tujino 40 din.

Dolgoročni program ekonomske stabilizacije stanovanjskega in komunalnega gospodarstva 30 din.

Dolgoročni program razvoja agroindustrijske proizvodnje 50 din.

Vprašanja zaposlenosti in smernice dejavnosti za njihovo reševanje 20 din.

Opredelitve za ekonomsko politiko Slovenije v letu 1983 40 din.

Politika razvoja družbene dejavnosti kot faktor ekonomske stabilizacije 20 din.

Temelji in okviri dolgoročne socialne politike 40 din.

Brošure lahko naročite na naslov: Delavska enotnost, Celovška 43, 61000 Ljubljana.

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto X

Ravne na Koroškem, 15. marca 1983

Št. 3

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjørpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

OB LETOŠNJEM 1. APRILU — DNEVU BRIGADIRJEV

„Mladinske delovne akcije niso nikakršna fraza“

Tako je dejal Franc Šetinc, ko se je leta 1979 podpisoval samoupravni sporazum o MDA. »Mladinske delovne akcije niso nikakršna romantika, to je trdo delo in hkrati velika šola življenja, ki spreminja delo v radost in učenje. Objekti, ki nastajajo pod rokami pridnih brigadirjev, so gospodarsko pomembni, ker pomagajo vzgajati mlade, jim privzgjajati čut za zavestno disciplino, za tovarštvo, požrtvovalnost, za solidarnost. Poleg ekonomske imajo tudi širšo idejnopolitično, moralno in kulturno razsežnost. Na takih akcijah se mladi ljudje v praksi organizirajo ne samo za delo na različnih objektih, temveč tudi za demokratično samoupravno življenje. To je zares prava šola samoupravljanja, hkrati pa tudi nekakšna mladinska delovna univerza in kovačnica socialistične zavesti«, je ob koncu dodal tovariš Šetinc.

Priprave mladinskih delovnih brigad za udeležbo na akciji so še vedno ključnega pomena za učinkovitost delovne akcije. Za dobre priprave pa je pomembno kontinuirano delo na področju mladinskega prostovoljnega dela v občinskih konferencah ZSMS skozi vse leto. Pri tem morajo imeti posebno vlogo klubi brigadirjev in stalne brigade, katere velja ustanovljati povsod tam, kjer so za to pogoji, kjer še niso ustanovljene. Dati pa jim moramo tudi pravo vsebino. OK ZSMS mora še naprej ostati nosilec organiziranja in priprave, vendar pa morajo vsi družbeni subjek-

ti v občini na osnovi predhodnega samoupravnega sporazumevanja prispevati svoj delež k zagotavljanju kadrov, k pripravi, organiziranju lokalnih delovnih akcij in materialni opremlenosti brigad. V pripravah je zlasti treba poskrbeti za pravočasno vsebinsko informiranje in seznanjanje mladih z življenjem na mladinski delovni akciji. Sploh pa sta mladinske delovne akcije in mladinsko prostovoljno delo dobila v naši družbi posebno mesto. Potrdile so pripravljenost in privrženost mlade generacije idejam in uresničevanju ciljev naše socialistične revolucije. Zanimanje javnosti za mladinske delovne akcije se je izredno povečalo, prav tako pa so zanimivi rezultati mladinskega prostovoljnega dela na posameznih deloviščih. Organizatorji mladinskih delovnih akcij so zato hkrati z dograjevanjem vsebinskega in organizacijskega koncepta MDA dograjevali tudi sistem informiranja. Vsebinski koncept informacij o poteku mladinskih delovnih akcij je bil tako sestavljen, da je ustrezal neposrednemu informiranju znotraj organizacijske in izvedbene strukture mladinskih delovnih akcij in posrednemu informiranju slovenske javnosti prek sredstev javnega obveščanja.

Po pregledu uspešnosti informiranja lahko ugotovimo, da je bila kvaliteta zelo odvisna od posameznih izmen in delovanja posameznih komisij. Nekatere brigade so prišle na

Kako je težka samokolnica

akcijo povsem nepripravljene in so se z nalogami na področju informiranja seznanile šele na akciji, kar je nedvomno imelo negativne posledice za delo. Ponovno prihajamo tudi do spoznanj, da komisije za informiranje na akcijah niso bile ali pa zelo malo povezane z občinskimi COP-i, še manj z lokalnimi uredništvii časopisov in radijev.

Ob koncu pa še informacija, kje in na kakšen način bodo potekale mladinske delovne akcije v Sloveniji.

Mladinska delovna akcija »Posočje '83«

Akcija bo potekala v treh izmenah po 28 dni. V vsaki izmeni bo sodelovalo pet brigad s po 40 brigadirji, skupaj bo na akciji sodelovalo 15 mladinskih delovnih brigad. Program obsega predvsem dela na izgradnji in rekonstrukciji cestnega in vodovodnega omrežja, urejanje hudournikov ter napeljava električnega in PTT omrežja.

Planirano je, da bodo brigadirji na MDA Posočje opravili 64.280 delovnih ur oziroma približno 83.500 norma delovnih ur.

Mladinska delovna akcija »Kozjansko '83«

Potekalo bo v treh izmenah po 28 dni. Skupno bo na akciji sodelovalo 12 brigad s 500 brigadirji. Razširjeno naselje v Šentvidu pri Planini bo omogočilo normalne pogoje za delo in življenje skoraj 200 brigadirjev v vsaki izmeni. Program del obsega izgradnjo, rekonstrukcijo PTT omrežja, cest, vodovodov in električnih napeljav.

Mladinska delovna akcija »Suha krajina '83«

Brigadirji bodo prebivali v novem brigadirskem naselju v Žužemberku, ki omogoča dobre pogoje za delo in življenje več kot 200 brigadirjev v vsaki izmeni. Do delovišč v občinah Novo mesto, Grosuplje, Trebnje in Kočevje bodo organizirani prevozi. Program

Pred odhodom na akcijo

Kar pristaja ta obleka, mar ne?

obsega predvsem dela na izgradnji in rekonstrukciji vodovodnega ter cestnega omrežja in agromelioracijska dela.

Mladinska delovna akcija »Slovenske gorice '83«

Že tretje leto bo brigadirsko naselje v Dornavi pri Ptujju poleg slovenskih gostilo tudi 6 MDB iz drugih republik in pokrajin. Pred dvema letoma zgrajeno naselje ima dobre pogoje za nemoteno delo brigadirjev, ki bodo delali pri izgradnji vodovoda in črpališč v občinah Ptuj in Lenart.

Mladinska delovna akcija »Istra '83«

Akcija, ki je postala v preteklem letu zvezna, bo potekala v treh izmenah po 28 dni. Brigadirsko naselje bo v Vanganelu pri Koprju. Delalo se bo pri izgradnji primarnega višinskega vodovoda. Na tej akciji sodelujejo tudi brigadirji MDB »Prežihov Voranc« Ravne.

Mladinska delovna akcija »Vipavska dolina '83«

Z organiziranjem nove zvezne delovne akcije na področju Vipavske doline se bo mladi vključila v skupna prizadevanja za izboljšanje kmečkih površin in za večji pridelek hrane. Brigadirji bodo delali na urejanju toka reke Vipave. Naselje akcije bo v dijaškem domu v Ajdovščini, ki nudi vse pogoje za nemoteno delo in življenje 200 brigadirjev v izmeni. Brigadirji bodo opravili 23.000 učinkovitih oziroma 43.000 norma ur.

Mladinska delovna akcija »Goričko '83«

Naselje, ki nudi zelo ugodne pogoje za bivanje in dejavnosti brigadirjev, bo tako kot v preteklih letih v prostorih osnovne šole v Gornjih Petrovcih. Na akciji bo potekala tudi pionirska izmena z namenom preučiti in ugotoviti dobre ter slabe strani take oblike pionirskega prostovoljnega dela. Program del bo potekal na rekonstrukciji cest.

Mladinska delovna akcija »Bela krajina '83«

Brigadirsko naselje bo v obnovljenih in dograjenih objektih bivše vojašnice v Lokvah pri Črnomlju. Program obsega dela na infrastrukturnem področju ter dela na kmečkih površinah v občinah Črnomelj in Metlika.

Mladinska delovna akcija »Spominski park Trebče '83«

Samostojna republiška MDA pomeni realizacijo usmeritve o nadaljnjem razvoju prostovoljnega dela na območju manj razvitih kozjanskih občin. Brigadirji bodo delali na objektih, ki so opredeljeni v razvojnem programu Spominskega parka Trebče ter ostalih objektov, predvidenih v programih občin Šmarje, Krško in Brežice. Brigadirsko naselje bo v bližini osnovne šole Marije Broz, kjer bodo s postavitvijo večje montažne barake in delno obnovo sedanjih objektov za-

gotovljeni ugodni pogoji za nastanitev 140 brigadirjev v izmeni.

Mladinska delovna akcija »Ljutomer '83«

Ta akcija pomeni realizacijo usmeritve, da moramo z mladinskim prostovoljnim delom pomagati k hitrejšemu razvoju tudi tistih sredin, ki do sedaj še niso bile deležne tovrstne solidarnosti. Akcija bo pripomogla k hitrejši izgradnji primarnega in sekundarnega vodovodnega omrežja na tem manj razvitem obmejnem območju s SR Hrvatsko.

Mladinska delovna akcija »Brestovica '83«

To je nadaljevanje akcije Brkini na območju občine Sežana. Akcija bo potekala samo letos, saj je takšen način in obseg organiziranja akcije pogojen s specifikom del na brestoviškem vodovodu.

Mladinska delovna akcija »Kobansko '83«

Značilnost akcije je, da se vsako leto seli proti zahodu tega manj razvitega obmejnega območja. Tako bo letos naselje v objektu osnovne šole na Muti. Program obsega dela na izgradnji vodovoda do posameznih kmetij, pomoč pri gradnji gospodarskih poslopij, večina dela bo potekala na izsuševanju zamočvirjenih zemljišč. Na akciji bo v dveh izmenah sodelovalo šest mladinskih delovnih brigad, opravljenih pa bo predvidoma 17.280 učinkovitih oziroma 22.500 norma ur.

Silvo Jač

SPOMIN NA AKCIJO

Le kaj privede človeka do odločitve, da bo del svojih počitnic preživel v brigadi?

In potem je s teboj konec. Ko greš enkrat, greš naslednjič spet... In spet. Polno je nepozabnih trenutkov, smeha in solz, čeprav v spominu solze kaj hitro zbledijo in ostanejo samo še veseli trenutki.

Na pot smo krenili petega junija. Ko se spomnim na naš začetek, se moram nasmehitati. Mrtev in nekam mlahav avtobus je na poti do Brkinov samo kdaj pa kdaj poskočil in vsak poskus uveljavljanja posluha je hitro zamrl. Vse preveč sveži so bili še spomini na dom, na slovo. Pa tudi starih, prekaljenih brigadirjev ni bilo dovolj za boljše vzdušje. Kako bi vendar zbudil ta »nori folk«? Ja, seveda! Pozdrava se bo treba naučiti. Sprva neenoten in tih, se je kmalu razlegel po cellem avtobusu in vse je postalo vedno bolj in bolj veselo, živo... Brigadirsko, posebno ko je Laca iz žepa potegnil »žlahtno kapljico«. Verjetno je marsikateri novinec pomislil: »Le kaj me je pičilo, da sem se odpravil na to

pot v neznano. Raje bi ostal doma in užival. Zdaj pa imam vruga. Okoli mene sami neznanji obrazi, nobenega ne poznam. Zdaj pa kričijo neke pozdrave in pojejo, hm, rjujejo, kot bi se jim zmešalo.«

Naše prvo srečanje z »močvirniki« (brigadirski izraz za Ljubljance) je bilo naravnost katastrofalno. Na Brkine so prispeli pred nami in se nato postrojili pred stavbo v čisto novih brigadirskih kot vojaki, ki se že 10 let urijo. Polovica naših brigadirjev je žalostno pogledala za avtobusom, ki je na srečo oziroma na žalost že odpeljal. In kako so šele »zapeli« svoj pozdrav. Kar za zmake so se imenovali, zdrdrali celo svojo telefonsko številko. Mi, ubogi revčki, pa smo se postavili v »enih par klobas« in se v 45-tetu izprsil s »Prežihov Voranc, R-A-V-N-E«. No, pa ponavadi so vsi prvi dnevi nemogoči, tako da se je temu pridružil še nesoljen in prežgan krompir, prevelike brigadirke in tepežka za najboljšo posteljo, fantje seveda »10 km« od punc. Zvečer pa zbor. Eni proti drugim. Vmes samo zastava na enem koncu in na drugem štab. Trije komadi moških in ena nežnejša predstavica. Naša prva himna je izzvenela, hm, bolj borno; zato smo se pa bolj potrudili pri večerji. Prva noč. Spanja od nikoder, zato pa tema, pa kitara in cel kup novih vtisov.

In potem delo. Trasa. Marsikdo je prvič prav prijel za lopato. Mišice so kar tekmovali. Kdo bo več izkopal? Katera punca bo dobila največjega garača? Jutranja zaspasnost se je kar hitro razkadila pod žgočim soncem, a na naše veselje kar pogosto pod nalivi. Joj, kako se lahko veseliš in moliš za vsako kapljo — izpod neba.

Tako smo ponekod kopali obcestne jarke, ravnali ceste, se kopali v blatu, spet drugod vrtali v zemljo in zidali ob pomoči radodarnih domačinov, ki so kar tekmovali v prinašanju okrepčil.

Tudi kulturni večeri so bili zabava posebne vrste. Tekmovali smo v merjenju moči, recitali, igrali skeče, prirejali »ženske« modne revije, igrali na kitaro, krstili novince in plesali. Vsi žulji in bolečine so ob takšnih trenutkih izginili in dom in Korošci in vse domotožje je bilo skrito nekje daleč, daleč.

Če pa je katerega po jutranjem vstajanju ob 4.30, delu na trasi, pomivanju posode in čiščenju naselja doletela še prijetna čast dežurstva in so ga za nameček ponoči še namazali s hipermanganom ali še boljše z medom ali pasto po laseh, smo imeli na zalogi še: »Sreča, da ti ni bilo treba danes nič napraviti, kaj?«

Pa boj za procente! Toliko, da se nismo zjokali, ko smo po napornem dnevu slišali, da so nas »močvirniki« nazgali za kakšen procent in so potem kot prvi odšli na večerjo. A naslednji dan smo njih za štiri in tako spet in spet.

Kdo bi naštel in preštel vse tiste drobne in majhne vsakdanjosti, ki to življenje naredijo tako privlačno.

Tudi Portorož verjetno še ni imel tako veselih in razposajenih brigadirjev, ki so po njegovih ulicah peli in peli.

Se je kdo od vas tri tedne po umazanem in napornem delu ter zmatranosti tuširal celi dve minuti ali pa bil za župnika pri brigadirskih porokah ali pa z zvezanimi rokami igral roketem proti ženski ekipi?

Trije tedni minejo, kot bi pihnil. In potem slovo. Slovo od Brkinov, od svoje majave — a tako dobre postelje, od nežne melodijske, ki te je vsako noč zazibala v sanje, od »močvirnikov«, ki so nam kar nekam prirasli k srcu, od svoje lopate in svoje trase in svojega dela, slovo od brigade.

Veš, da ne bo nikdar več tako, da ne bo več tistega vzdušja, tistih obrazov, sten... Mogoče edino še na kakšni drugi akciji...

Zadnji zbor, zadnji pozdrav, zadnji objemi in avtobus, isti, ki nas je pripeljal, kar nekam prehitro zapušča te čudovite kraje.

A solze se hitro posušijo. Vemo, da bomo šli drugo leto spet, vemo, da bomo spet nekemu pomagali in da bomo vsi tam. Zato se po avtobusu razleže pesem, pesem, ki se širi in plava tja daleč nazaj, v Brkine.

Saša Đura

S POSVETA MEDOBCINSKEGA SVETA ZSMS ZA KOROŠKO

O sodelovanju z zamejskimi Slovenci

Uvodoma sta spregovorila predsednik in sekretar medobčinskega sveta ZSMS za Koroško. Nakazala sta probleme (ne)sodelovanja oziroma zastoja v sodelovanju mladih na obeh straneh meje. S sedanjim razvojem sodelovanja ne moremo in ne smemo biti zadovoljni. Krivdo pa moramo iskati pri sebi in pri krajevnih združenjih zveze socialistične mladine na Avstrijskem (pasivnost določenih sredin, menjava kadrov...).

V razpravi so ugotovili, da v občinskih konferencah in krajevnih združenjih niso pristopili k realizaciji sklepov, sprejetih na posvetu v Železni Kapli. Izpostavili so tudi problem sestajanja (saj so mladi na avstrijskem Koroškem zaposleni ves dan).

Mladi so nanizali konkretne pobude za boljše in trdnjše sodelovanje: od srečanja

na skupnih pohodih do izmenjave brigadirjev in raznih drugih pomoči.

Tako so se dogovorili, da bodo ustanovili mešano komisijo (sestavljena bo iz predstavnikov OK ZSMS in krajevnih združenj). Za obnovo Peršmanove domačije (na avstrijskem Koroškem) bodo v občinskih konferencah ZSMS koroške krajine v mejah možnosti zbirali razen material (potrebe izrazijo mladi onkraj meje). Izmenjali bodo brigadirje (»Naši« naj bi delali na Peršmanovi domačiji), izvedli bodo tudi pohode in si tako ogledali razne kulturne spomenike in spomenike iz narodnoosvobodilne borbe, se srečali na športnem področju.

Idej je veliko, le uresničiti jih bo treba!

M. K.

6. SEJA PREDSEDSTVA OBČINSKE KONFERENCE ZSMS RAVNE

O vrhunskem športu in kadrovski politiki

Na svoji redni seji so mladi razpravljali o nekaterih vprašanih nadaljnega razvoja vrhunškega športa v SR Sloveniji in o kadrovski politiki.

V javnih razpravah (o razvoju vrhunškega športa) moramo opozoriti na problem odnosa naše družbe do našega športnika, predvsem z vidika humanosti. Ugotavljamo namreč, da mlad človek, ki se aktivno ukvarja z eno izmed športnih panog, nima več svojega prostega časa (njegov tempo je: trening — šola — trening; res pa je tudi, da brez ustreznega treninga tudi vrhunskih rezultatov ni). Razčistiti je treba tudi vprašanje: kdo je vrhunski športnik in kakšni so kriteriji, da doseže športnik status vrhunškega športnika ter kaj so vrhunski rezultati. Menimo namreč, da je 600 vrhunskih športnikov v naši ožji domovini le preveč, posebej še, če številko primerjamo z rezultati. Več pozornosti bo treba posvetiti tudi financiranju tako vrhunškega kot rekreativnega športa. Opozorili (pravzaprav kar zahtevali) so poenotenje tako financiranja kot tudi kriterijev za doseg ranga vrhunškega športnika v vseh republikah in pokrajinah. Razmisliti moramo tudi o poklicu športnikov, saj se morajo po končani športni karieri zaposliti (vsi pa ne morejo postati trenerji). V razpravi so ugotovili, da laže najdejo zaposlitev košarkarji, odbojkarji kot na primer nogometaši. Spregovoriti pa moramo tudi o nagajevanju vrhunskih športnikov in njihove

vem organiziranju v skladu z zakonom o združenem delu. Pri tem moramo paziti, da ne bomo razvrednotili dela delavca za strojem. Zavzemati pa se moramo istočasno za razvoj množične — rekreativne — dejavnosti. Pričeti moramo že pri predšolskih in šolskih otrokih ter jih usmerjati v tisto športno panogo, kjer pokažejo največ zanimanja pa tudi sposobnosti. Istočasno pa moramo usposobiti (in pridobiti) kader, ki bo delal na tem področju. Zamisliti pa se moramo tudi nad podatkom, da je vedno več športnikov nesposobnih za služenje vojaškega roka.

Kadrovska politika v ZSMS še ni postala sestavni del vsakodnevnih družbenopolitičnih naporov in mladinskih programov. Mladi se premalo vključujejo v uresničevanje družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini. Še vedno so prisotni problemi, da gre odločanje o pomembnih kadrovskih odločitvah mimo mladih, vzroki za to pa so subjektivne in objektivne narave (pasivnost mladinskih organizacij, nepravčasno informiranje, odrinjenost oziroma zanemarjanje vloge mladinske organizacije kot družbenopolitične organizacije). Podružbljenje kadrovske politike se vse prepočasi uveljavlja, saj še vedno zasledimo primere, ko se o kadrovskih spremembah odloča v ozkem krogu ljudi (na organih ali komisijah). ZSMS se še ni uveljavila na področju odlikovanj. Mladi v TOZD in delovnih skupnostih ter drugih organizacijah so se dolžni resno in od-

govorno vključiti v vse faze evidentiranja in kadrovanja, hkrati pa so dolžni spremljati in ocenjevati delo (individualnega) poslovodnega organa.

M. K.

OD TU IN TAM

Pri OK ZSMS Slovenj Gradec tečejo pospešene priprave na ustanovitev kluba brigadirjev. Nosilec akcije je center za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS v sodelovanju s komisijo za informiranje. Ideja je bila že dlje časa prisotna med mladimi slovenjgraške občine, še zlasti pa med tistimi, ki so sodelovali na republiških ali zveznih delovnih akcijah širom po naši domovini. Klubu brigadirjev bodo nedvomno v veliko pomoč tudi brigadirji-veterani s tistih prvih povojnih mladinskih delovnih akcij, ko se je začelo mladinsko prostovoljno delo razvijati in krepiti, ko je bil v tistih mladih tako živo prisoten udarniški duh: »Čimprej zgraditi in obnoviti porušeno domovino.«

S posebno anketo, ki jo bodo izvedli, bodo poskušali najti kar največ še živečih brigadirjev-veteranov v občini, kajti veterani naj bi bili glavni nosilni steber kluba.

Klub brigadirjev pri OK ZSMS Slovenj Gradec je vsekakor plemenita poteza in zamisel in je prav, da bi o njej razmislili še pri kakšni OK ZSMS koroške krajine.

Komisija za šport pri KS OO ZSMS je organizirala tekmovanje v sankanju na sankajski progi v Kotljah. Tekmovanja se je udeležilo precejšnje število mladih iz železarne. Poleg tekmovalnega vzdušja je prevladovalo tudi veliko mladostne norčavosti ter hudomušnosti. Posebno presenečenje so s svojo vožnjo pripravili štarterji ob koncu tekmovanja, ko so peljali »častno vožnjo«. Sploh pa niso bili sami, kajti vedno se je našel kdo, ki je čutil strah pred hitrostjo na poledeneli progi in zakaj bi se izpostavljal nevarnosti, ko pa je zadnja vožnja »čisto po svoje« veliko bolj pestra in zanimiva. Rezultati: Zmagal je Bojan Kavtčnik, OO ZSMS Valjarna, s časom 1.3.08 pred Andrejem Kotnikom, prav tako iz Valjarne, 1.4.02, in Jožetom Verdinekom SGV, 1.6.07.

Sploh pa so vsi prisotni izrazili željo, da bi se takšne oblike rekreiranja mladih nadaljevale ter da to tekmovanje ni bilo zadnje.

Na osmi seji sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne, ki je bila februarja v Ljubljani, so se med drugim tudi dokončno odločili o novem predsedniku in podpredsedniku sveta ZSMS. Enotno stališče vseh je namreč bilo, da naj bo že enkrat konec nepotrebne besedičenja okrog teh dveh funkcij. Sploh pa je to najlepše zajeto in prikazano tudi v novem poslovniku sveta, ki do sedaj ni obstajal in tako ni bilo točno opredeljeno delo sveta ZSMS Slovenske železarne.

Novi predsednik sveta ZSMS bo tako postal Srečko Kavčič iz železarne Jesenice, podpredsedniško funkcijo pa bo opravil Zdravko Salobir, železarna Štore. Evidentiranje za te funkcije po poslovniku opredeljuje tudi to, da so tako železarne kot predelovalci v povsem enakopravnem položaju glede kadrovanja. Tako je odpravljena miselnost, češ da predelovalci nimajo ustreznega kadra za funkcije na nivoju sveta ZSMS Slovenske železarne.

S. J.

KAM GREDO KOROŠKE BRIGADE

4. februarja je bil v Slovenj Gradcu sestanek predsednikov komisij za MDA. Na njem smo se dogovorili o skupni akciji propagiranja mladinskih delovnih akcij.

Ravne na Koroškem: MDB Prežihov Voranc — Istra 83; I. izmena od 5. 6. do 2. 7. 1983, zvezna akcija, Jasenovac; III. izmena od 4. 8. do 31. 8. 1983, zvezna akcija.

Dravograd: Goričko — I. izmena 5. 6. do 2. 7. 1983, republiška akcija.

Vračanje z dela v naselje

OB ROBU

Bo res boljše po „novem“?

V javni razpravi, ki jo vodi sindikat, je osnutek družbenega dogovora o urejanju delovnega in obratovalnega časa.

S pomočjo tega dogovora bi boljše izrabili delovni čas, učinkoviteje uporabljali delovna sredstva in prilagodili obratovalni čas potrebam delavcev in občanov. Druga pomembnost tega dogovora pa je, da bi delovni čas »prenesli« v čas dnevnih svetlobe.

In kaj vse bi morali urediti, da bi lahko prišli na premaknitev delovnega časa?

Vprašajmo se, kako imamo urejeno otroško varstvo (s tem bi rada spomnila tudi na delovni čas naših vzgojiteljic); jasli še nimamo (čeprav se že dolgo borimo zanje), le katera »domača varuhinja« nam bo varovala otroka ves dan? Navsezadnje pa otrok potrebuje mater in očeta in ga morata le onadva vzgajati in mu nuditi ljubezen.

V občini imamo le eno celodnevno osnovno šolo (osnovna šola Koroški jeklarji na Javorniku), ostale osnovne šole pa nimajo pogojev, da bi zagotovile podaljšano bivanje (na Prevaljah imajo pouk celo v družbenem domu). Izpostavila bi le osnovno šolo Prežihov Voranc na Čečovju, kjer bodo podaljšano bivanje uvedli v kratkem.

Problem je tudi prehrana. Zagotoviti bi morali boljše — bolj kvalitetno in kalorično hrano tako za učence, dijake kot delavce. Kakšna pa je kapaciteta naših kuhinj družbene prehrane, mi ni treba razlagati.

Poseben problem so tudi prevozi. Marsikdaj smo v avtobusu natlačeni kot sardine v

konzervni škatli (ob tem, da so nekatere relacije avtobusov nezasedene). Ob tem pa naj še spomnim na to, da morajo prevozniška podjetja zmanjšati porabo goriva za 20%.

Ob vsem tem pa se mi poraja še eno vprašanje: obstoj družine. Kdaj se bo družina sploh videla? Koliko časa se bosta starša lahko posvetila otrokom, ki bodo — hočeš ali nočeš — prepuščeni sami sebi. Ali ne bomo zabeležili še večjega porasta kriminalnih dejanj (leta 1982 je bilo za 25% več kriminala kot v letu 1981 v občini Ravne!). Ali ne bo družina kot osnovna celica naše družbe s tem pričela razpadati?

Mladi pa tudi ugotavljamo, da je dogovor načelen. Opredeliti bi morali pozitivne in negativne posledice takšne ali drugačne opredelitve. V naši delovni organizaciji smo že prešli na premaknitev delovnega časa v decembru. Zanima nas, kaj smo s tem pridobili, kaj izgubili. Dobro bi bilo, da bi izdelali analizo in napake — odpravili.

Prepričani smo, da bi boljše izrabili delovni čas in delovna sredstva ter omogočili urejanje raznih zadev našim delavcem in občanom še kako drugače, ne le izrecno s premaknitivjo delovnega in obratovalnega časa.

In ne nazadnje: smo humana družba. Nismo se rodili le zato, da bomo ves dan predsedeli na delovnem mestu, temveč tudi za to, da del dneva porabimo tudi za »lastne potrebe«. To pa je tudi nekaj, ali ne?!

M. K.

čarji. V prostem času smo se seveda ogromno pogovarjali z njimi in se zanimali, kakšno je življenje in delo v njihovi šoli. Ugotovili smo, da imajo enake težave in radosti kakor mi in da se pravzaprav kljub veliki oddaljenosti prav nič ne razlikujemo.

Vsi smo si obljubili, da bomo še naprej gojili prijateljske vezi in utrjevali bratstvo med jugoslovanskimi narodi.

Tanja VOŠNER,
7. c COŠ Koroški jeklarji,
RAVNE NA KOROŠKEM

Počitnice

Počitnice, počitnice,
kam ste odšle?
Komaj smo vas občutili,
že ste pošle.

Snega bolj malo
je letos bilo,
da še sankati
se ni šlo.

Malo bili smo tu
in malo tam,
pa je že minil
počitniški čas.

Zdaj spet v šolo
se nam mudi,
zvezke in knjige
rabimo mi.

Kaj vse bi dali,
kaj bi storili,
le da počitnice
bi nam vrnil!

Veronika PUŠNIK, 7. a razred,
Osnovna šola Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

Učenci osnovnih šol pišejo

Počitnice

Nekam hitro se je končalo prvo polletje. Že v začetku januarja so se začele zimske počitnice, ki so bile malce dolgočasne, saj ni bilo veliko snega. Toda z očetom sva našla sneg in se veliko smučala, pa tudi drsala sem se, saj sem vedela, da moram prosti čas — počitnice dobro in pametno izkoristiti, saj si bom le tako nabrala moči za dolgo drugo polletje. Na drsališču je bilo veliko veselja. Vsi smo bili brezskrbni, saj ni bilo treba misliti na domačo nalogo, na učenje. Da ne boš slučajno mislila, da sem med počitnicami čisto pozabila na šolo, vam povem, da sem veliko brala knjige iz knjižnice, pa tudi pletla sem, saj nisem mogla biti ves čas na snegu in mrazu. Veliko sem pomagala pri domačih opravilih, saj sem iz leta v leto starejša in morala se bom tudi na to navaditi in počasi zapustiti igrišče in igrače. Počitnice so se

končale in zame bodo nepozabne, saj se mi je izpolnila največja želja. Dobila sem flavto. Tudi z novo flavto sem si krajšala počitniški čas.

Irena RANC, 4. b razred
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

Obisk prijateljev

Tudi letošnje počitnice so prehitro minile, zlasti pa še nam, ki smo že četrtič sprejeli v goste svoje vrstnike iz pobratene čačanske šole Ratko Mitrović. Čačanski pionirji so stanovali v podružnični šoli v Kotljah, kjer so imeli vsak dan smučarski tečaj. Na koncu smo ugotovili, da so nekateri že pravi smu-

Zima

Snežinke, snežinke, kje ste zdaj,
kam ste se skrile, pridite zdaj!

Mi pa zremo v nebo,
čakamo, da padle bi z neba.

Na poljane posulo je malo snega,
mi pa koprnimo od samih želja.

Sonček naš zlati premočno je sijal,
bele snežinke takoj je pobral.

Pospravimo smuči in sani,
v roke vzemimo spet šolske stvari!

Mateja IGERC, 4. c razred
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

Učilnica v Kotljah — preurejena v spalnico za mlade goste iz Čačka

Gvido Lužnik

Radlje: Bela krajina: II. izmena 17. 7. do 6. 8., republiška akcija.

Slovenj Gradec: Posočje: I. izmena 5. 6. do 2. 7., zvezna akcija. Brestovica: II. izmena 17. 7. do 6. 8., republiška akcija.

Za vse te akcije se lahko prijavite pri svojih predsednikih, kjer dobite tudi prijavnice. Če želiš v našo brigado Prežihov Voranc, obkrožiš akcijo, ki je navedena na prijavnici, Istra ali pa Jasenovac. Če želiš sodelovati v ostalih koroških brigadah, napiši na prijavnico pod 10. točko, kje želiš sodelovati. Vse informacije dobiš na OK OO ZSMS Ravne na Koroškem, telefon 861-394.

Mladi delavci železarne naj se prijavijo pri svojih predsednikih v tozdu in ne v kraju, kjer prebivajo. Vsi ostali, dijaki in pa študenti, se lahko prijavijo na občinski konferenci, kjer dobijo tudi prijavnico.

Pet let uspešne uporabe procesnega računalnika v jeklarni

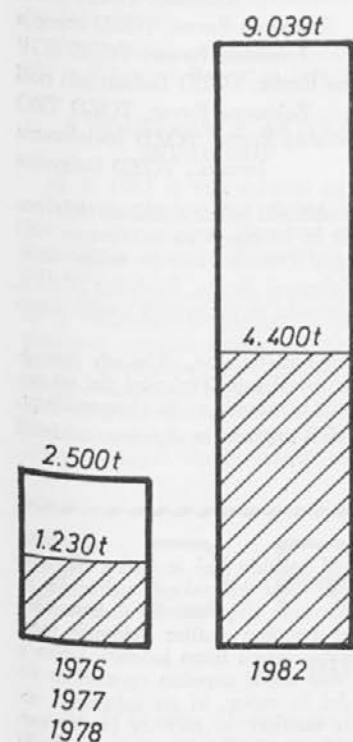
Pred več kot petimi leti smo v jeklarni Železarne Ravne uvedli procesni računalnik v skoraj vse faze izdelave jekla na elektro obločnih pečeh. Pri odločanju o investicijah je bila prisotna negotovost, saj je šlo za novost pri uporabi računalnika. Uporaba računalnika v jeklarni uspešno teče neprekinjeno pet let in ob tej obletnici se lahko ozremo in ugotovimo, kakšni so rezultati uporabe računalnika in naložbe v procesni računalnik.

KAKO SE JE ZAČELO

Ze več kot pred desetimi leti so bile v železarni izdelane prve študije o možnostih uporabe računalnika v jeklarni. Vse so kazale na nenavadno velike ekonomske učinke, zato so vzbujale nezaupanje. Tudi zadnja inozem-

molibden, volfram, mangan itd. Z večanjem porabe legiranega odpadka se zmanjšuje poraba ferolegur.

Poleg legiranega odpadka iz obratov železarne je tak odpadke dosegljiv tudi z nakupom za dinarska sredstva. Se posebej pomembna je poraba legiranih

Slika 1: Povečanje porabe legiranih odpadkov

ska študija je dala podobne rezultate in tako je prišlo leta 1976 do podpisa pogodbe za nabavo procesnega računalnika in izhodiščne programske opreme.

Izhodiščne zato, ker so sodelavci službe za avtomatizacijo proizvodnih procesov (APP) programe prilagodili in dopolnili za naše razmere, tako da so posamezni programi spremenjeni tudi do 50 %. Poleg tega imamo sedaj za nekajkrat več programov, kot smo jih kupili. Odločno smo se usmerili v takšen razvoj, saj bo poleg ekonomskih in kakovostnih rezultatov dal tudi domačo skupino specialistov, ki bodo prevzeli razvoj na tem področju za vso železarno.

Leta 1977 je bilo leto uvajanja. Projekt je bil zaključen v rekordnih 18 mesecih. Tako se računalnik uporablja neprekinjeno od leta 1978 dalje.

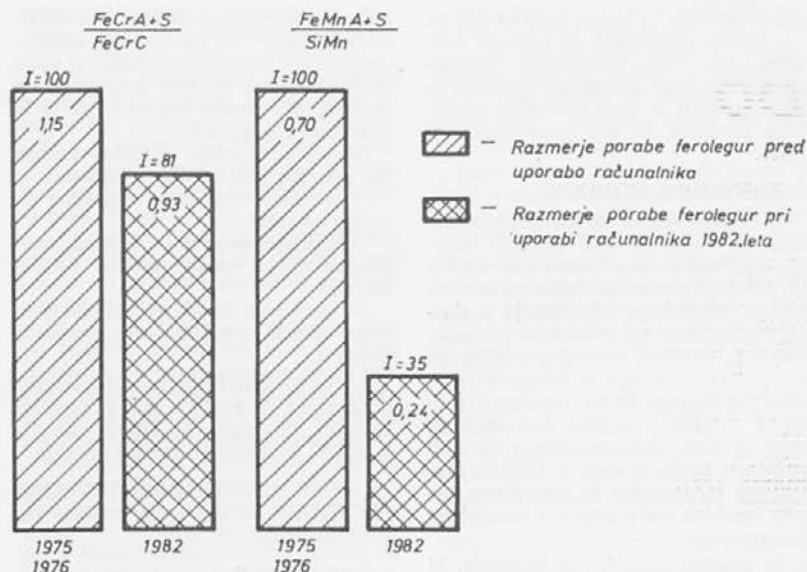
S pomočjo industrijskih terminalov se je pričela uporaba procesnega računalnika na 4 elektro obločnih pečeh ter se postopoma razširila še na vse druge peči v železarni in celo na jeklarno v Železarni Štore.

Na kratko si oglejmo osrednje področje in koristi uporabe procesnega računalnika v jeklarni.

POVEČANJE PORABE LEGIRANEGA ODPADKA

Legirani odpadke je staro železo z večjimi ali manjšimi vsebnostmi legiranih elementov, kot so krom, nikelj,

- Odpadki nizko legiranih jekel
- Odpadki srednje visoko legir. jekel

Slika 2: Znižanje porabe dragih ferolegur na račun cenejših

večji porabi legiranih odpadkov se poveča riziko zgrešitve kemijske sestave.

Vendar se vso to problematiko spleha reševati, saj daje povečana poraba legiranih odpadkov izredno ugodne ekonomske (dinarske in devizne) učinke. S pomočjo posebnih akcij, nabave, jeklarn in Delovne skupnosti za gospodarjenje ter uporabe računalnika se je poraba legiranih odpadkov vsako leto skoraj podvojila. Prej je bila poraba legiranih odpadkov okoli 2500 t, lansko leto pa 9000 t. (Glej sliko 1)

Legiranih odpadkov je mogoče porabiti še več, vendar je to pogojeno z dodatnim skladiščem, tehtnico in večjo skrbjo pri zbiranju in sortiranju lesnih odpadkov.

ZNIZANJE STROŠKOV ELEKTRIČNE KONICE

Električna energija predstavlja pomemben strošek pri proizvodnji jekla. Del teh stroškov se nanaša na stroške električne konice. Prekomerna poraba električne energije ob električnih konicah je izredno draga. S pomočjo procesnega računalnika so doseženi za 6-7 % nižji stroški, kar predstavlja 1,8 stave milijarde din letnega prihranka.

ZAMENJAVA DRAGIH FEROLEGUR S CENEJSIMI

Ferolegure kroma in mangana se močno razlikujejo po čistosti in ceni. Kolikor je le mogoče, je treba zame-

njati čistejše in dražje ferolegure z manj čistimi, večkomponentnimi in cenejšimi. To nam je tudi uspelo s pomočjo računalnika. Drastične spremembe kaže slika 2.

Kar za 30-70 % se je razmerje med porabo drage in cenejše ferolegure spremenilo v korist manjše porabe dragih ferolegur.

ZNIZANJE PORABE FEROLEGUR

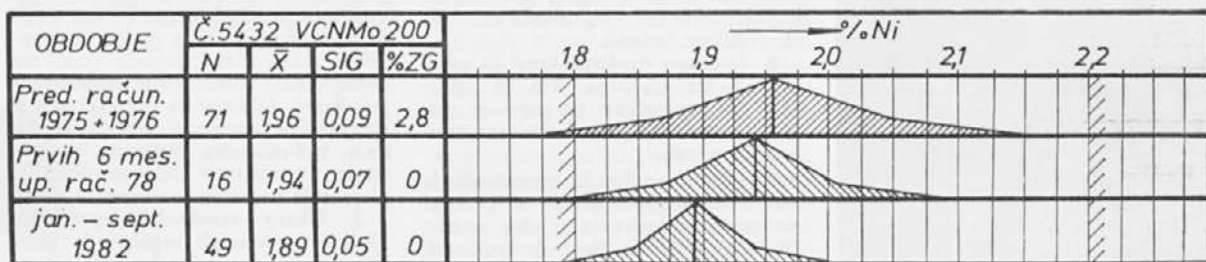
Poraba uvoženih ferolegur se je pri posameznem jeklu znižala zaradi že omenjene povečane porabe legiranih odpadkov in zaradi znižanja poprečne vsebnosti legiranih elementov v jeklu.

Sliki 3 in 4 nam nazorno kažeta spremembo porazdelitve vsebnosti niklja pri jeklu VCNMo 200 in Mo pri jeklu VCMo za časovno obdobje pred uporabo procesnega računalnika, obdobje prvih šestih mesecev uporabe računalnika in obdobje devetih mesecev v letu 1982. Širina porazdelitve se je kar za enkrat zožila, kar ugodno vpliva tudi na enakomernost drugih lastnosti jekla.

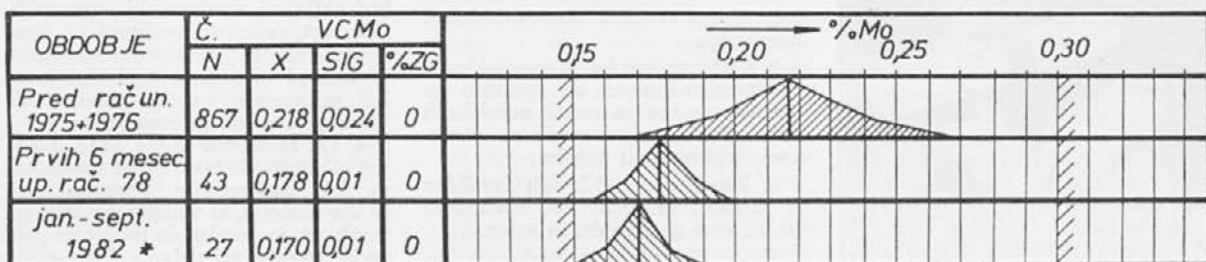
Skupni letni devizni prihranki znašajo od 500.000 \$ do 1.000.000 \$, odvisno od leta in cen uvoženih ferolegur. To je veliko več, kot smo pred sedmimi leti plačali za procesni računalnik.

IZBOLJSANA KAKOVOST JEKLA

Zožitve porazdelitve končne kemijske sestave jekla daje enakomernjšo

Slika 3. Znižanje vsebnosti niklja v jeklu VCNMo 200

Slika 4: Tipično znižanje vsebnosti molibdena v jeklih VCMo

kakovost jekla in je nov pripomoček za reguliranje mehanskih in kalinskih lastnosti jekla. Ozka porazdelitev vsebnosti posameznega legiranega elementa se lahko usmeri v tisto področje analize, ki daje boljše lastnosti jekla.

ZANIMIVE NOVOSTI

V celoten sistem računalništva v jeklarni se vključuje tudi kemijski laboratorij. Pred dvema letoma smo direktno povezali oba računalnika na kvantometrih kemijskega laboratorija z glavnim procesnim računalnikom jeklarne. Tako se rezultati kemijske analize avtomatično prenesejo iz enega računalnika na drugega in na ustrezen terminal v topilnici, valjarni, kovačnici ali mini livarni. Avtomatizirano je tudi polnjenje banke podatkov TKR na centralnem računalniku in zmanjšano število žensk na nočni izmeni v kemijskem laboratoriju.

Se posebej zanimiva je inovacija, ki jo imenujemo avtomatski LEGI. To je avtomatizacija izračuna dodatka ferolegur ob javljanju rezultatov kemijskih analiz. Pripravlja se neposredna povezava med avtomatskim dozirnim sistemom in računalniškim informacijskim sistemom jeklarne.

DOBRO NI, DOKLER JE LAHKO SE BOLJŠE

Rezultati uporabe računalnika se razlikujejo glede na vrsto jekla, peč, topilca, tehtalca starega železa, delovodja

pri peči in pripravi vložka. Eni delavci bolj pazijo na proizvodne stroške, drugi manj. Pri navadnih jeklih je vpliv računalnika na stroške izdelave jekla majhen, pri visoko legiranih pa je že praktično nepogrešljiv.

Našeje mo osrednje aktualne probleme uporabe računalnika v jeklarni:

— tehtanje legiranega odpadka (še vedno ne tehta!)

— indiferentnost in nejasna odgovornost za visoke stroške izdelave nekaterih sarž

— varovanje izpada računalnikov in nujna nabava nekaj dodatne opreme iz uvoza

— večjo specifično porabo električne energije je med drugim povzročala ukinitve programa za izbiro naročila (OPNA) in znižanje porabe grodla

— VSE REVNEJSI PROIZVODNI PROGRAM — vse večje količine navadnega jekla.

ZAKLJUČEK

Pet let uspešne uporabe procesnega računalnika v jeklarni je očitno zaradi velikih deviznih in dinarskih prihrankov in boljše ter večje enakomernosti kakovosti jekla. Pomeni pa tudi dobro izhodišče za uvajanje računalnikov v krmiljenje proizvodnih procesov v drugih tozdih. Zelezarna Ravne je bila deležna številnih domačih in tujih priznanj, ki naj pomenijo vzpodbudo pri nadaljnjem delu.

Jože Segel, dipl. inž.

7. PROIZVODNO TEKMOVANJE KOVINARJEV

Občinski odbor sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin v občini Ravne na Koroškem ter konference osnovnih organizacij sindikata Rudnika Mežica, Zelezarne Ravne, Inštalaterja Prevalje in Integrala Prevalje v imenu iniciativnega odbora za organizacijo 7. proizvodnega tekmovanja kovinarjev v občini Ravne

razpisuje

7. proizvodno tekmovanje kovinarjev v občini Ravne na Koroškem za delovne organizacije Rudnik Mežica, Zelezarna Ravne, Integral Prevalje in Inštalater Prevalje, ki bo v Rudniku Mežica in Zelezarni Ravne od 5. 5. do 10. 5. 1983. Tekmovanje je razpisano v naslednjih poklicih:

1. Strugarji	V Rudniku, TOZD TOM
2. Orodjarji	V Rudniku, TOZD TOM
3. Konstruktorski ključavničar	V Rudniku, TOZD TOM
4. Plamenski varilec	V Rudniku, TOZD TOM
5. Varilec REO	V Rudniku, TOZD TOM
6. Varilec MAG	V Rudniku, TOZD TOM
7. Varilec TIG	Zelezarna Ravne, TOZD energija
8. Strojni kovač	Zelezarna Ravne, TOZD SGV
9. Rezkalec	Zelezarna Ravne, TOZD Industrijski noži
10. Brusilec	Zelezarna Ravne, TOZD TRO
11. Livar kalupar	Zelezarna Ravne, TOZD Jeklolivarna
12. Avtomehaničar Diessel	Integral, TOZD Delavnice

Rok prijave za tekmovanje je 20. 3. 1983 na občinski odbor sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin v občini Ravne in istočasno na konference OO ZSS Zelezarne Ravne, Rudnika Mežica in Integrala Prevalje, kjer bo tekmovanje.

Tekmuje lahko vsak delavec, zaposlen v Zelezarni Ravne, Rudniku Mežica, Inštalaterju Prevalje in Integralu Prevalje. Tekmovalci se prijavijo v svojih delovnih organizacijah.

Teoretični del tekmovanja vsebuje poznavanje materialov, delovnih postopkov, strojev in naprav, varstvo pri delu in samoupravljanje. Praktični del tekmovanja obsega izdelavo izdelka, točnost, kvaliteto, učinkovitost in ekonomičnost.

Prvovršenci iz posameznih panog bodo prejeli nagrade in diplome, udeležili pa se bodo tudi republiškega tekmovanja.

Pereča invalidska problematika

Več delovnih invalidov — več problemov

1. Po podatkih iz leta 1981 imamo v Zelezarni Ravne med delovnimi organizacijami s podobno tehnologijo največ delovnih invalidov: 11,3 % (v Zelezarnah Jesenice in Store po 7,7 %, v Rudniku Mežica 8,8 %, v Ginkarni Celje 8,4 % itd.)

2. Narasča število zahtevkov po invalidski komisiji. Leta 1976 jih je bilo 57, 1979 145, 1982 132. Invalidski po-

stopki so predolgi kljub invalidski komisiji na Ravnah in jih je preveč.

3. V letih 1976—1982 se je povečalo število delovnih invalidov za 58 %, in lani jih je bilo 582. Ker ni mogoče vseh primerov sproti reševati, jih je 79 nerešenih ostalo za letos.

4. Lani je bilo obravnavanih 278 delavcev, od tega je bilo 86 novih zahtevkov. 23 % novih primerov delavcev je starih do 35 let (najbolj produktivno človekovo obdobje!), 60 % jih ni končalo osemletke, in jim je najteže poiskati ustrezno novo delovno mesto.

5. Pri 95 % je vzrok invalidnosti bolezen in le pri 5 % nesreče pri delu ali poklicne bolezni.

6. Izstopajo obolenja kosti in gibal (49 %) ter obolenja srca in ožilja (15,7 %), največkrat pa osnovno diagnozo spremljajo še alkoholizem, psihonevroza itd.

7. Glede na število zaposlenih je največ delovnih invalidov v Delovni skupnosti za kadre in splošne zadeve (26,9 %), v tozdu Kontrola kakovosti (17 %) ter v tozdih Jeklovlek in Kalilnica (po 15,7 %). Število invalidov se je povečalo tudi v tozdih mehanske predelave in spremljajočih dejavnosti, kamor smo invalide do sedaj največ razporejali.

8. Osnovna vzroka za povečanje invalidnosti v Zelezarni sta: premalo natančnih meritev in zaradi neizdelanih standardov neenotna merila za ocenjevanje zdravstvenih pogojev.

9. Zaposlovanje delovnih invalidov je zaenkrat še nenačrtno, odvisno le od slučajno prostih del in nalog.

10. Z oblikovanjem tozdvov in delovnih skupnosti so tozdi pripravljene reševati le svoje primere, pa še od ti-

stih najslabše prepuščajo kadrovske službi.

11. Vsega denarja iz davčnih olajšav nismo porabili strogo namensko (za nova dela, za prilagajanje delovnih mest, izboljševanje delovnih pogojev itd.)

Bolj strokovno delo — več uspeha

Ukrepi za reševanje invalidske problematike so dolgoročni in kratkoročni, vezani na strokovne službe in zunanje ustanove (zdravstveni dom in Skupnost invalidsko-pokojniškega zavarovanja — SPIZ)

1. V okviru samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela z zdravstvom je treba analizirati obremenitve, pogoje dela in psihofizične zahteve posameznih delovnih mest. Takšna analiza je osnovni pogoj za naslednje dejavnosti: zdravniške preglede pred nastopom dela, ocenjevanje zdravstvene zmožnosti delavcev in bolniški stalež, sistematične preglede, planiranje kadrov, izobraževalne programe, nagrajevanje, beneficirano delovno dobo in planiranje zaščitnih sredstev.

2. Obseg standardnih pregledov funkcij posameznih organov je treba določiti odvisno od zahtev delovnega mesta (pogojev dela, obremenitev in okolja).

3. Pri načrtovanju investicij morajo biti vključeni strokovnjaki ergonomije dela, kot kadrovske možnosti pa upoštevani nerešeni, neustrezno razporejeni delovni invalidi in tudi tisti invalidi, za katere smo večkrat umetno odpirali nepotrebna delovna mesta.

4. Od strokovne službe SPIZ moramo zahtevati, da bodo ocene zmožnosti za delo konkretnije. Vsebovale naj bi vsa obolenja, ki vplivajo na delovno zmožnost, in poudarjale predvsem preostale sposobnosti delavca. Pri premetitvi na drugo delo mora sodelovati tudi lečeči zdravnik.

5. V razvidu del in nalog moramo določiti dela in naloge, primerne za zaposlovanje delovnih invalidov.

Ker popolne analize delovnih mest ne bomo uspeli hitro izdelati, lahko v prvi fazi dokaj uspešno ugotovimo vrsto del in nalog, ki ne zahtevajo obširnih raziskav in meritev (to so razna dela spremljajočih dejavnosti, ki jih sedaj zasedajo zdravi delavci).

6. Dosledno moramo izvajati določila samoupravnih splošnih aktov o delovnih razmerjih v primerih, ko delovni invalid odklanja delo, usposabljanje za delo, ki ga je zdravstveno zmožen opravljati, kar pomeni, da lahko takemu delavcu preneha delovno razmerje.

7. V dinamičnem planu kadrov moramo kot vir upoštevati delovne invalide.

8. Problemi pri zaposlovanju invalidov med tozdi — delovnimi skupnostmi in neuresničeni ukrepi narekujejo potrebo, da se poslovodni delavci aktivno vključijo v reševanje invalidske problematike, delavski svet Zelezarne pa naj jo dvakrat letno obravnava.

9. V okviru svobodne menjave dela moramo vključiti strokovnjake medicinske dela in izdelati načrte za izboljšanje delovnih pogojev, prilagajanje del in odpiranje novih delovnih mest.

10. Vse podatke o invalidnosti moramo računalniško obdelati in tako zagotoviti sprotno in trajno evidenco.

11. Bolj bomo morali reševati družinske in druge človekove težave, ki so pogosto osnovni vzrok psihičnih motenj (beg iz okolja).

12. Skladno z novim zakonom o zdravstvenem varstvu bomo morali dosledno upoštevati standarde in normative ter dokončno razčistiti, kdaj bo primere ocenjevala invalidska komisija (podobno kot pri specialističnih pregledih).

Vsakdanji napor

13. Medicinsko rehabilitacijo moramo izvajati predvsem za vrnitev delavca na njegovo delo, ker drugače ni smiselna.

14. Pri invalidski upokojitvi delavca moramo skrajšati rok od ocene do odjave.

15. Pri delavcih alkoholikih je treba dosledno zahtevati zdravljenje alkoholizma pred oceno po invalidski komisiji, če okvare niso že takšne, da je edini izhod invalidska upokojitev.

Kljub težavam pa smo pri reševanju invalidskih zadev le napredovali. To dokazuje tudi dinamika zahtevkov, število uspešno rešenih primerov ter uspešno sodelovanje s tozdi in delovnimi skupnostmi.

S skupinskim delom želimo doseči višjo strokovno raven — tako pri reševanju invalidov, ki so v postopku, kot pri že prerazporejenih invalidih in pri reševanju delovnih mest (psihološki testi, izobraževanje, spremljanje, informacijski sistem).

(Vir: Poročilo o invalidski problematiki v Železarni Ravne za leto 1982)

S KONFERENCE AKTIVA INVALIDOV

18. 2. 1983 je bila v Nami na Ravnah volilna konferenca aktiva invalidov Železarne Ravne. Razprava na njej je nakazala precej problemov in možnih rešitev.

Reševanje invalidske problematike v železarni je premalo uspešno; predvsem ostajajo težave pri zaposlovanju invalidov, pri odpravljanju zdravju škodljivih delovnih okolij, pa tudi zdravstveno-varstvena zaščita delovnih invalidov ni primerna. Zato je aktiv predlagal, da bi uvedli časne

zdravstvene preglede zaposlenih invalidov.

S sindikatom bo aktiv invalidov začel postopek za dva dodatna dneva dopusta invalidom III. kategorije. Dodatni dopust namreč ni boniteta, ampak nuja (za zdravniške preglede).

Ker je v železarni 530 delavcev z dieto, so invalidi na konferenci zahtevali, da tozdr Družbeni standard čimprej uvede tudi možnost izbire dietne malice.

Da bo zaposlovanje invalidov na ustreznih delih in nalogah v železarni uspešnejše, naj posebna komisija (zdravnik, socialni delavec, delavec iz VPD, nadrejeni v tozdr ali delovni skupnosti in predstavnik pododbora aktiva invalidov) pomaga najti ustrezno delovno mesto.

Aktiv je skritiziral nenamensko porabo sredstev, zbranih iz davčnih olajšav.

Ni se strinjal z omejitvijo klimatskega zdravljenja, saj železarna svojih možnosti sploh nima. Zahteval je, da invalide, ki za zdravljenje potrebujejo toplo vreme, tozdr Družbeni standard enakovredno razporeja v počitniške domove julija in avgusta, ne pa le v predsezono.

Delovne invalide je treba nujno seznaniti z novimi predpisi pokojninsko-invalidskega zavarovanja. Aktiv mora sodelovati tudi pri urejanju pravno-normativnih zadev v zvezi s tem, še posebej zato, ker se reševanje invalidske problematike prenaša v združeno delo.

Ponovno so na konferenci za predsednika aktiva izvolili Marjana Žerdonerja iz tozda Komerciala.

(Vir: informacija člana izvršnega odbora)

porodne bolečine, ustvarja pa tudi druge pogoje za pravičen in hitrejši porod in rojstvo zdravega otroka.

Priprava obsega pouk žene o poteku nosečnosti in porodu, o pravilnem in smotrnem vedenju pri porodu, kar vpliva pozitivno na duševnost žene. Tako pripravljena »mamica« z veseljem in brez strahu pričakuje rojstvo svojega otroka.

Dokazano je tudi, da se osveščenim ženam skrajša porod za približno eno uro in da je manj porodnih poškodb novorojenčkov.

Drugi del tečaja je namenjen ženi po porodu. Seznanimo jo s potekom poporodne dobe, s kontracepcijo, s pravilno nego dojenčka, z dojenjem in pomenom dojenja za mater in otroka ter z zdravno, sodobno umetno prehrano.

Sestankom so priključene vaje za krepitev sklepov medenice, mišic medeničnega dna, trebušne stene in hrbtenice ter dihalne in sprostitvene vaje. S temi vajami krepiamo mišice, ki imajo pomembno vlogo pri samem porodu oz. žena se nauči, kako mora pri porodu sodelovati, da bo porod zanjo in za novorojenca čim lažji in krajši.

Našo materinsko šolo vodi višja medicinska sestra s pomočjo babice. Po končani specializaciji bomo v program vključili tudi specialista za ginekologijo in porodništvo. V pripravi so tudi diapozitivi, s katerimi bomo izboljšali kvaliteto predavanj.

Naša želja je, da bi z vašo pomočjo, žene, v materinsko šolo zajeli kar največ nosečnic, posebno prvorođnic, kajti le tako se bomo izognili številnim nepravilnostim, ki jih opažamo v nosečnosti, med porodom, da ne govorimo o kasnejši dobi, ko nekatere mamicice, zlasti mlajše, ne znajo otroka niti pravilno previti, negovati, kaj šele pravilno hraniti.

Torej, OBISČITE MATERINSKO SOLO ZADNJE MESECE PRED PREDVIDENIM ROKOM PORODA! Tečaj je vsak torek ob 16. uri v prostorih posvetovalnice za žene v Zdravstvenem domu na Ravnah. Prvi sestanek je vedno prvi torek v mesecu.

Pravilna rast in razvoj vašega malčka vam bo največja nagrada!

Referent za zdr. vzg.

Iz naših krajev

Kljub temu, da smo v Informativnem fužinarju že nekajkrat poročali o ustanavljanju skupnih strokovnih služb krajevnih skupnosti v ravnski občini, te naj bi končno ustanovili v prvi polovici letošnjega leta — smo tokrat v krajevnih skupnostih povprašali, kaj menijo o tem ustanavljanju. Predvsem pa nas je zanimalo, kako uspešno so v preteklem letu uresničevali krajevno samoupravo in delegatski sistem.

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

RAZLIČNA GLEDANJA

»Razprave okrog ustanavljanja skupnih strokovnih služb KS tudi v naši krajevni skupnosti potekajo že dobri dve leti.« je uvodoma dejal Marjan Lačen, predsednik skupščine KS Črna. »Res pa je, da so razprave doslej potekale zelo različno, saj so tudi na ustanavljanje skupnih služb gledali dokaj različno. Končno se je konec preteklega leta izoblikovalo eno pomembno stališče, ki je menim, edino primerno za razprave, in sicer, da se služba skupnih služb KS ne more ustanoviti samo v enem kraju, temveč da so vsi štirje veliki kraji Črna, Mežica, Prevalje in Ravne zaključene celote. Zaradi svoje velikosti in razvejenosti potrebujejo vsak svojo službo za opravljanje del in nalog za potrebe kraja, krajevne samouprave in delegatskega sistema. Predvsem pa krajevni potrebujejo takšno službo-mesto, kjer lahko dnevno dobijo informacije in pomoč. Zavedati se namreč moramo, da je krajevna skupnost »odskočna deska« za nadaljnje reševanje potreb in želj krajanov.

Sicer pa tudi Črnjani menimo, da bi lahko na ravni občine združili finančne knjigovodske službe KS. Vendar s pogojem, da bodo usluge cenejše in da bo krajevna samouprava imela vse potrebne podatke vedno pri roki, kot jih ima sedaj. To so bistvene opredelitve vseh dosedanjih razprav v naši KS.

Sicer pa bodo svoje še povedali nadaljnje razprave in usklajevanja sredstev v okviru občinskega proračuna,« je pripomnil tov. Lačen.

Medtem ko so Črnjani že ob pripravah na volitve v delegacije in organe krajevnih skupnosti ugotovili, da je osnova vsakega dela že v evidentiranju možnih delegatov, so zategadelj lani veliko pozornosti posvetili prav izbiri delegatov.

»Pri tem smo šli tako daleč, da smo krajevne — možne delegate — najprej vprašali, kje bi kot delegati najraje delovali. Osnova nam je bila izbrati takšne delegate, ki bodo delegatsko funkcijo tudi uresničevali z interesom in željo, ne pa zato, ker bi jo morali. Tako po prvem polletju ugotavljamo, da smo imeli pri izbiri delegatov dokaj srečno roko. Čeprav stanje še ni najboljše na področju krajevne samouprave in delegatskega sistema, ugotavljamo, da je mnogo boljše, kot je bilo v pretekli mandatni dobi. Čeprav menimo, da je sedanje stanje vzdržno, pa je težko reči, kakšno bo v drugi polovici mandatnega obdobja. Omeniti pa tudi velja, da se Črnjani mnogo bolj zanimajo za delo v sish, v družbenopolitičnih organizacijah in organi krajevne skupnosti,« je sklenil Marjan Lačen.

KS ČEČOVJE:

SLUŽBE MORAJO BITI PRILAGOJENE KS

»Ko sem pred dvema letoma prevzel sedanjo funkcijo v naši krajevni skupnosti, nisem vedel, da se bom moral ukvarjati tudi s takšnimi zadevami, kot je ustanavljanje skupnih služb KS. Menim namreč, da smo z reorganizacijo starih krajevnih skupnosti dobili dokaj neurejeno dediščino,« je dejal Marjan Berčič, predsednik KS Čečovje. »Čeprav smo že pred dvema letoma tudi v naši KS oz. občini poudarili, da moramo z reorganizacijo KS urediti tudi skupne strokovne službe tako, da bodo prilagojene novim krajevnim skupnostim, tega doslej še nismo uredili. Potem ko je čez leto dni posebna delovna skupina izdelala predloge za ustanovitev skupnih strokovnih služb KS, smo se tudi Čečovčani odločili za prvo, najbolj življenjsko varianto. Kolikor vem, je bila ta varianta osvojena tudi v drugih krajevnih skupnostih.

Z D R A V J E

ZA BODOČE MAMICE

Leta 1979 smo v našem glasilu že pisali o psihoprofilaktični pripravi žene na porod in o materinski šoli, ki je pričela delovati leto poprej v okviru službe za varstvo žena v ZD Ravne. Danes, po petih letih našega dela, lahko povemo o njej že nekoliko več.

V teh letih smo si nabrali bogatih izkušenj, žal pa tudi spoznanje, da med ženami interes, da se nekaj nauče v prid svojega novorojenca, ni velik oziroma celo upada. Kljub našim prizadevanjem (ženo vabimo ustno in pisno), se tečaja udeleži le majhno število žena (okoli 24% nosečnic). Pre-

seneča nas tudi to, da je med obiskovalkami največ žena s poklicno in srednjo izobrazbo, medtem ko je žena brez izobrazbe zelo malo, čeprav menimo, da bi bil le-ta tečaj še v posebno korist.

V glavnem obiskujejo materinsko šolo prvesnice, redkeje mnogorođnice. Največ udeleženk tečaja je starih med 20 in 30 let, zadnji dve leti je opazen porast žena, starih pod 19 let.

Psihoprofilaktična priprava žene na porod je zelo pomembna dejavnost sodobnega porodništva. Priprava lajša porod s tem, da blaži ali celo prepreči

Zdrav otrok — zadovoljna mati

Naj povem, da smo poleg prve možne variante dobili tudi predlog organiziranja in financiranja skupnih služb, predvsem pa krajevne samouprave. Ker je kljub prvi varianti in dodatnemu predlogu bilo v naši krajevni skupnosti še veliko odprtih vprašanj, predvsem okrog financiranja skupne službe, sem zato na sestanku predstavnikov vseh šestih ravenskih krajevnih skupnosti dejal, da mora skupščina občine vse okrog ustanavljanja skupnih služb speljati do konca, kot je to storila pri reorganizaciji KS. Kljub temu je bila na tem sestanku imenovana posebna delovna skupina (iz predstavnikov vseh ravenskih KS), in sicer z nalogo, da mora pripraviti predlog o organizaciji skupnih služb KS na Ravnah.

Tako je ravenska skupina ugotovila oz. sprejela sklep, da je za delovanje vseh šestih krajevnih skupnosti Trg, Čečovje, Javornik-Sance, Dobja vas, Kotlje in Strojnska Reka potrebna delovna skupnost KS. Predvsem za opravljanje finančno knjigovodskih opravil, za večino krajevnih skupnosti pa tudi za administrativna dela. Skupina je sprejela tudi sklep o financiranju delovne skupnosti,« je razložil tov. Berčič, ki je predsednik posebne delovne skupine.

»Kako pa ste v preteklem letu bili uspešni pri uresničevanju krajevne samouprave in delegatskega sistema?«

»KS Čečovje je bila v preteklem letu dokaj uspešna tudi pri uresničevanju krajevne samouprave in delegatskega sistema. Pri tem je veliko naredil svet KS in nekatere delegacije, o čemer ste v Informativnem fužinarju že poročali. Sicer pa lahko rečem le to, kar pravijo tudi mnogi naši krajanji, da je KS Čečovje v dveh letih naredila velik korak naprej pri uresničevanju krajevne samouprave, predvsem pa na komunalnem in hortikulturnem področju. Seveda nas čakajo še pomembne naloge v tem letu, ki pa jih bomo verjetno težko uresničili, predvsem zaradi pomanjkanja sredstev. Nekaj bomo sigurno postorili tudi z udarniškim delom, kar smo že doslej,« je poudaril tov. Berčič.

KS DOBJA VAS:

PO REORGANIZACIJI KS JE SAMOUPRAVA DRAŽJA

Alfonz Polajner, predsednik skupščine KS Dobja vas, pa je povedal: »Tudi v naši krajevni skupnosti smo doslej o ustanavljanju skupnih služb KS razpravljali samo na svetu in skupščini naše KS. Moram pa reči, da veliko pričakujemo od novih skupnih služb KS, ki naj bi jih ustanovili, saj naj bi te v prvi vrsti pocenile uresni-

čevanje krajevne samouprave in delegatskega sistema. Zato nikakor ne more biti sprejemljivo, da bi s sredstvi iz 0,5 BOD morali financirati skupne službe, katerih obseg je verjetno vprašljiv. Saj vsi vemo, da je ravenska skupna služba še vedno organizirana tako, kot je bila pred ustanovitvijo komunalnega podojta, čeprav so se dela in naloge precej zmanjšala in spremenila. Drugače pa tudi v naši KS menimo, da na Ravnah rabimo skupno službo KS za opravljanje finančno knjigovodskih opravil. To službo pa naj bi financirali s sredstvi občinskega proračuna in prispevki KS. S sredstvi iz 0,5 BOD naj bi financirali samo finančna knjigovodska opravila, ne pa administrativna dela.«

Tudi v tej ravenski krajevni skupnosti so v preteklem letu imeli nemalo težav pri uresničevanju krajevne samouprave in delegatskega sistema. Tako se je večkrat zgodilo, kot je dejal tov. Polajner, da seje organov KS niso bile sklepčne. Večkrat tudi zaradi zamud pri dostavi vabil delegatom, pa tudi zaradi neresnosti delegatov.

»Kljub vsemu smo lani v celoti uresničili vse naloge s področja krajevne samouprave, čeprav smo se organi KS morali sestajati v prostorih Gradisa. Omenim naj, da svojih prostorov še nimamo, saj jih šele opremljamo,« je dodal tov. Polajner.

KS MEŽICA:

50 ODSOTKOV MANJ SREDSTEV ZA SAMOUPRAVO

»Mežičani smo v prvem predlogu, ki ga je izdelala posebna delovna skupina, razpravljali že lani, in sicer na skupščini KS. Vendar se je ta varianta pred časom spremenila toliko, da so iz nje črtali opravljanje administrativnih del in da naj bi za financiranje skupnih služb bilo z občinskega proračuna za okrog 50 odstotkov manj sredstev,« je pojasnil Milan Očepek, predsednik skupščine KS Mežica. »Povsem jasno je, da je dodaten predlog izvršnega sveta precej presenetil, saj se ne moremo strinjati, da bi krajevna skupnost v tem letu dobila kar 50 odstotkov manj sredstev. Seveda smo tudi Mežičani za varčevanje. Prav zato je KS Mežica tudi pripravljena sofinancirati skupno službo (manjkajoči del), seveda s pogojem, če bo tudi v prihodnje lahko opravljala dejavnost, ki je zapisana v statutu krajevne skupnosti (vzdrževanje parkov in nasadov, pokopališka dejavnost itd.). Nedvomno smo tudi Mežičani za ustanovitev skupne službe, kot jo predvideva prva varianta, in sicer s tem, da bi imeli lastnega administratorja, čeprav ga sedanjí predlog ne predvideva. Administra-

torja potrebuje vsaka krajevna skupnost, saj je pri uresničevanju krajevne samouprave in delegatskega sistema veliko administrativnega dela,« je menil tov. Očepek.

»Po volitvah, ki so bile v letu 1982, tudi Mežičani ugotavljamo, da delegatski sistem v naši krajevni skupnosti nazaduje,« je nadaljeval tov. Očepek. »Ugotavljamo namreč, da je interes posameznih delegatov dokaj neresen, kljub temu da so skoraj vse delegacije bile obnovljene in da je iz prejšnje mandatne dobe ostalo starih delegatov bolj malo. Medtem ko so dokaj aktivni svet in skupščina krajevne skupnosti ter komisija za urbanistično planiranje pri izdelavi dokumentacije za nadaljnjo stanovanjsko izgradnjo ter prostorsko urejanje kraja, pa se nekatere delegacije sestajajo na robu sklepčnosti, nekatere pa sploh sklepčne niso. Tako kljub velikemu številu delegatov in članov samoupravnih organov tudi v Mežici ne moremo biti povsem zadovoljni z delovanjem delegatskega sistema. Zato bodo svoje morale reči KK SZDL in druge družbenopolitične organizacije ter tozdi, iz katerih so bili predlagani delegati. Verjetno pa bo treba spremeniti tudi način dela. Iz forumskega bo treba preiti na vsebinsko, pri tem pa posvečati več pozornosti konkretnim problemom in težavam, ki jih čutijo delovni ljudje in občani. Sicer pa tudi z delovanjem hišnih svetov nismo zadovoljni, saj ti ne delujejo, kot bi morali. Za tako stanje je veliko kriva tudi stanovanjska skupnost Ravne, saj večkrat opozoril hišnih svetov ni resno vzela. Predvsem je bilo v preteklem letu premalo resnosti pri raznih nujnih popravilih v stanovanjskih blokih.«

KS JAVORNIK-SANCE:

SKUPNA SLUŽBA ZA STROKOVNA OPRAVILA

»Tako drage skupne službe krajevnih skupnosti, kot je sedanja ravenska, naša krajevna skupnost ne more sofinancirati,« je povedal Milan Zafošnik, predsednik skupščine KS Javornik-Sance, »saj za te namene nima dovolj sredstev. Naj povem, da smo si od ustanovitve naše KS ves čas veliko prizadevali tudi reorganizirati sedanjo ravensko skupno službo. Po več kot enem letu smo ugotovili, da v ostalih krajih občine ohranjajo staro organizacijo skupnih služb KS, zato je tako ostalo tudi na Ravnah. Na drugi strani pa bi ob zmanjšanju sredstev iz občinskega proračuna ravenske krajevne skupnosti in KS Kotlje morale za skupno službo prispevati več kot 1,3 milijona din. To je glede na sredstva, ki jih dobimo iz 0,5 BOD za financiranje nalog KS, neizvedljivo za našo krajevno skupnost, saj to predstavlja več kot dve tretjini zbranih sredstev z 0,5 BOD. Ker ta predlog tudi pri nas ni izvedljiv, smo se predstavniki ravenških šestih krajevnih skupnosti dogovorili, in sicer za manjši obseg delovanja skupne službe KS, predvsem za finančna knjigovodska opravila in za del administrativnih del.«

»Tovariši predsednik, pred nedavnim smo zapisali, da bo vaša krajevna skupnost storila vse, da bo dosegla uspeh tudi pri uresničevanju krajevne samouprave in delegatskega sistema. Ali ste dosegli?«

»Uresničevanje krajevne samouprave prek delegacij sicer poteka, vendar še vedno dokaj enosmerno. Kljub prizadevanju, da bi vzpostavili živ stik — svet KS-hišna samouprava do delegacij in obratno, še daleč ni tako, kot si

želimo. Potem ko smo ugotovili, da bi živ stik članov s posameznimi delegacijami bil najboljši, tega nismo mogli uresničiti, saj svet šteje samo sedem članov, delegacij pa imamo dvanajst. Vedeti pa je tudi treba, da je svet krajevne skupnosti delegatska baza interesne skupnosti na področju komunalnega gospodarstva. Tako je za letošnje leto ena glavnih nalog najti ustrezno obliko povezovanja organov krajevne skupnosti z delegacijami. Mišlim, da nam bo to uspelo, saj pričakujemo, da bomo to lahko uresničili prek ustreznega medsebojnega informiranja znotraj KS. Vse delegacije naj bi namreč sproti obveščali in seznanjali s problematiko kraja in stališči organov krajevne skupnosti. Poleg tega bomo za posamezna področja glede na probleme v zaselku in dnevni red skupščin sisov in občinske skupščine povabili na seje organov KS tudi vodje delegacij,« je še pojasnil tov. Zafošnik.

KS SENTANEL:

ČAKAJO NA RAZPLET RAZPRAV

»Če po resnici povem, o ustanavljanju skupnih služb KS v naši krajevni skupnosti nismo veliko razpravljali,« je povedal Peter Plevnik, tajnik KS Sentanel. »To pa zato, ker vsi vemo, da naša krajevna skupnost ne potrebuje uslug takšne skupne službe, ki naj bi delovala na Prevaljah. Sicer pa bomo usluge skupne službe predvsem potrebovali za finančna knjigovodska opravila, ne glede na to, ali bo v ravenski občini ena ali več skupnih služb KS. Res pa je tudi, da za sofinanciranje takšnih skupnih služb, kot jih predvideva prva varianta, nimamo dovolj sredstev, saj imamo za uresničevanje krajevne samouprave predvidenih le 30 tisoč dinarjev sredstev, in sicer iz 0,5 BOD.«

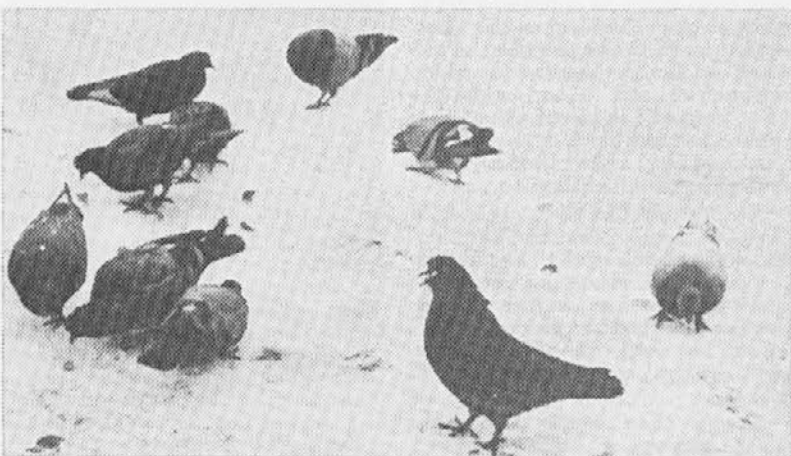
KS TRG-PREVALJE:

ENA STROKOVNA SLUŽBA ZA VES KRAJ

»Že z novo organizacijo krajevnih skupnosti na Prevaljah je prišlo tudi do nove organizacije skupne strokovne službe KS. Osnova za vse razprave v naši krajevni skupnosti okrog ustanavljanja skupnih strokovnih služb je bilo gradivo, ki ga je pripravila posebna skupina pri OK ZKS Ravne. Sicer pa moram reči, da na Prevaljah že nekaj časa nismo imeli tajnika, zato smo ga z novo organizacijo strokovnih služb tudi upoštevali. Resda o strokovnih skupnih službah za vse prevaljske skupnosti nismo posebej razpravljali, ker mislimo, da organiziranost strokovne službe na Prevaljah, za katero smo se odločili, najbolj ustreza našim krajanom,« je razložil Mirko Rozman, predsednik sveta KS Trg-Prevalje.

Tudi v tej prevaljski krajevni skupnosti ugotavljajo, da je delovanje delegatskega sistema še kar zadovoljivo. To so potrdili tako organi krajevne skupnosti, kakor tudi KK SZDL Prevalje.

»V glavnem delegacije delajo zadovoljivo, seveda pa so tudi pomanjkljivosti pri delovanju posameznih delegacij, katere poskušamo tudi odpraviti. Predvsem velja omeniti neredno sestajanje, nesklepčnost in še vedno preveč forumsko delovanje delegacij. Da bi vse to odpravili, je svet naše krajevne skupnosti pred nedavnim sklical vse vodje delegacij. Na sestanku so odkrito povedali, s katerimi težavami se srečujejo pri uresničevanju delegatskega sistema. Sicer pa tudi ugotavljamo, da je

Zanje vedno skrbimo

Hotuljski pusti 1983

krajevna samoupravna v preteklem letu dobro delovala, saj smo vse naloge s področja krajevne samouprave v celoti izvršili,« je sklenil tov. Rozman.

Franc Rotar

KS STROJNSKA REKA:**ZIMSKA RAZGLEDNICA**

Ko je januar po drugod že vabil k nabiranju regrata in h kolesarjenju, je bilo v Strojnski Reki še na debelo belo. Ledena plošča pri mladinskem domu še ni popustila, tekaške proge vzdolž Reke so bile globoko zarezane in tudi Bromanovih smučin še ni čisto polizala odjuga.

Smučarji tekači so se po trikrat na teden suli gor in dol ob vodi in tredenali: majhni a prizadevni, vztrajni za udeležbo in poslušni. Okrog deset je bilo stalno rednih, po obetu, da bo tekma tudi doma, pa še več. Zagnano so nabirali hitrost in boljšali tehniko, da ne bi spet prekratka zadnja koraka vzela zmage. Vreme je pustilo vse do nedelje, 6. 2., ko so bile smučiče že mazane, in je začelo naletavati, da so skrbi postale velike. Vsceno je šlo vse gladko. Tekmovalo je 77 otrok in 7 rekreativcev. Tri prva mesta so odnesli Črnjani, dve Rečani, po eno pa Mežičani ter tekači z Javornika in DTK.

Dva prva v Strojnski Reki — uspelo je! In po besedah neke udeleženke: »V Strojnski Reki je zmeraj dobro,« se je obnesla tudi organizacija SK Fužinar, tekaške sekcije in krajevne skupnosti.

Zaradi leda pri mladinskem domu marsikdo pozimi niti sank in smučič ni utegnil privleči na dan. Vse je hotelo drsati, tako da so v trgovinah pošle drsalke in hokejske palice. Zgodaj po popoldnevih so se lahko vozili tisti, ki so samo drsali, proti večeru pa je bil hokej. Z ostanki talnih oblog so se hokejisti zaščitili, da je črna ploščica nehala mesariti, in so lahko nabijali kot pravi. Tekmovalna panika je zajela vsa Reko. Na dvoboj so prišli celo Ravenčani, a so se morali kmalu vrniti: eden od gostov je izgubil zob.

Februarski novi sneg je naredil največje veselje Zelenbrežanom. Za 19. dopoldne so pripravili tekme v smuku, za popoldne pa v sankanju. Ljudi je prišlo strašno: 150 jih je tekmovalo, zvečer plesalo pri Liziju pa še veliko več. Bil je to pravi vaški praznik.

Zimskega športa tako v Strojnski Reki ne manjka. Stalne vaje se poznajo, saj imajo smučarji tekači že lepe republiške uspehe, največjega učenka Silva Krevzl. Od tam je tudi Dušan Žagar, ki sega po prvih mestih na republiških smučarskih tekmovanjih.

Ljudje v Strojnski Reki so na vse svoje nadebudneže ponosni. So zanje in živijo z njihovim zimskim veseljem.

Helena Merkač

tudi v tisto, ki je prva gradila novo domovino. Mlade generacije je kot ravnatelj bogatil s svojimi življenjskimi izkušnjami in na šoli se je samoupravljanje bolj in bolj uveljavljalo, dijaški glas je bil na konferencah vedno upoštevan. Zahteval pa je kritičnost, predvsem delavnost; tako v razredu kot pri izvenšolski dejavnosti.

Ni le zahteval, ampak dokazoval s svojim družbenim delom; bil je naš zvezni poslanec, podpredsednik skupščine občine Ravne, predsednik OK ZKS Ravne, član republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, še vedno je predsednik sveta Pedagoške akademije Maribor in član sveta univerze Maribor.

Po sedemdesetem letu se je začela reforma srednjega šolstva in

zdaj že drugo leto plavamo v njem. Reforma tudi njemu ni odgovorila na vsa postavljena vprašanja, saj so bila mnenja prosvetnih delavcev premalo upoštevana. Usmerjeno izobraževanje zahteva tudi poenotenje šol in leta 1981 je postal še ravnatelj bivšega šolskega centra in z novim šolskim letom 1980/81 se je šolstvo na Koroškem spremenilo v tri programe (matematično-naravoslovna, pedagoška in kovinarsko-metalurška usmeritev).

Sicer pa, tovariš Golčer sploh ne odhaja, ostaja še vedno naš. Želimo mu veliko uspehov, in da nas ne bi preveč zasipal s formulami, prepogostimi sestanki, saj dobro ve, kako preveč pisanja hromi aktivno šolsko delo.

Silva Sešel

PREŽIHOVE PLAKETE 1982

Skupščina kulturne skupnosti Ravne na Koroškem je ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarju podelila plakete Prežihovega Voranca za leto 1982. Dobili so jih kulturni delavci iz raven-ske občine »za živi delež in umetniško moč pri obveščanju, soustvarjanju in izpričevanju kulturne volje v koroški krajini«.

Zlato plaketo je prejela **Angelca Močnik z Raven na Koroškem v priznanju za svoje obsežno in pomenljivo organizacijsko in umetniško delo na področju amaterske gledališke dejavnosti**, ker je v svojem bogatem dolgoletnem amaterskem igralskem ustvarjanju oblikovala vrsto pomembnih vlog s tistim igralskim žarom in odrskim izrazom, za katerega lahko trdimo, da se je zgledoval po Severjevem izročilu:

ker je svoje gledališko znanje in organizacijske sposobnosti prenašala na mlajše rodove in tako pomembno prispevala k razvoju gledališke kulture in vrsto let bogatila naše koroško kulturno življenje.

Srebrno plaketo so prejeli: **Tone Sušnik s Prevalj v priznanje za vidne dosežke trajnih sledi pri ohranjanju in popularizaciji Prežihovega dela**, ker je vrsto let zbiral, urejal in kompletiral gradivo za Prežihov album in brošuro Po Prežihovih Kotljah;

ker je prav v letu 1982 opravil največ dela pri dokončnem urejanju in pripravljanju gradiva in tako pomembno prispeval k praznovanju 90. obletnice Lovra Kuharja — Prežihovega Voranca ter ohranjanju trajnih kulturnih vrednot in pričevanj;

Milka Cesar iz Kotelj v priznanje za žive in umetniško močne uprizoritve junakinje iz Prežihovih del;

ker je v letu 1982 kot amaterska igralka pomembno prispevala k popolnejši podobi filmske uprizoritve Svetnečega Gašperja;

ker je z izvirno ustvarjalnostjo v monologu Mete iz Samorastnikov dokazala izredno tenkočutnost in moč amaterskega igralca;

ker je z dolgoletnim aktivnim delom v Kulturno umetniškem društvu Prežihov Voranc prispevala k razvoju ljubiteljske kulture;

Železarna Ravne, TOZD Jeklo-livarna z Raven na Koroškem, v priznanje za številne akcije in

vidne dosežke pri ohranjanju in obnavljanju izročila našega narodnoosvobodilnega boja, ker delovni kolektiv te temeljne organizacije združenega dela Železarne Ravne opravlja pomembno delo za ohranitev revolucionarne tradicije, saj uliva vse spominske napisne plošče in tako prispeva k oživiljanju pomembnih dogodkov iz naše ljudske revolucije;

ker z vzornim urejanjem in varstvom sedeža OF in KPS okrožja Dravograd v Kozarnici utrjuje tradicije NOB med svojimi delavci in prenaša vrednote socialistične revolucije na mlajše rodove.

Bronasto Vorančevo plaketo sta prejela: Slavica Mauhler iz Mežice za velik prispevek k spodbujanju in razvijanju kulturno umetniške dejavnosti med mladimi in za mlade,

ker je s številnimi nastopi otroške folklorne skupine bogatila programe mnogih prireditelj;

ker je s širokim srcem in bogatimi izkušnjami pomembno prispevala k usmerjanju mladih v kulturne dejavnosti ter iskala nova pota in spodbude za njihovo snovanje;

Mirko Osojnik z Raven na Koroškem v priznanje za živo in vsestransko strokovno in organizacijsko delo v kulturi kot samoupravljalški vrednoti, enakovredni vsem drugim, ker je kot podpredsednik ZKO vedno nudil pomoč v strokovnem delu te organizacije;

ker skrbi za ohranitev živega spomina na Prežihova, s tem da seznanja širšo javnost o njegovem delu in življenju;

ker s preučevanjem razvoja kulturnih društev v občini bistveno prispeva k samoupravni organiziranosti in aktualizaciji kulturnega snovanja.

BOJ NAŠIH OČETOV SPOZNAVAMO TUDI MLADI

Med dobitniki srebrne plakete Prežihovega Voranca, ki že dolga leta soustvarjajo kulturno podobo naših krajev, je tudi tozd Jeklo-livarna Železarne Ravne.

»Že več kot 20 let,« je povedal ravnatelj Jože Matitz, »v našem tozdu ulivamo plošče za spomenike NOB in napisne plošče za zgodovinsko pomembne hiše. Vse plošče v bližnji in daljni okolici,

KULTURA**26 RAVENSKIH LET PROF. GOLČERJA**

1. 2. 1983 je ravnatelj Srednje šole tehniško naravoslovne in pedagoške usmeritve Ravne prof. Tone Golčer postal predstojnik Zavoda SR Slovenije za šolstvo — območne organizacijske enote Dravograd. Nova ravnateljica raven-ske srednje šole je postala prof. Erna Kožar. — Čestitamo!

Vsakdo neke požene korenine, se ukorenini in njegove roke gradijo podobo kraja, pa tudi človeka, posebno še, če je pedagog. Tudi Tone Golčer je kot mlad biolog prišel na Ravne — prišel in ostal. Dolgih šestindvajset let je mlade ljudi izobraževal in vzgajal, jih pripravil za samostojno življenje (več kot dvatisoč jih je šlo »skozi moje roke«,

je otožno dejal, ko se je poslavljalo od svojega zbora).

Spomnim se časov, ko nas je še učil; radi smo imeli njegove ure, saj je tako zanimivo pripovedoval; malo smo se ga tudi bali, ker je zahteval kar precej znanja. Nikoli se biologiji ni mogel odreči, saj je raven-ska gimnazija bila »preizkuševalka« novih programov iz biologije; tako je bil tudi član TOZD Biologija biotehnične fakultete univerze v Ljubljani, se leta 1971 udeležil mednarodnega seminarja v IOWI (ZDA); s svojim bogatim strokovnim znanjem pa je pisal tudi učbenike.

Spada v tisto generacijo, ki je doživljala nemško okupacijo, pa

Takšne plošče izdelujejo naši livarji

razen iz bronu, smo ulili pri nas. Sodelujemo tudi z občinama Slovenj Gradec in Mozirje, kjer so se tudi bojevali koroški borci.»

Ravnatelj Matitz ni hotel govoriti o posameznikih, ki so posebej zaslužni za to delo, povedal je, da pri izdelavi plošč sodeluje precejšnje število ljudi — od oblikovalcev, modelarjev do livarjev — pomembno pa je, da se nikoli še nihče od njih ni uprl in rekel, ne tega pa ne bom delal. Nasprotno, to radi delajo, čeprav ni za plačilo.

Tako se v njihovih rokah estetska, umetniška besedila, ki jih je dolga leta pisal dr. Franc Sušnik, za njim pa je to skrb podedoval profesor Janez Mrdavšič, preljujejo v stvarno, trdno podobo, ki dopolnjuje likovno oblikovanost spomenikov.

Pobudnik teh del in povezovalec med zvezo borcev, kulturno skupnostjo in tozdom je bil doslej Karel Polanc, po njegovem odhodu v pokoj pa so pobudo prevzeli samoupravni organi tozda, ki so že leta 1980 podpisali družbeni dogovor o patronatu nad spomeniškim kompleksom Kozarnica, kjer so obnovili nekdanji sedež CK KPS za dravograjsko okrožje in se obvezali, da ga bodo vzdrževali ter skrbeli za ohranjanje izročila NOB na tem območju. Zbirajo dokumente in literaturo v zvezi s tem (tesno sodelujejo z ZB Kotle), vsako leto ob 4. juliju pa organizirajo pohod jeklolivarjev na Kozarnico, združen s pripravami za SLO in z zgodovinsko uro. Zato na pohod vedno povabijo političnega delavca, ki je med NOB deževal v Kozarnici, da jim pripoveduje o dejavnosti političnega vodstva NOV in o partizanskih bojih v naših krajih.

Boj naših očetov in dedov spoznavajo tudi mladi člani tozda, zato ni nevarnosti, da bi kulturna volja, ki jo tozda jeklolivarna tako bogato izpričuje, kdaj presahnila.

Mojca Potočnik

VORANČEVI DNEVI '83

Prireditve od 15. marca do 15. aprila

18. 3. — Nastop MPZ Slava Klavara iz Maribora na Prevaljah

20. 3. — Nastop Koroškega okteta na prireditvi Koroška poje v Beljaku

25. 3. — Sklepno tekmovanje o poznavanju življenja in dela Prežihovega Voranca v Titovem domu na Ravnah

28. 3. — 31. 3. — Občinska revija gledaliških skupin (sodelujejo: Dramska skupina Prevalje — Mežica z igro Skupno stanovanje, Oder '73 iz Pliberka z igro Stara garda in Dramska skupina Strojnska Reka s Partljičevu igro Tolmun in kamen)

31. 3.—3. 4. — Gostovanje skupine SKD Ivan Cankar iz Halmstada na Švedskem v občini Ravne

2. 4. — Proslava ob 40-letnici napada na Mežico v Mežici

6. 4. — Nastop koroških kulturno-umetniških skupin in Festivalni dvorani v Ljubljani ob 30-letnici Kluba koroških študentov

8. 4. — Srečanje otroških folklornih in plesnih skupin na Prevaljah

8.—9. 4. in 15.—16. 4. — Področni seminar za vodje otroških folklornih skupin na Ravnah

15. 4. — Srečanje folklornih skupin občine Ravne

P. S. Program je le okvirjen; točni datumi in ure prireditve bodo na plakatih in letakih.

OB RAZSTAVI STOJANA BREZOČNIKA

Stojan Brezočnik povezuje dve vrsti likovne ustvarjalnosti. Z eno sam vstopa v svet likovnih umetnosti, z drugo pa daje kot likovni pedagog spodbudo mnogim mladim, da razvijajo sicer človeku prirojeno potrebo po ustvarjanju tudi z načinom likovnega izražanja.

Povezovanje lastne ustvarjalnosti in spodbujanja ustvarjalnosti drugih pa je večkrat za ustvarjalca trda preizkušnja, kajti poglobljanje v samo likovno teorijo in njeno podajanje drugim vodi velikokrat v lastno mrtvilo. Zato lahko govorimo o specifičnosti ustvarjalca-pedagoga, ki mora biti izoblikovana likovna osebnost s samosvojm likovnim izrazom, ako želi ohraniti kontinuiteto lastnega razvoja.

Moj namen pa ni razpravljati o pomenu, vrednostih likovnega pedagoga ali o osebnosti ustvarjalca, ki si je izbral to dvojno pot, temveč želim navezati besedo na stilno raznolik opus Stojana Brezočnika, ki ga gotovo pogojuje ta dvojnost njegove življenjske odločitve.

Že ob bežnem pregledu razstavljenih del (Likovni salon Ravne, 28. 1.—4. 2. 1983) vidi-

mo, da slikar ni sledil le svojemu miselnemu — pripovednemu hotelju, temveč ga zanimajo tudi zakonitosti likovne gradnje. Njegova začetna olja so skoraj monohroma, ubrana v register rjavih in sivih tonov, ki pa ustrezajo njegovi socialno pogojeni tematici tistega časa. Najpogostejši so prizori osamljenega človeka, ki vtaplja svoje skrbi v pijači.

Kasnejša stilno in likovno drugače rešena olja se bistveno razlikujejo od prejšnjih predvsem po vedno večjih odmikanjih od realizma. Slikar opušta nadrobni, še zlasti pa realno in spoznavno okolje, dela pa postanejo bolj dodelana v smislu barvnih študij. Figuralika, ki je vedno v prvem planu, ostaja bistvena značilnost vseh del Stojana Brezočnika. Skoraj vedno gre za kompozicije ljudi, kjer je avtor hote ustvaril gnečo in tako postanejo zabrisane podobe po-

KOROŠKI LIKOVNIKI RAZSTAVLJAJO

Pogled na razstavo del članov Društva koroških likovnikov v ravenskem Likovnem salonu nas prepriča o kvaliteti predstavitev, pa tudi o tem, da je večina mlajših razstavljalcev premagala začetne težave in se ustvarjalno usmerila na pot lastnega likovnega izraza.

Tako je STANISLAV BRICMAN v zadnjih nekaj letih obogatil svoje pokrajinske kompozicije s pristnim razpoloženjem. Temu je pripomogla ustrezna uporaba pastelnih barv, ki so postajale vedno bolj zamolke, težke in so bolj od svetlih tonov predstavile gledalcu značilnosti koroške krajine v senci mogočne Pece in Uršlje gore.

MARKO KRIVOGRAD je mlad slikar, gimnazijec, vendar razstavlja dela dokazujejo, da mu je slikarstvo v krvi, da zna opazovati življenje in svet okrog sebe. Večji del njegovih tihožitij v olju je barvno in oblikovno prepričljivo podan. Slikarjev »Dvojni portret« pa kaže tisto živost v izrazu, ki zagotavlja avtorju uspešno rast tudi na področju oblikovanja figure.

JANKO SUŠNIK je formiran slikar in mu oblikovanje telesnosti ne povzroča težav. S samo po sebi umevno lahkotnostjo uporablja portretno motiviko z željo, da bi upodobljencu dal tudi psihološko poglobljen, njegovi notranji naravi ustrezen videz.

IGOR SENEKOVIČ se kaže v predstavljenih delih pravega grafika, čeprav v svojih kompozicijah uporablja tudi različne slikarske sestavine. Ker le-te delujejo kot obrisno ostro omejene ploskve, njihova uporaba ne zmanjšuje grafičnega vtisa celote.

JANEZ BRUNEC je začetnik, njegovi slikarski motivi, ki se zgledujejo po naravi, so bolj sveži in prepričljivi kot tisti, ki so nastali po predlogi ali spominu.

Breze ŠTEFANA BOBEKA, naslikane s kredo, nam posredujejo mehko, lirčno krajinsko vzdušje. Slika je oblikovno enotno zasnovana, drevesa so prepričljivo vkomponirana v okolje, ničesar ni, kar bi motilo mirno razpoloženje v naravi.

S svojim zgledom in likovno prisotnostjo je akademski kipar ANDREJ GROSELJ vplival na oblikovno rast ravenskih slikarjev in grafikov, med njimi tudi Igorja Senekoviča. Med deli, s katerimi se slikar predstavlja na razstavi, so posebej »Perunike« primer oblikovno in kompozicijsko enovito zasnovanega grafičnega dela.

Med likovnimi prikazi FRANCA JOHMANA posebej izstopa oljna podoba »Negova«, v kateri je avtor do-

sameznih figur z ekspresivno učinkujočimi detajli rok in obrazov slikarjevo značilno likovno izrazilo. Kasneje lahko sledimo barvno vedno bolj pogumnim prijemom, pa tudi razkroju figur v smislu analitičnega, včasih kar »picassojevskega« načina razkrojevanja celote. Vendar pa se Brezočnik kljub figuraliki vedno bolj približuje čistim likovnim formam in zlasti pri grafikah enostavno in učinkovito rešuje probleme gradnje, forme in vsebine. V grafiki, ki ne koketira s sliko, se še toliko bolj kažejo poteze dobrega risarja, ki mu ni odrekati tudi solidnega tehničnega znanja na področju klasičnih tehnik grafike.

Tako lahko zaključim s spodbudo avtorju o smiselnem nadaljnjem razvoju, ki bo gotovo še prečistil njegov kasnejši slikarski opus.

Milena Zlatar

segel realistično prepričljivo tega privlačnega krajinskega motiva. Pohvaliti moramo urejeno kompozicijo z bolj ali manj tonsko zasnovanim in umirjenim koloritom.

Čeprav skoraj popolna začetnica, je DANICA HAMER v delu »Strojnska Reka« znala pravilno razporediti po slikarski ploskvi elemente kompozicije in jim dati prepričljivostni globinski videz.

Risarske sposobnosti ALBERTA HOJNIKA se kažejo predvsem v njegovi sliki »Panna«, kjer je slikarju bolj v njegovi oljni podobi »Stara bajta« uspelo združiti arhitekturo z okoljem in s tem dati kompozicijski zasnovi enovit značaj.

IVAN VECKO je z upodobitve arhitekture cerkve na Uršlji gori odstranil vse odvečne elemente in s tem dal stavbnemu telesu plastičen in likovno

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V MARCU

Koroški kinematografi Crna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Dravograd, Slovenj Gradec, Kotleje, Mislinje in Podgorje bodo predvidoma v marcu predvajali naslednje filme:

ZADNJI ZAKONSKI PAR v AMERIKI — am. komedija — 1. do 15. 3.

GIMNAZIJKJE — fr. mladinski 1. do 15. 3.

INVAZIJA TUJIH BITIJ — am. znanst. 1. do 15. 3.

SENCE LETA — fr. drama 1. do 20. 3. BAJ-BAJ BRAZIL — brazil. glasbeni, Fest 82 1. do 20. 3.

SAMPION — am. drama 4. do 15. 3. LETOVANJE NA IBICI — nem. komedija 4. do 17. 3.

PUSTOTA — domača drama do 22. 3. DAMA V RDEČEM — am. kriminalka 11. do 27. 3.

ŠTIRJE V IGRI — it. avant. 11. do 27. 3.

ZMAJ, MLADI GOSPODAR — hongkonški karate 14. do 31. 3.

NORČJE RACMANA JAKE — am. risanka 14. do 21. 3.

FLASCH GORDON — angl. zn. fant. 17. do 31. 3.

POSTAR VEDNO ZVONI DVAKRAT — am. drama, Fest 82 18. 3. do 3. 4.

PREGON PREK AMERIKE — am. komedija 18. 3. do 3. 4.

SESTINTRIDESET CELIC SHAOLJANA — hongkonški karate 26. 3. do 10. 4.

Koroški kinematografi Prevalje

prečiščen videz. Isto bi se lahko v bodoče zgodilo tudi pri oblikovanju ambience, ki ga za zdaj motijo še nekatere podrobnosti. V sliki »Izliv jekla iz peči« skuša Ivan Večko poenostaviti oziroma izčistiti dano predmetnost z uporabo različno obarvanih ploskev, iz katerih gradi kompozicijo.

FRANC BOSTJAN je likovnik z dolgoletnim slikarskim stažem, oblikovalec koroške krajine, njenih lepot in spomeniških vrednot. V svojih slikah je znal združiti pridobitve impresioniz-

ma, postimpresionizma in fauvizma v prepričljivo likovno celoto z uravnoteženo kompozicijo in svojskim koloritom. Na razstavi je zastopan z izborom pastelov iz cikla »Koroški partizanski domovi«.

Edini kip na razstavi predstavlja podoba moža MIRA ŠESTIRJA. Štilno bi leseno plastiko lahko opredelili med realizem in naivo. Od daleč kip spominja na plastike Zigfrida Hermana, ki ga letos pogrešamo med razstavljalci.

Dr. Cene Avguštin

šni stvari. Ne, nič se ne bomo ustrašili, če se bo pojavil še kak pesnik!

In zakaj ne bi natisnili? (Zakaj) ste proti?

M. Gerdej,
član komisije za kulturo

POD SPODNJI ROB

Tovariš Gerdej, ne vem, ali Smode potrebuje reklamo, ki mu jo s tem delava, še manj vem, da bi bila izrecno zahtevala vaš odgovor. Vendar k stvari, saj nepomembnosti že v vašem odgovoru mrgoli.

V svetu glasbe so besedila zelo pogostno drugotnega pomena. Tako na primer tudi zimzelene opere in operete nimajo kaj prida libretov, ki bi jih mogli postavljati ob bok dramskim besedilom. Kljub temu ostajajo večno živi Shakespeare in Moliere na literarnem področju, Verdi in Rossini na glasbenem. Opere poslušamo vedno znova — libreto le redko izide v knjižni obliki. Nič drugače ni v svetu popevk. Arsen Dedič, Svetlana Makarovič, Jani Kovačič, Tomaž Pengov in še kdo so svetle izjeme. Njim tudi besedila popevk delujejo kot samostojne pesmi. V 90 % pa ni tako. V večini primerov so besedila s pesniškega vidika revno dopolnilo melodij. In ker je tako, ostajajo pač ob robu. Ker so Smodetova (kadar ne jočejo) posmehljiva, je bil tudi zapis temu prilagojen.

Je pač tako: kar rine na papir, spada pod zakone besedne umetnosti, pod to, kar tam velja ali ne velja. Kvaliteta merila pa že precej dolgo veljajo tudi za amatersko dejavnost. Je tak greh, tovariš Gerdej, da te stvari ve in jih upošteva tudi komisija za kulturo? Če pa mislite, da to ni potrebno, vprašam: bomo v železarni poslej vse, kar se rima, razglasili za dobro in tiskali?

Zdaj gotovo tudi vi uganete, da so kriteriji vendarle povsod potrebni in v tem primeru postane vaše vprašanje »kako neki bi mogla neka komisija za kulturo ocenjevati pesmi«, milo rečeno smešno in neumestno.

Z. Strgar

LEOPOLD KOTNIK

Dragi Polda!

Zima se počasi poslavlja, vendar se bo čez leto dni ponovno vrnila. Človeku je življenje odmerjeno. Ko ugasne, se nikoli več ne vrne.

Našega sodelavca Poldana ni več med nami, tudi vrnil se ne bo. Kruta usoda in resnica ga je vzela — smrt.

Minil je šele mesec, odkar smo za novo leto želeli drug drugemu zdravja in sreče. Tebi smo želeli le eno: da bi ozdravel. Čeprav tvoje zdravstveno stanje ni dopuščalo, da bi vsak dan osem ur preživel med nami na delu, si tako ranega slovesa nikakor nismo mogli predstavljati. Rodil si se 14. 10. 1926 v Zagradu pri Prevaljah. Tvoja življenjska pot ni bila lahka, bila je razgibana in razvejana. Ta pot te je zanesla tudi v TRO Prevalje, kjer si se zaposlil 10. 5. 1973 kot skladiščni delavec in nato kot delavec pri stroju. Dela, ki smo ti jih zupali, si opravljal z željo, da bi rezultati tvoje dela kot dela vseh nas prispevali k boljšemu jutri.

Vsi sodelavci smo te poznali kot vedno veselega in voljnega človeka. Bil si vedno pripravljen za delo in dobro počutje na naših srečanjih izven delovnega okolja. Danes, ko nemi stojimo pred tvojo krsto in te spremljamo na tvoji zadnji poti, se z žalostjo v srcu spominjamo tvoje zadnjega šihla, ki je trajal le nekaj minut. Bilo je v petek. Kakor vedno, si tudi tokrat pravočasno prišel na delo. Komaj si pričel z delom, si svojemu delovodji potožil, da se ne počutiš dobro, da si zaradi svoje boleznini imel nemirno noč. Usedel si se, in trenutek za tem se je pretrgala nit tvoje življenja. Omahnili si na tla in kljub hitri zdravniški pomoči ti življenja ni bilo mogoče več povrniti.

Pretresljivi so takšni primeri, in tega dne, kakor tudi tebe se bomo vedno spominjali. Polda, v desetih letih, kolikor si bil naš sodelavec, smo te spoznali, cenili tvoj trud in prizadevnost, zato je slovo toliko težje.

Tvojim sorodnikom in drugim najbližjim izrekam v imenu sodelavcev in OOS globoko in iskreno sožalje.

TOZD TRO

KULTURNA KRONIKA

Na predvečer obletnice Prežihove smrti so se v ravenskem Titovem domu predstavili člani Kulturno-umetniškega društva Prežihov Voranc Ravne, podobno prirediteljev »Naš kraj v kulturni podobi« pa so imeli 7. 2. tudi na Prevaljah. Navada je namreč že, da enkrat letno kulturno-umetniška društva predstavijo svojo dejavnost.

Ves februar so na XVI. pevskem srečanju »Od Pliberka do Traberka« peli zbori občin Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in iz zamejske Koroške. Strokovna komisija jih je ocenjevala in za sklepno prireditev, bila je 26. 2. v športni dvorani pri osnovni šoli Prežihovega Voranca na Ravnah, izbrala naslednje: MPZ SPD Edinost Pliberk, Koroški partizanski pevski zbor iz Celovca, Mešani pevski zbor Podjuna Pliberk, Mešani mladinski zbor celovške

gimnazije, Vokalni dekliški oktet Radlje, MPZ Kograd Dravograd, Mešani pevski zbor Slovenj Gradec, Oktet Lesne iz Slovenj Gradca, MPZ Vres s Prevalj in Mešani mladinski pevski zbor ravenske gimnazije. Pri skupnih pesmih sta sodelovala še Mešani pevski zbor DPD Svoboda Črna in Pihalni orkester ravenskih železarjev.

Po koroških krajih so v Vorančev spomin predvajali tudi filme, posnete po njegovih delih, marca pa se je začela Naša pesem '83 z nastopi otroških in mladinskih folklornih ter gledaliških skupin občine Ravne.

22. februarja so v Likovnem salonu na Ravnah odprli razstavo Društva koroških likovnikov, izšla pa je v Prežihovem mesecu tudi dopolnjena brošura »Po Prežihovih Kotljah. Uredil jo je prof. Tone Sušnik.

H. M

POLEMIKA:

DOMAČI IZDAJI NA DRUGI ROB

V prejšnji številki Informativnega Fužinarja (2/1983) piše Z. Strgarjeva o izdaji Smodetovih pesmi. Gre za tiskan zvežčič desetih pesmi z LP plošče in kasete. Za razumevanje in za lastno sodbo bi bilo dobro, ko bi si bralec prebral njen zapis. Tega odgovora ne bi bil napisal, ker se ne spleča za to iz gubljeni in tiskati besed, če ne bi bila Z. Strgarjeva to izrecno zahtevala.

Smodetove pesmi so uveljavljene, razširjene, veljavne, priznane, »cenzurirane« in imajo tudi politično nesporne besedilo, saj jih verjetno v nasprotju primeru Smode ne bi bil mogel posneti, izdati na plošči in kaseti ali jih izvajati na koncertih po Sloveniji. Poleg tega so pesmi priljubljene. To je vsekakor kup dejstev in verjetno ni treba pisati o tem kakšnih dodatnih in širokih pojasnil. Mimogrede: ali vsak avtor, ki napiše pesem, roman ali članek v Fužinarju, napiše tudi namen, zakaj in čemu je napisal npr. neko pesem? Namen naše izdaje pesmi je tudi Strgarjeva uganila: »V svetu zabavne glasbe se je v zadnjih letih uveljavila navada, da izdajatelj nekaterim ploščam prilagodi tudi natisnjena besedila«, komu pa so bile namenjena, pa sedila«. Komu pa so bile namenjena, pa sedila«. Najstnice so vsekakor mladina, naša bodočnost, drugi ljubitelji pa je lahko vsakdo. Odveč se torej vpraševati: komu še?! Zato tudi komisija ni pojasnjevala tistega, kar je samo po sebi jasno.

Iz istih razlogov, ki sem jih navedel zgoraj, se komisija tudi ni vpraševala po kakovostnih merilih. Zdi se, da Strgarjevo želi ravno to: kako neki bi

mogla neka komisija za kulturo ocenjevati pesmi? In če bi že ocenjevala, kako more dovoliti natis verzov kot »A ti praviš, da greš v kino...« itn. Reči moram, da tega vprašanja sploh nismo izpostavljali. Prerekanje o tem, kaj je dobro in estetsko, kaj je in kaj ni poezija, kdo je pesnik in kdo »pesnik«, spada v področje vede, ki ji pravimo literarna kritika. V Sloveniji imamo dovolj literarnih revij in tudi v Fužinarju bi se našel prostor, da bi mogla Strgarjeva oceniti pesmi, samo z resnim in poštenim pristopom. Lahko je kritizirati neko komisijo, težje pa je kakšno stvar resno obdelati.

Čudno pri vsem tem je tudi to, zakaj je postal sporen zvežčič desetih pesmi, medtem ko se plošča (in kasete) in iste pesmi Strgarjevi ne zdijo sporne. Čemu ni Strgarjeva zahtevala pojasnila o kakovosti in zakaj so izdali ploščo ravno Smodetu in ne »zanesljivemu številu« kant avtorjev po Sloveniji od izdajatelja plošč in kaset? Ali pa od organizatorjev številnih koncertov, ki jih ima Smode od Nove Gorice do Murske Sobotice? Tako kratko in površno, brez utemeljitve oceniti pesmi, lahko napravi vsak pismen človek, gotovo pa je takih tudi »v železarni še lepo številu«. Zakaj bi verze, ki so navedeni, lahko napisalo »še lepo številu« pesnikov?

Najmanj resen in smešen obenem pa je sklep, ki še najmanj kaže na pošten pristop k stvari. Vprašanje je postavljeno porogljivo in zviška, tako da že vnaprej izključuje enakovrednost, kakor tudi vsako lastno mnenje in stališče komisije, ki bi ga lahko imela o kak-

BRALNA ZNAČKA GRE V KLASJE

V petek, 18. februarja, smo počastili spomin na obletnico smrti in 90. obletnico rojstva našega velikega rojaka pisatelja Prežihovega Voranca mladi bralci za Prežihovo in Suhodolčanovo bralno značko občine Ravne na Koroškem.

Dopoldan smo na šolah pripravili proslave in podelitve bralnih značk, na katere smo povabili pisatelje in druge goste.

Svečano so nam podelili bralne značke, naš koroški ponos. Kot gost je bil na osnovni šoli Prevalje prof. Stanko Kotnik, ki je skupaj z Leopoldom Suhodolčanom dal pobudo za ustanovitev bralne značke. Pravi, da gre bralna značka lepo v klasje.

Bralci osnovne šole Črna so se pogovarjali z Janezom Mrdavšičem o njegovi knjigi Utrujeno otroštvo, saj je tov. Mrdavšič ravno tu preživel svoje otroštvo. Srečanju se je pridružil tudi Jože Zupan, predsednik republiškega odbora bralnih značk.

Mežiški šolarji so se pogovarjali s pisateljico Kristino Brenkovo. Mnogo nepozabnih spominov bo na to prijetno srečanje, veliko bralcev bo odslej še rajše segalo po delih Kristine Brenkove.

Na osnovni šoli Koroških jeklarjev na Ravnah je potekalo srečanje v ve-

drem v zdušju, kot ga zna ustvariti pisateljica Branka Jurca.

Navdušeni so bili tudi učenci osnovne šole Prežihovega Voranca, saj so imeli v gosteh kar dva gosta: pisatelja Marjana Kolarja in etnologinjo Marijo Makarovičevico.

Nad vse vever je bil literarni popoldan v Kotljah, kjer smo se zbrali predstavniki vseh šol v občini in sklenili srečanja. Pisatelji so nas navduševali z odlomki iz svojih del, prijetno so nas presenetili s svojo šegavostjo in vedrino. Branka Jurca nas je navduševala z željo, kako bi bila rada lepa, Kristina

Brenkova s sestavkom o Prežihovi deščini, Marjan Kolar s svojo hudomušno zgodbo, Mariji Makarovič pa smo se od srca nasmejali, ko nam je pripovedovala o srečanju z »gluhim« Strojancem.

Glasbena šola je pripravila krajši program in razšli smo se z lepo mislijo, da smo se lepo poklonili spominu našega Prežihovega Voranca.

Zelimo si še več srečanj s pisatelji, saj vidimo, da so pisatelji »čisto navadni ljudje«, pa zelo prijetni.

Mateja Paradiž in Sonja Piko, 7. a osnovna šola Prevalje

DEJAVNOST DRUŠTVA UPOKOJENCEV

SPORED IZLETOV DRUŠTVA UPOKOJENCEV RAVNE V LETU 1983

27. maj Ravne — Čateške toplice — Mokrice — Kostanjevica — Pletanje — Kočevje — Ljubljana — Ravne.

24. junij Ravne — Volčji potok — Brezje — Kropa — Bled — Bohinj — Ravne.

15. julij Ravne — Kumrovec — Krapinske toplice — Rogaška Slatina — Ravne.

19. avgusta Ravne — Šempeter v Savinjski dolini — Jama Pekel — Mozirje — Luče — Ljubno — Solčava — Logarska dolina — Ravne.

16. september — Ravne — Gospa sveta — Vrbsko jezero — Osoje — Borovlje — Sele — Železna Kapla — Ravne.

Oktober — Ravne — Ruše — Pohorje (nabiranje kostanja)

Vse podrobne informacije dobite ob uradnih dnevih v pisarni DU — Ravne na Koroškem.

ŠPORTNO REKREACIJSKA DEJAVNOST V LETU 1982

Ravensko Društvo upokojencev je bilo lani zelo dejavno. Od januarja do novembra so se udeležili 20 tekmovanj v kegljanju, streljanju, slalomu, šahu, ribištvu, gasilstvu in nabiranju gob. Priredili so sedem izletov. Udeležili so se štirih piknikov oz. srečanj, proslavili dan žena, poslušali eno zdravstveno predavanje, upokojenke pa so ustanovile svoj klub.

Ervin Wlodyga

Odbojkarice TOZD Kovinarstvo Ljubno — tretjič zapored prvakinja občine Mozirje

SK Fužinar pripravili drugo tekmovanje v skokih za pokal Koroške. Med 59 tekmovalci iz šestih klubov severovzhodne Slovenije je ekipa zmaga pripadla Velenčanom, izkazali pa so se tudi domačini. Marko Orter je zmagal med pionirji, pri članih pa je bil Jože Kreuh četrti.

KEGLJANJE

Na prvenstvu koroške regije sta med 16 dvojicami zmagala Princič — Mlakar (Fužinar), ki sta v dveh nastopih podrla 3573 kegljev in se tako uvrstila na republiško prvenstvo. Sledijo: 2. Paradiž — Podojsteršek (Fužinar) 3545, 3. S. Penšek — M. Penšek (Slovenj Gradec) 3421, itd.

Ivo Mlakar

RAČUNOVODJE SO SE SANKALI

18. 2. 1983 je imela del. skupnost za računovodstvo sankško tekmo v Kotljah, ki se je udeležilo od 114 zaposlenih 30 tekmovalcev. Tekmovali smo po cesti od Ivarčkega do Rimskega vrelca posamezno in v dvojicah.

Rezultati posamezno: 1. Jerica Kavtičnik, 2. Marija Zagernik, 3. Jožica Taks.

Rezultati dvojic: 1. Ana Mrak — Pavla Čebul, 2. Marija Kerbec — Dora Enci, 3. Marta Gradišnik — Berta Godec.

Po tekmi smo imeli zaključek pri Toniju. Vsem sodelujočim smo podelili skromne nagrade.

Rekreator del. skupnosti za rač.

REKREACIJA V TOZDU ENERGIJA

V tozdu Energija so 29. 1. 1983 priredili pri Lečniku tekmovanje v kegljanju. Sodelovalo je 23 moških in dve ženski, kar je zadovoljivo. Vsak je imel na voljo 50 lučaje, in to 25 na polno in 25 na čiščenje.

Rezultati — moški: 1. Edvard Sagerin 189 podrtih kegljev, 2. Zdravko Stavdeker 175, 3. Ivan Pavšič 173 itd.

Ženski: 1. Bojana Arcet 109, 2. Milica Miklave 90.

Kegljanje je pri nas priljubljeno. Zato vsi podpiramo še vedno aktualno gradnjo kegljišča in ne bomo pustili, da bi sedaj vse obstalo, ko smo vanj vložili že precej sredstev.

Oto Kričej

V TOZD KOVINARSTVO V LETU 1982 ZELO USPEŠNI

Na zadnji seji komisije za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Zveze sindikatov Slovenije so izbrali najboljšo osnovno organizacijo v občini Mozirje na področju športa in rekreacije za leto 1982. Med dvajsetimi OOS, ki so se udeleževale najrazličnejših tekmovanj, je OOS tozda Kovinarstvo Ljubno zasedlo visoko drugo mesto, za katerega je prejela plaketo in diplomu.

Med osmimi razpisanimi panogami, ki smo se jih udeležili, smo osvojili kar štiri prva mesta. Ženske so nas razveselile s prvim mestom na občinskem sindikalnem prvenstvu v odbojki, prva mesta pa so prispevali še moški. Postali so občinski sindikalni prvaki v košarki in šahu, za nameček pa so osvojili še prvo mesto na tradicionalnem Letnarjevem memorialu v malem nogometu.

Tudi sicer lahko trdimo, da je življenje v našem kolektivu, kar se tiče športnih dejavnosti, dokaj razgibano. Vsako leto priredimo prvenstvo TOZD v veleslalomu, kegljanju in šahu. Ze vrsto let igramo v maju nogometno tekmo stari — mladi, odigranih je bilo že nekaj nogometnih srečanj med mladimi iz TOZD Stroj in deli in TOZD Kovinarstvo.

Naj na koncu poudarimo, da dobri rezultati v občinskem merilu niso plod naključja, temveč resnega dela vseh, ki so na tekmovanjih sodelovali. Za športno rekreativno dejavnost pa je pokazal velik posluš tudi IO OOS. Zelimo, da bi tudi prihodnje leto lahko poročali o podobnih, ali pa celo še bolj uspešnih.

Referent za šport in rekreacijo v TOZD Kovinarstvo Vlado Lamut

SPORTNA REKREACIJA V OBČINI RAVNE V LETU 1982

Lani je bila v občini Ravne bogata športno rekreacijska dejavnost. Tekmovanje v alpskem smučanju, sankanju, gimnastiki, streljanju, kegljanju, malem nogometu in odbojki se je udeležilo 1578 ljudi, med njimi 452 žensk. V desetih rekreacijskih občinskih in medobčinskih ligah je sodelovalo 87 moških in 22 ženskih ekip ali 1090 občanov.

Se bolj množične so bile trimske akcije (smučarski tek, kolesarjenje, hoja, tek, plavanje), ki se jih je lani udeležilo 3480 prijateljev zdrave rekreacije v naši občini.

Na vseh rekreacijskih tekmovanjih, akcijah in v ligah je torej lani sodelovalo 11.762 občanov (7167 moških in 4595 žensk). Poleg tega imajo društva Partizan in nekatere delovne organizacije tudi redno tedensko vadbo za moške in ženske v vseh večjih krajih doline.

Za športno dejavnost že zelo zgodaj začnejo pridobivati tudi otroke. Ciclan in pionirji tekmujejo za športno značko, učijo se plavati in smučati.

Ocenjujemo torej, da je bila športna rekreacijska dejavnost v naši občini lani zelo uspešna in množična. K temu je pripomoglo 44 telesnokulturnih organizacij s 60 društvi, klubi in sekcijami in 13.400 aktivnimi člani, 600 funkcionarji ter okrog 350 strokovnimi delavci. Tako se občasno ali redno rekreira že 54 odstotkov občanov. Za vadbo uporabljajo 5400 m² pokritih in 71.000 m² nepokritih prostorov.

Albert Hojnik

VABILO NA IZLETE

PD Prevalje je v letošnji program dela vključilo tudi pet izletov. Vsi so enodnevnih, nedeljskih in bolj kot ne »avtobusne narave«.

Prvi je predviden za 22. maj. Njegov cilj bo Kum (1219 m), kjer prevajalski planinci še niso bili. Ustavili se bodo tudi v gradu Bogenšperk, Medijskih toplicah in na Sveti gori.

26. junija se bodo odpravili na Snežnik — »Notranjski Triglav« (1976 metrov). Od Sviščakov je do vrha uro in pol hoda, pot pa je lagodna. Na povratku si bodo ogledali še jame (Skocjanske ali Postojnske).

Tretji izlet bo 2. avgusta na Stari vrh (1205 m) nad Skofjo Loko. Dostop na vrh je možen z žičnico. Planinci si bodo ogledali še stari del mesta, Kropo in spomenik bitke v Dražgošah.

Rekreacija in šport

ALPSKO SMUČANJE

Ob koncu februarja so bila koroška smučišča prizorišče pomembnih tekmovanj. Najprej je na Kopah, na Ošvenu in v Mežici potekalo 38. člansko državno prvenstvo v slalomu in veleslalomu, teden dni kasneje pa so naši in tuji alpinisti merili moči še na tradicionalni koroški smučarski FIS turneji. Predvsem za nastope naših najboljših, ki nas zadnja leta razveseljujejo tudi z uspehi v tekmovanjih za svetovni pokal: Križaja, Strela, Ku-

ralta, Franka, Cerkovnika, Zavadlavove, Leskovškove in drugih je vladalo precejšnje zanimanje. Zato tudi ni presenečenje, da se je npr. na nedeljskem slalomu za državno prvenstvo na Ošvenu zbralo kar blizu 2000 ljubiteljev tega športa. Gotovo so bili zadovoljni s smučanjem naših asov, nekateri pa so imeli tudi srečo in poklepetali s Križajem in drugimi.

Znova smo se Korošci izkazali tudi kot uspešni prireditelji velikih športnih tekem, saj ga najbrž ni bilo, ki bi skoparil s priznanji organizatorjem. Posebej skrbno pripravljene proge so vsi pohvalili, na Ošvenu, smučišču ravenkih železarjev, pa je zato treba dati priznanje SK Fužinar in delavcem tozda Družbeni standard.

V dneh, ko je pri nas potekalo državno prvenstvo, je bilo na Starem vrhu nad Skofjo Loko 8. mednarodno pionirsko tekmovanje za »Pokal Loke«, kjer je mladi in navdve obetavni smučar Fužinarja Dušan Zagar dosegel izjemno lepe uspehe. Med 120 mladimi smučarji in smučarkami iz osmih evropskih držav je prepričljivo slavil zmagi tako v slalomu kot v veleslalomu med starejšimi pionirji.

Uspeh Dušana Zagarja, kateremu bo to gotovo velika spodbuda za njegovo nadaljnjo smučarsko udejstvovanje, je še pomembnejši, če se spomnimo, da so se mnogi odlični alpski smučarji najprej uveljavili prav na takšnih pionirskih mednarodnih tekmovanjih. Seveda je treba omeniti tudi solidne nastope drugih mladih alpincev iz koroških klubov, ki so nastopili na tem tekmovanju. Katjuša Pušnik iz Crne je z visoko startno številko prijetno presenetila in se uvrstila na 9. mesto, Aleš Pustoslavšek iz Mežice je bil 7., Kostanjevec na 20. v veleslalomu. V slalomu je bil zelo dober tudi Mitja Kunc iz Crne, ki je bil osmi.

SMUČARSKI SKOKI

Na 50-metrski skakaalnici v Dobji vasi so prizadevalni smučarski delavci pri

Bojan Križaj na Ošvenu

KADROVSKA GIBANJA OD 24. 1. DO 21. 2. 1983

TOZD - DEL. SKUPNOST	SKLENILI DEL. RAZMERJE			SKUPAJ	FLUKTUACIJA				SKUPAJ	PLAN ŠTEV. DEL.	DEJ. ŠTEV.	ŠT. ZAP. INVAL.	ŠTEV. DEL. V POSTOPKU I K
	IZ JLA	IZ ŠOLE	DRUGO		ODPOVED	BREZ ODPOV.	JLA	DRUGO					
JEKLARNA			5	5	2	4			6	392	368	46	9
JEKLOLTVARNA	1		5	6	1		1	2	530	514	70	16	
VALJARNA			1	1	1	1	1	3	440	438	58	7	
KOVAČNICA			4	4			1	1	285	283	27	2	
JEKLOVLEK			1	1		1		1	104	104	15	-	
KALILNICA									52	52	8	-	
ORODJARNA									88	88	4	-	
STROJI IN DELI					1			1	500	493	44	4	
INDUSTRIJ. NOZI	1			2	1			1	215	211	27	4	
PNEVMAT. STROJI									200	203	30	1	
VZMETARNA									108	110	11	3	
REZALNO ORODJE					1			1	327	309	28	3	
KOVINARSTVO									154	145	3	-	
ARMATURE									138	132	3	-	
ENERGIJA									118	118	6	-	
E T S							1	1	220	211	9	1	
S G V		1		1			1	1	444	446	31	5	
TRANSPORT									116	115	4	3	
P I I									56	51	2	-	
R P T	1	1		2	1			1	244	243	30	-	
KOMERCIALA					1			1	261	255	33	2	
KONTROLA KAKOV.							1	1	204	200	34	3	
DRUŽBENI STAN.			1	1			3	3	50	50	4	1	
RAČUNOVODSTVO		1		1					116	114	7	-	
GOSPODARJENJE									72	70	-	-	
K S Z					2			2	213	208	60	4	
P F S		1		1					45	45	1	-	
B RATSTVO									80	62	-	-	
SKUPAJ	3	4	16	23	10	6	9	25	5772	5638	595	68	

11. septembra se bodo udeležili vsakoletnega srečanja slovenskih planincev, ki bo v Krmi. Domov grede se bodo ustavili še v soteski Vintgar in na Gori Oljki.

Ce bo jesen lepa, bo PD organiziralo izlet na Goričko, združen z ogledom Moravskih Toplic, Bogojine, Ormoža in Ptuja.

Andreja Cibron

SAH

Za letošnje prvenstvo v hitropoteznem šahu smo šahisti odigrali še tri turnirje. Na vseh je zmagal Danilo Peruš. Druga mesta na posameznih turnirjih so osvojili Franc Juričan, Andrej Erjavc in Zdravko Burjak,

tretja pa Andrej Erjavc, Jože Jesenek in Franc Rotovnik. Na 1. in 2. turnirju je bilo 21 udeležencev, tretjega pa se je udeležilo 17 šahistov.

V skupni uvrstitvi je na 1. mestu Danilo Peruš s 75 točkami, drugi je Franc Juričan 37, 3. Andrej Erjavc 35, 4. Jože Jesenek 32, 5. Zdravko Burjak 27 itd. 16 šahistov je na teh turnirjih osvojilo točke za končno uvrstitev.

Novost v dejavnosti šahovskega kluba so letos turnirji v reševanju šahovskih problemov, ki jih vodi Jože Zunec. Koledar teh turnirjev je obelšen na oglasni deski v Domu telesne kulture, objavili pa ga bomo tudi v prihodnji številki Informativnega fužinarja.

V. P.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega moža, očeta in dedka **Franca Goloba-Luke** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo vsem, ki ste mu pomagali med njegovo hudo boleznijo, predvsem dr. Alenki Košuta-Florjančičevi, dr. Dragu Plešivčniku in drugim zdravstvenim delavcem. Prisrčna hvala sosedu Modrasu za nesebično pomoč.

Hvala organizatorjem pogreba KO ZZB Ravne, pevcem in godbi, častni straži teritorialne obrambe ter tov. Florjančiču in tov. Močniku za tople besede slovesa.

Srčna hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga spoštovali.

Zena Ivanka, sin Branko z ženo ter vnukinji Andreja in Branka

ZAHVALA

Ob smrti mame **Marije Mezner** se iskreno zahvaljujemo sodelavcem iz oddelka strugarne TOZD Pnevmatični stroji za darovan venec in vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti ter počastili njen spomin.

Sin Franci in hčerka Terezija

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta **Franca Krivca** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znancem, ki so darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala govornikom za poslovilne besede, godbi za odigrane žalostinke in g. župniku za pogrebni obred.

Zena Franciška, sinovi in hčerke ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni boleči izgubi dragega očeta in brata **Leopolda Kotnika** se zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem za izraženo sožalje in za darovano cvetje in vence. Še posebej se zahvaljujemo njegovim sodelavcem iz TOZD TRO za pomoč v teh težkih trenutkih, godbi in pevcem.

Hčerka Dragica in sestra Ana z družinama.

ZAHVALA

Tozdu Stroji in deli se iskreno zahvaljujem za darila ob odhodu v pokoj in želim delavcem še veliko delovnega uspeha pri nadaljnjem delu.

Matilda Peter

Med zimskimi počitnicami so v vrtcu Pod gonjami na Prevaljah izvedli smučarski tečaj za male šolarje

NAŠI UPOKOJENCI

Franc Jablanšek, roj. 24. 1. 1927, v železarni od 23. 4. 1948, nazadnje v tozdu Industrijski noži kot vodja toplotne obdelave. Star. upokojen 15. 2. 1983.

Rudolf Martinovič roj. 12. 2. 1940, v železarni od 8. 5. 1970 v tozdu Jeklarna, nazadnje kot zidar plošč. Inval. upokojen 6. 2. 1983.

Ivan Črešnik, roj. 28. 11. 1924, v železarni od 1. 1. 1961, v tozdu Transport, nazadnje kot voznik tovornjaka nad 10 ton v notranjem prometu. Star. upokojen 28. 2. 1983.

Leopold Črep, roj. 8. 3. 1938, v železarni od 1. 3. 1960, v tozdu Industrijski noži, nazadnje kot tehnolog za oblikovanje dela in študij časa. Inval. upokojen 28. 2. 1983.

Rafael Belaj, roj. 29. 4. 1932, v železarni od 19. 8. 1968 v tozdu Jeklarna kot žerjavovodja. Inval. upokojen 25. 2. 1983.

Franc Čebulj, roj. 28. 11. 1935, v železarni od 23. 9. 1958, nazadnje v tozdu RPT kot kurir. Inval. upokojen 25. 2. 1983.

Ivan Podržavnik, roj. 21. 8. 1925, v železarni od 26. 11. 1946, nazadnje v tozdu Transport kot voznik osebnega avtomobila. Star. upokojen 28. 2. 1983.

Marija Pandel, roj. 21. 8. 1929, v železarni od 1. 6. 1960 v tozdu Stroj in deli, nazadnje kot žagarka. Inval. upokojena 13. 2. 1983.

Valter Kraiger, roj. 21. 11. 1923, v železarni od 28. 3. 1946 s prekinitvijo, nazadnje v tozdu Valjarina kot delovodja brušenja in zaganjanja gredic. Star. upokojen 12. 2. 1983.

Mihael Oto, roj. 28. 9. 1926, v železarni od 18. 11. 1952, nazadnje v tozdu Jeklolivarna kot delovodja serijskega čiščenja. Star. upokojen 21. 2. 1983.

Dušan Jovanov, roj. 29. 4. 1927, v železarni od 4. 1. 1965 v del. skupnosti KSZ kot vodja oddelka za varovanje družbenega premoženja. Star. upokojen 31. 1. 1983.

28. SKOK ČEZ KOŽO

Študentje VTOZD Montanistike prirejamo 9. aprila 1983 ob 19.30 v prostorih hotelov UNION in HOLIDAY INN v Ljubljani tradicionalni

28. SKOK ČEZ KOŽO.

Na njem bomo sprejeli študente montanistike v rudarski, geološki in metalurški stan. Na to prireditve, ki slavi letos 60. letnico, vas vabimo v upanju, da se boste našemu vabilu odzvali. Prepričani smo, da bo tudi na letošnjem SKOKU vladalo veselje, tovariško vzdušje, ki je bilo značilno za vse dosedanje prireditve, in da se boste prijetno počutili.

Ceremonial SKOKA bo v veliki dvorani UNION. Trajanje je časovno omejeno, zato se bo pričel ob točno napovedani uri. Cena vstopnice je 900,00 din. V tej ceni je vračunana rezervacija sedeža, propagandna brošura, značka, aperitiv, večerja in še en obrok po 24. uri. Gostinske usluge bo hotel nudil po dnevni ceni. Za prijetno vzdušje bosta skrbeli dva priznana ansambla. Za vse informacije se obračajte na tel. 061-212 027 ali 061-212 121. Prodaja vstopnic bo od 1. 3. do 8. 4. 1983 v sobi Skokovega odbora, Aškerčeva 20, Ljubljana, med 9. in 13. in med 16. in 18. uro.

Vabljeni!

Skokov odbor

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in OO sindikata TRO za prejeto darilo in izkazano pozornost.

Vsem želim še veliko delovnih uspehov.

Cvetka Valente

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem v tozdu TRO in OO sindikata za pozornost in prejeto darilo.

Vsem želim še mnogo sreče in uspehov pri delu.

Beno Kotnik

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem tozda RPT za bogato darilo. Iskrena hvala tov. Pepevniku za poslovilne besede.

Vsem skupaj želim še naprej veliko sreče in delovnih uspehov.

Franc Čebulj

ZAHVALA

Kolektivu TOZD Valjarina se najiskreneje zahvaljujem za denarno pomoč in izkazano mi tovarištvo, za kar sem vsem zelo hvaležen.

Lep pozdrav vaš dolgoletni sodelavec
Ivan Ravnjak

ZAHVALA

Vsem delavcem, s katerimi sem živel in delal mnogo let, ki ste mi vestno pomagali pri izpolnjevanju planskih nalog, izrekam ob tej priložnosti iskreno zahvalo za sodelovanje.

Aktivu ZB NOB Železarne Ravne, OOS čistilnice, vsem delavcem, govnikom in organizatorjem mojega slovesa ob odhodu v pokoj iskrena hvala za izkazano pozornost in trajna spominska darila, ki me bodo vedno spominjala na vas.

Vsem želim trdnega zdravja in mnogo delovnih uspehov.

Karel Polanc

Izdaja delavski svet Železarne Ravne kot mesečnik v nakladi 5500 izvodov. Ureja uredniški odbor: Jože Gruđen, Ivica Klančnik, Marjan Kolar, Franjo Miklave, Vladimir Novinšek. Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar. Telefon 861 131, int. 304. Tiska ČGP Večer, Maribor. Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka.

Fotografije za to številko so prispevali: M. Čreslovnik, S. Jaš, F. Rotar, Z. Strgar in oddelek za informiranje.